

Lębork

2020

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE LĘBORSKIM NA LATA 2021 - 2027

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II.METODOLOGIA TWORZENIA STRATEGII.....	4
III.CHARAKTERYSTYKA POWIATU ŁĘBORSKIEGO	6
III.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE ŁĘBORSKIM.....	6
III.2. DEMOGRAFIA	6
III.3. STREFA GOSPODARCZA	9
IV.ZASOBY POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO	10
IV.1. ZADANIA POWIATU W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	11
IV.2. JEDNOSTKI POMOCY SPOŁECZNEJ	11
IV.2.1. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W ŁĘBORKU	11
IV.2.2. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	17
IV.2.3. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ.....	18
IV.2.4. PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE	22
IV.3. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA.....	26
IV.4. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE W SFERZE POMOCY SPOŁECZNEJ, PIECZY ZASTĘPCZEJ, NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	32
IV.5. SZKOŁY I PLACÓWKI OŚWIATOWE	36
IV.6. POWIATOWY URZĄD PRACY	39
V.DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU ŁĘBORSKIEGO	42
V.1. NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE PROBLEMY SPOŁECZNE W POWIECIE ŁĘBORSKIM.....	46
V.2. WYNIKI EWALUACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM NA LATA 2012-2020	88
V.2.1. ANALIZA DANYCH WTÓRNYCH.....	88
V.2.2. ANALIZA DANYCH PIERWOTNYCH.....	98
VI.ANALIZA STRATEGICZNA PROBLMEÓW SPOŁECZNYCH POWIATU ŁĘBORSKIEGO	123
VI.1. OKREŚLENIE MOCNYCH I SŁABYCH STRON ORAZ SZANS I ZAGROŻEŃ W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU ŁĘBORSKIEGO	124
VI.2. WSKAZANIE PRIORYTETÓW POLITYKI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM.....	130
VI.3. PROGNOZA ZMIAN SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM	132
VII.WIZJA, MISJA I CELE STRATEGICZNE PROJEKTOWANYCH ZMIAN	138
VIII.1. CELE OPERACYJNE.....	139
VIII.2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ	140
VIII.SPOSÓB REALIZACJI STRATEGII ORAZ JEJ RAMY FINANSOWE	150
IX.MONITORING I EWALUACJA	153
X.SPIS TABEL	154
XI.SPIS WYKRESÓW	156

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nakłada na wszystkie szczeble samorządu terytorialnego obowiązek opracowania i realizacji terytorialnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniających zadania i kompetencje, w które przepisy prawa wyposażyły odpowiednio samorządy lokalne. Zapisy art. 19 ust. 1 ustawy nakładają na powiat obowiązek „*opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami*”.

Powiat Łębski od lat konsekwentnie realizuje politykę rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o dokumenty programowe, w tym strategią rozwiązywania problemów społecznych. Pierwsze opracowanie tego typu dokumentu zostało przyjęte do realizacji uchwałą nr XXXIII/233/05 Rady Powiatu Łębskiego z dnia 01 lipca 2005 roku w sprawie zatwierdzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim, a następnie uchwałą Rady Powiatu Łębskiego Nr XXV/192/2012 z dnia 18 grudnia 2012 roku.

Ustawa w art. 16b wskazuje co winno się zawrzeć w strategii, i jest to:

- diagnoza sytuacji społecznej;
- prognoza zmian w zakresie objętym strategią oraz
- określenie:
 - o celów strategicznych projektowanych zmian,
 - o kierunków niezbędnych działań,
 - o sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - o wskaźników realizacji działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027 zawiera wszystkie wskazane elementy i stanowi podstawę do planowania, projektowania i podejmowania działań, mających na celu wywołanie pozytywnej zmiany w społeczności lokalnej. Strategia jest koncepcją systemowego działania, polegającego na formułowaniu wizji, misji oraz długookresowych celów strategicznych, a także kierunków działań w obszarze polityki społecznej, określeniu zasobów i niezbędnych środków do realizacji tych celów. Strategia jest dokumentem zapewniającym rozwój powiatu łębskiego w obszarze polityki społecznej, celem zmniejszania skali i dolegliwości występujących problemów społecznych. W Strategii zidentyfikowano problemy społeczne występujące w społeczności powiatu łębskiego oraz wskazano działania, które będą dążyć do ich rozwiązywania. Dokument stanowi podstawę wdrażania kompleksowych, spójnych i długofalowych oraz stosunkowo trwałych działań, ukierunkowanych na poprawę warunków życia mieszkańców powiatu łębskiego, integrację osób i rodzin z grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem, poprzez ich włączenie społeczne i aktywizację.

Powiatowa Strategia w określonych celach strategicznych i kierunkach działań lokalnej polityki społecznej opiera się na istniejącym lokalnym systemie pomocy społecznej. Zakłada rozwój pomocy społecznej, wskazuje na konieczność budowania zintegrowanego systemu wsparcia dla grup szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rozwój jakości i ilości świadczonych usług społecznych.

II. METODOLOGIA TWORZENIA STRATEGII

Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębarskim na lata 2021-2027 opracowano na podstawie:

- analizy aktów prawnych obowiązujących w dziedzinie polityki społecznej,
- analizy źródeł wewnętrznych – sprawozdań, informacji, opracowań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku za lata 2012-2020,
- analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego dotyczących sytuacji społecznej i demograficznej,
- analizy danych otrzymanych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębarskiego w zakresie problemów społecznych za lata 2018-2020,
- analizy danych otrzymanych z Policji w zakresie problemu przemocy w rodzinie na terenie powiatu łębarskiego w okresie 2017-2019,
- analizy badań ankietowych, do których posłużono się kwestionariuszem wywiadu indywidualnego pogłębionego, przeprowadzonych wśród przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- analizy badań ankietowych, do których posłużono się anonimowymi ankietami skierowanymi do mieszkańców powiatu łębarskiego, udostępnionymi na stronie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku: www.pcprlebork.pl i stronie Powiatu Łębarskiego: www.powiat-lebork.com w miesiącu lipcu 2020 roku.

Przeprowadzono konsultacje społeczne nad projektem niniejszej Strategii w celu partycypacji w jej tworzeniu lokalnej społeczności i uzgodnienia jej treści Strategii, w szczególności kierunków działań jakie będą podejmowane w kolejnych latach w obszarach pomocy społecznej na terenie powiatu łębarskiego.

Sporządzanie Strategii odbywało się w następujących etapach:

1. ETAP I – powołanie Zarządzeniem Nr 23 Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku z dnia 1 kwietnia 2020 roku zespołu ds. opracowania Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębarskim na lata 2021-2027, w którego skład weszło dziesięciu pracowników jednostki.
2. ETAP II – gromadzenie, analiza i weryfikacja danych statystycznych dotyczących polityki społecznej powiatu łębarskiego, stanowiące wyjściową sytuację zastanej, realizowane przez ww. Zespół ds. opracowania Strategii. Materiały dotyczyły: demografii na podstawie danych GUS, stanu i struktury bezrobocia według danych PUP w Łęborku, struktury pomocy społecznej na podstawie materiałów źródłowych PCPR w Łęborku oraz oceny gminnych zasobów pomocy społecznej uzyskanej z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębarskiego, problemu przemocy w rodzinie z danych KPP w Łęborku.

3. ETAP III – ewaluacja realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2012-2020. Diagnozy dokonano na podstawie: analizy danych wtórnych – w tym celu posłużono się statystykami publicznymi, analizy źródeł zastanych – wykorzystano sprawozdania, informacje, opracowania, raporty samorządowych podmiotów lokalnej polityki społecznej oraz analizy danych pierwotnych – przeprowadzono badania ankietowe przedstawicieli jednostek pomocy społecznej.
4. ETAP IV – opracowanie części diagnostycznej Strategii, tj. poświęconej takim zagadnieniom jak charakterystyka powiatu pod kątem elementów istotnych dla polityki społecznej, definiowanie problemów społecznych w powiecie łębskim według hierarchii natężenia ich występowania, opis obszaru pomocy społecznej, przez wskazanie funkcjonujących jednostek i podmiotów realizujących zadania na rzecz mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym bądź marginalizacją oraz przedstawienie diagnozy sytuacji społecznej w powiecie łębskim w oparciu o strategiczną analizę SWOT sporządzoną na podstawie badań ankietowych skierowanych do mieszkańców powiatu łębskiego.
5. ETAP V – przygotowanie części programowej Strategii, opartej przede wszystkim na materiałach uzyskanych podczas badań ankietowych przeprowadzonych zarówno wśród przedstawicieli powiatowych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz skierowanych do mieszkańców powiatu łębskiego. Celem badania było zdiagnozowanie sytuacji społecznej poprzez dokonanie podziału czynników na mocne i słabe strony oraz wskazanie najistotniejszych szans i zagrożeń. Respondentów poproszono również o wskazanie kierunków działań w zakresie polityki społecznej w powiecie łębskim. Na podstawie ww. badań dokonano weryfikacji oraz wskazania celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań zawartych w niniejszej Strategii w odniesieniu do prognozy zmian sytuacji społecznej powiatu łębskiego.
6. ETAP VI – konsultacje społeczne – przyjęto w opracowaniu Strategii model polegający na udostępnieniu opracowanej Strategii, zarówno lokalnym ekspertom polityki społecznej, przez przesłanie jej pocztą elektroniczną, jak również wszystkim mieszkańcom powiatu łębskiego, przez umieszczenie jej na stronie internetowej powiatu łębskiego i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku, ze wskazaniem możliwości weryfikacji wnoszenia uwag do dokumentu. Przyjęta ww. metodyka prac nad dokumentem pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę Strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji. Należy podkreślić aktywny udział instytucji powiatu w jego powstawaniu. Czynne uczestnictwo mieszkańców i instytucji w tworzeniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2021-2027, pozwala mówić o jej społecznym, partycypacyjnym charakterze.

III. CHARAKTERYSTYKA POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Powiat łębski został utworzony w 1999 roku w wyniku reformy administracyjnej Polski, przeprowadzonej na podstawie ustawy z 24 lipca 1998 roku o wprowadzeniu trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. Nr 96 poz. 603, ze zm.).¹

III.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O POWIECIE ŁĘBORSKIM

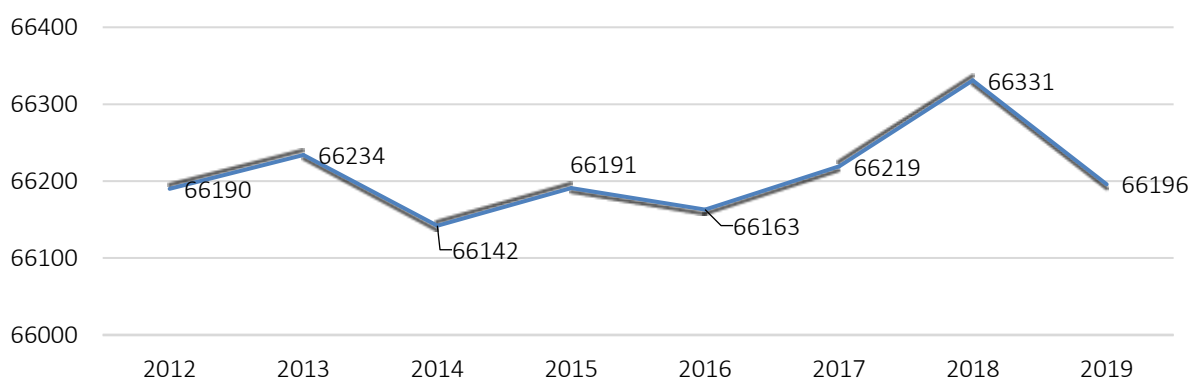
Powiat łębski jest jednym z 314 powiatów ziemskich w Polsce i jednym z 16 powiatów województwa pomorskiego. Leży w północno-zachodniej części województwa pomorskiego. Graniczy od wschodu z powiatem wejherowskim, od południa z powiatami: bytowskim i kartuskim, od zachodu z powiatem słupskim, a od północy sięga do Bałtyku. W skład powiatu wchodzi dwa miasta: Łębork i Łeba oraz trzy gminy wiejskie: Cewice, Nowa Wieś Łębska i Wicko. Pod względem powierzchni powiat łębski jest jednym z mniejszych w województwie pomorskim. Jego powierzchnia stanowi zaledwie 3,9% całej powierzchni województwa i wynosi 706 km², w tym: gmina Nowa Wieś Łębska - 270 km², gmina Wicko – 215 km², gmina Cewice – 188 km², miasto Łębork – 18 km² i miasto Łeba – 15 km².¹

Stolicą administracyjną powiatu jest miasto Łębork, które jest jednocześnie głównym ośrodkiem usługowym, gospodarczym i kulturalnym. Jego centralne położenie sprzyja dostępności do usług rangi powiatowej oraz do miejsc pracy.

III.2. DEMOGRAFIA

Powiat łębski zamieszkuje 66.196 mieszkańców (wg stanu na dzień 30.06.2019 r.). Jest on piątym najmniejszym pod względem liczby ludności w województwie pomorskim. Mieszkańcy tego powiatu stanowią 2,8% ogółu mieszkańców województwa. Poziom zaludnienia wynosi 94 osób/km².

WYKRES 1. LICZBA MIESZKAŃCÓW POWIATU ŁĘBORSKIEGO

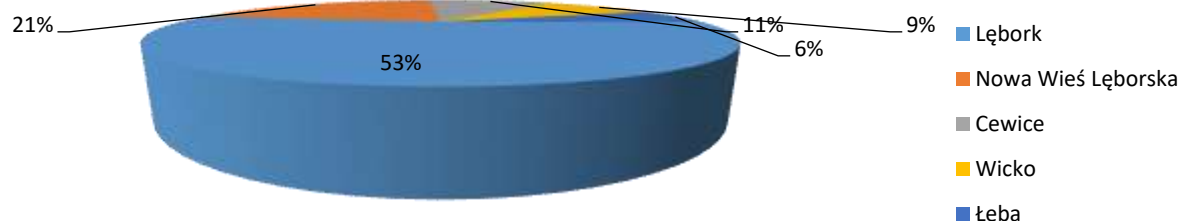
Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS w latach 2012-2019

¹ www.gminy.pl

W powiecie łębskim obserwujemy wahania w liczbie ludności. Największy przyrost nastąpił w latach 2016-2018, a w tym okresie przybyło 168 osób, natomiast w latach 2018-2019 zanotowano największy spadek na poziomie 135 osób.

Analizując liczbę ludności pod względem podziału wynika, że miasto Łęborg jest zamieszkiwane przez najwięcej osób – 35.333, a druga pod tym względem jest gmina Nowa Wieś Łębska – 13.593. Najmniej liczne są: gmina Cewice - 7.570, gmina Wicko – 6.056 oraz miasto Łeba – 3.644.

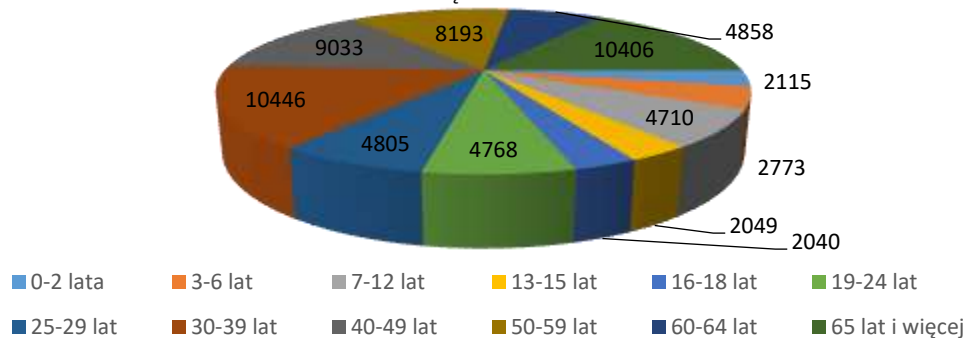
WYKRES 2. STRUKTURA LUDNOŚCI W GMINACH POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Stan na 30.06.2019 roku

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych GUS 2019 r.

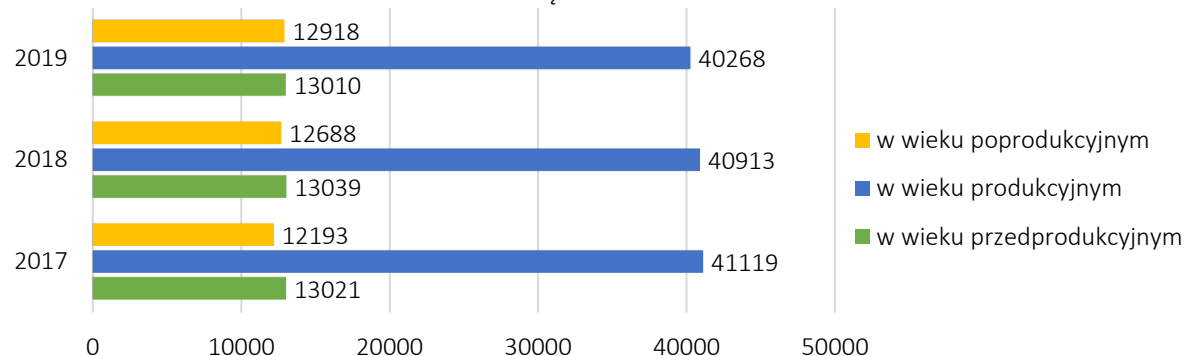
WYKRES 3. LUDNOŚĆ WEDŁUG WIEKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM NA DZIEŃ 30.06.2019 ROK

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS na dzień 30.06.2019 r.

Według dostępnych danych można pogrupować ludność powiatu łębskiego według ekonomicznych grup wiekowych: wieku przedprodukcyjnego, wieku produkcyjnego oraz wieku poprodukcyjnego. Największa liczba mieszkańców znajduje się w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym.

WYKRES 4. STRUKTURA LUDNOŚCI W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z lat 2017-2019.

Liczba osób w wieku produkcyjnym nieznacznie spada, z 41.119 osób w 2017 roku do 40.268 w roku 2019. Wśród ludności w wieku poprodukcyjnym można natomiast zauważyć tendencję wzrostową, z 12.193 w 2017 roku do 12.918 w 2019 roku. Liczba dzieci i młodzieży w wieku na przestrzeni ostatnich 3 lat wahała się między 13.021 w roku 2017, 13.039 w roku 2018.

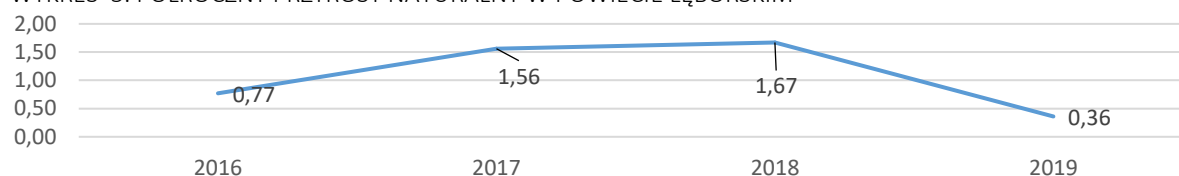
TABELA 1. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW WEDŁUG GMIN W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Wyszczególnienie	Wiek przedprodukcyjny	%	Wiek produkcyjny	%	Wiek poprodukcyjny	%
Łębork	6421	18	21198	60	7714	22
Łeba	519	14	2200	60	925	26
Cewice	1894	25	4564	60	1112	15
Nowa Wieś Łębska	2930	21	8517	63	2146	16
Wicko	1246	21	3789	62	1021	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – stan na dzień 30.06.2019 r.

W powiecie łębskim odsetek osób w wieku produkcyjnym, biorąc pod uwagę każdą z gmin, jest do siebie zbliżony i wynosi 60% w mieście Łębork, Łeba i gminie Cewice, 62% w gminie Wicko oraz 63% w gminie Nowa Wieś Łębska. Odsetek dzieci i młodzieży w wieku do lat 18 wynosi od 14% w mieście Łeba do 25% w gminie Cewice. Wiek poprodukcyjny prezentuje się następująco: od 15% w gminie Cewice do 26% w mieście Łeba. Biorąc pod uwagę ww. dane można stwierdzić, iż największy udział dzieci i młodzieży przypada na gminy Cewice, Nowa Wieś Łębska i Wicko, natomiast największy odsetek osób starszych znajduje się w gminach miejskich.

WYKRES 5. PÓŁROCZNY PRZYRÓST NATURALNY W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z lat 2016-2019.

Współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w powiecie w poszczególnych latach wynosił kolejno: 2016 rok – 0,77, 2017 rok – 1,56, 2018 r. – 1,67 oraz 2019 r. – 0,36.

TABELA 2. PÓŁROCZNY PRZYRÓST NATURALNY W GMINACH POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Wyszczególnienie	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
Łębork	52	162	169	-7
Łeba	3	8	21	-13
Cewice	17	55	28	27
Nowa Wieś Łębska	23	73	55	18
Wicko	16	31	32	-1
Ogółem w powiecie łębskim	111	329	305	24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS na dzień 30.06.2019 r.

Dane zebrane w powyższej tabeli wykazują, że tylko w gminach Cewice (27) oraz Nowa Wieś Łębska (18) przyrost naturalny jest na poziomie dodatnim. Najmniejszy przyrost naturalny odnotowano w gminie Łeba (-13).

III.3. STREFA GOSPODARCZA

Powiat łębski jest pod względem gospodarczym wielofunkcyjny. Rolnictwo posiada dobre tradycje w kierunkach produkcji: paszowo-hodowlanym i uprawy ziemniaka. Wybrzeże morskie i atrakcyjne inne walory przyrodniczo-krajobrazowe spowodowały dynamiczny rozwój gospodarki turystycznej, w tym rozwój bazy noclegowej. Gospodarka to przede wszystkim rybołówstwo – o dużych tradycjach, ale i niewielkich perspektywach rozwoju w związku z ochroną zasobów Bałtyku oraz polityką UE zmniejszania limitów połowowych.

Przemysł reprezentują branże bazujące na lokalnych zasobach (spożywczy, drzewny i materiałów budowlanych) oraz branże przemysłu bardziej zaawansowane, jak: maszynowy, elektrotechniczny, farmaceutyczny. Większość nowoczesnego przemysłu zlokalizowana jest w Łęborku.

W powiecie łębskim na dzień 31.12.2018 roku było zarejestrowanych 8 607 podmiotów gospodarczych – najwięcej w: mieście Łębork – 4 627 firm, gminie Nowa Wieś Łębska – 1 375 oraz mieście Łeba – 1 288. Najmniej w gminach: Wicko – 724 podmiotów i Cewice – 593 podmiotów, z czego 6 590 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.² 2,6% (224) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł swój rodzaj działalności deklarowało 10,5% (906) podmiotów, a 86,9% (7 477) podmiotów w rejestrze REGON zakwalifikowana jest jako pozostała działalność, głównie działalność usługowa. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w powiecie łębskim najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 22,4%, budownictwo – 17,9% i działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 15,5%.³

Analizując podmioty gospodarcze pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że zdecydowanie najwięcej (8 183) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. Firm zatrudniających od 10 do 49 osób na koniec 2017 roku było 214. Podmiotów gospodarczych z ekipą pracowniczą od 50 do 249 osób – 56. Dużych firm, w których zatrudnionych jest powyżej 250 pracowników było tylko 5.⁴

Powiat łębski należy do terenów bogato zalesionych: lasy oraz tereny zadrzewione pokrywają 40,5 % powierzchni, co służy rozwojowi przemysłu drzewnego oraz agroturystyki.⁵

² GUS, Województwo Pomorskie 2019. Podregiony, Powiaty, Gminy.

³ Tamże

⁴ www.polskawliczbach.pl

⁵ GUS, Województwo Pomorskie 2019. Podregiony, Powiaty, Gminy.

IV. ZASOBY POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.⁶

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.⁷

Struktura pomocy społecznej w Polsce:

- ośrodki pomocy społecznej działające w każdej gminie, udzielające pomocy w formie pracy socjalnej, świadczeń pieniężnych, przyznając wsparcie usługowe i rzeczowe oraz kierujące do ośrodków wsparcia;
- powiatowe centra pomocy rodzinie (w miastach na prawach powiatu – miejskie centra pomocy rodzinie); powiaty prowadzą domy pomocy społecznej, zapewniają opiekę nad dziećmi w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (tj. domach dziecka, pogotowiach opiekuńczych) i w rodzinach zastępczych;
- regionalne ośrodki polityki społecznej (przy urzędach marszałkowskich) – zajmują się koordynacją polityki społecznej w zakresie pomocy na terenie województw samorządowych;
- w urzędach wojewódzkich wydziały polityki społecznej – kontrola i nadzór nad realizacją zadań samorządu gminnego, powiatowego i województwa, w tym nad jakością działalności jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (jednak tylko w zakresie zadań zleconych);
- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – zajmuje się koordynacją polityki społecznej na obszarze całej Polski oraz przygotowaniem zmian w obowiązującym prawie.

Pomoc społeczną w Polsce organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując z organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Zadania z zakresu pomocy społecznej w powiecie łębarskim realizowane są głównie przez:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęborku,

⁶ Art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876, z późn. zm.)

⁷ Tamże, art. 15

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łebie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Łębskiej,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Wicku,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Cewicach,
- Dom pomocy Społecznej Nr 1 w Łęborku,
- Dom Pomocy Społecznej Nr 2 w Łęborku,
- Dom dla Dzieci „SIEDLIKO” w Nowej Wsi Łębskiej,
- Dom dla Dzieci „ZAKĄTEK” w Nowej Wsi Łębskiej,
- organizacje pozarządowe.

IV.1. ZADANIA POWIATU W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadania powiatu łębskiego w zakresie polityki społecznej regulują przede wszystkim następujące akty prawne i przepisy wykonawcze:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 426),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 821),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 218).

IV.2. JEDNOSTKI POMOCY SPOŁECZNEJ

IV.2.1. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W ŁĘBORKU

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku zostało powołane dnia 30.12.1998 r. uchwałą Rady Powiatu Łębskiego Nr III/20/98 jako odrębna jednostka organizacyjna. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Wykonuje zadania powiatu z obszaru pomocy społecznej własne i z zakresu administracji rządowej. Ponadto Starosta Łębski przy pomocy PCPR sprawuje nadzór nad działalnością jednostek specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, oraz ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i ośrodków interwencji kryzysowej.

PCPR podejmuje działania celem wykonania zadań powiatu z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w szczególności:

- a) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych,
- b) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- c) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia,
- d) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- e) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym,
- f) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- g) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa,
- h) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich,
- i) prowadzenie rejestru danych o osobach:
 - zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
 - pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka,
- j) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka,
- k) finansowanie:
 - świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,

- szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo- wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,
- l) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- m) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o zaległości z tytułu nieponoszenia opłat za pobyt dziecka w pieczy zastępczej przez rodziców,
- n) realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowych programów wsparcia rodzin z dziećmi,
- o) finansowanie pobytu w pieczy zastępczej cudzoziemców,

Ponadto zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej, wykonuje Starosta Łębski za pośrednictwem PCPR, z uwzględnieniem, iż do zakresu działania PCPR należą wszystkie sprawy z zakresu pieczy zastępczej niezastrzeżone na rzecz innych podmiotów.

PCPR został w 2013 roku powołany na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie łębskim, do którego kompetencji i odpowiedzialności należy w szczególności:

- a) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- b) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej;
- c) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- d) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,
- e) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- f) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,

- g) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
- h) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,
- i) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
- j) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- k) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- l) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- m) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą,
- n) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- o) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- p) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających oraz sporządzanie w sprawie wymaganych opinii, informacji i dokumentacji,
- q) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku,
- r) dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy,

PCPR podejmuje działania celem wykonania zadań powiatu w zakresie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, do których w szczególności należą:

- a) opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
 - rehabilitacji społecznej,
 - przestrzegania praw osób niepełnosprawnych,
- b) współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w opracowywaniu i realizacji w/w programów,
- c) udostępnianie na potrzeby Pełnomocnika i samorządu województwa oraz przekazywanie wojewodzie uchwalonych przez Radę Powiatu Łębskiego w/w programów oraz rocznej informacji z ich realizacji,
- d) podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności,
- e) opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa,
- f) współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej tych osób,
- g) dofinansowanie:
 - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
 - likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
 - rehabilitacji dzieci i młodzieży,
 - zmiany samodzielnego lokalu mieszkalnego,
 - usług tłumacza migowego lub tłumacza – przewodnika,
- h) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- i) wsparcie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenia oraz przekwalifikowania – w szczególności we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Łęborku,
- j) zlecanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym,
- k) współpraca z organami rentowymi w zakresie wynikającym z odrębnych przepisów.

Na podstawie ustawy w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w ramach realizacji z zakresu administracji rządowej, w PCPR funkcjonuje Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

PCPR podejmuje działania celem wykonania zadań powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, do których w szczególności należą:

- a) zadania własne powiatu, do których należy w szczególności:
 - opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
 - opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
 - zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
 - zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej,
- b) zadania z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat, do których należy w szczególności:
 - tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

PCPR realizuje inne zadania wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących, uchwał Rady Powiatu Łębskiego, Zarządu Powiatu Łębskiego oraz porozumień zawartych przez powiat łębski z organizacjami administracji rządowej i samorządowej.⁸

W strukturze PCPR funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej - w celu zapobiegania pogłębianiu się dysfunkcji osób, rodzin i społeczności, przemocy w rodzinie działa w oparciu o ustawę o pomocy społecznej, która stwarza możliwość podejmowania interwencji kryzysowej. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

⁸ www.pcprleborg.pl

Osoby będące w sytuacjach kryzysowych korzystają ze wsparcia powołanego od 2020 roku Ośrodka Interwencji Kryzysowej, który działa w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku. OIK zapewnia pomoc osobom i rodzinom będącym w stanie kryzysu zamieszkującym teren powiatu łębarskiego. Celem strategicznym prowadzenia OIK jest zapewnienie pomocy osobom i rodzinom, które znalazły się w różnych sytuacjach kryzysowych, w szczególności, takich jak: przemoc w rodzinie, alkoholizm, kryzysy małżeńskie, sieroctwo, żałoba, bezrobocie, bezradność życiowa, problemy opiekuńcze, choroba.

OIK udziela i organizuje pomoc w zakresie:

- 1) poradnictwa specjalistycznego (osobiste, telefoniczne, drogą elektroniczną),
- 2) pomocy psychologicznej – indywidualnej, grupowej, rodzinnej,
- 3) pomocy terapeutycznej o charakterze krótkoterminowym,
- 4) pomocy prawnej dla osób doznających przemocy,
- 5) pomocy interwencyjnej,
- 6) konsultacji i terapii dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i ich rodzin.

IV.2.2. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczną na poziomie gminnym świadczą ośrodki pomocy społecznej. Są to samorządowe jednostki organizacyjne zapewniające realizację podstawowych zadań pomocy społecznej najbliższej osób i rodzin wymagających wsparcia. Na terenie powiatu łębarskiego funkcjonuje pięć ośrodków pomocy społecznej:

- Miejski Ośrodek Pomocy społecznej w Łęborku,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łebie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Łębarskiej,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Wicku,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Cewicach.

Jednostki te udzielają wsparcia w formie następujących świadczeń pieniężnych i niepieniężnych:

a) pieniężne:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i zasiłek celowy specjalny,
- zasiłek celowy i okresowy zwrotny,
- zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

b) niepieniężne:

- praca socjalna,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- składki na ubezpieczenie społeczne,
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

W odpowiedzi na potrzeby mieszkańców, w celu podniesienia jakości oferowanego wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, ośrodki pomocy społecznej powołały następujące komórki organizacyjne:

- Środowiskowy Dom Samopomocy „Lwiątko” w Łęborku,
- Noclegownia/Schronisko dla osób bezdomnych/Dzienny Dom Pomocy w Łęborku,
- Klub Wolontariatu „STER” w Łebie,
- Klub Integracji Społecznej w Wicku.

IV.2.3. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Powiat łębski prowadzi dwa domy pomocy społecznej:

Dom Pomocy Społecznej Nr 1 w Łęborku

ul. Stryjewskiego 23, 84-300 Łębork

Liczba miejsc: 88

65 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych

23 miejsca dla osób przewlekle psychicznie chorych

(zgodnie z Decyzją Wojewody Pomorskiego Nr 31/2006 z dnia 28.12.2006 r.)

Dom Pomocy Społecznej Nr 2 w Łęborku

ul. Wojska Polskiego 43, 84-300 Łębork

Liczba miejsc: 58

30 miejsc dla osób w podeszłym wieku

28 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych

(zgodnie z Decyzją Wojewody Pomorskiego Nr 18/2009 z dnia 25.03.2009 r.)

Domy Pomocy Społecznej prowadzą działalność ponadgminną i są instytucjami zapewniającymi opiekę stacjonarną. Zadaniem ww. jednostek organizacyjnych jest zapewnienie całodobowej opieki oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych i wspomagających na poziomie obowiązującego standardu w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających.

Domy zapewniają:

- 1) w zakresie potrzeb bytowych:
 - miejsce zamieszkania, wyżywienie, utrzymanie czystości i higieny;
- 2) w zakresie usług opiekuńczych:
 - udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych,
 - pielęgnację,
 - niezbędną pomoc w załatwianiu spraw osobistych;
- 3) w zakresie usług wspomagających:
 - umożliwienie udziału w terapii zajęciowej,
 - podnoszenie sprawności i aktywizacji,
 - zaspokojenie potrzeb religijnych i kulturalnych,
 - tworzenie warunków do rozwoju samorządu mieszkańców,
 - stymulowanie nawiązywania, utrzymywania i rozwijania kontaktów z rodziną i środowiskiem,
 - zapewnienie bezpiecznego przechowywania środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych,
 - działania zmierzające do usamodzielnienia mieszkańca w miarę jego możliwości,
 - pomoc w podjęciu pracy, szczególnie mającej charakter terapeutyczny,
 - pokrycie w miarę możliwości wydatków mieszkańca nie posiadającego własnego dochodu na niezbędne przedmioty osobistego użytku w kwocie nie przekraczającej 30% zasiłku stałego,
 - przestrzeganie praw mieszkańca oraz dostępność informacji o tych prawach,
 - sprawne załatwianie spraw i wniosków mieszkańców.

Zmiany w przepływie mieszkańców w domach powiatu łębarskiego przedstawia poniższa tabela.

TABELA 3. BILANS LICZBY MIEJSC I MIESZKAŃCÓW W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Lp.	DPS	Liczba miejsc	Liczba mieszkańców (wg stanu na dzień)		Osoby, które odeszły		Osoby przyjęte	
			31.12. 2019	17.11. 2020	31.12. 2019	17.11. 2020	31.12. 2019	17.11. 2020
1.	Dom Pomocy Społecznej Nr 1	88	88	84	16	15	15	13
2.	Dom Pomocy Społecznej Nr 2	58	57	58	10	3	8	6
Razem:		146	145	142	26	18	23	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania PCPR w Łęborku za rok 2019

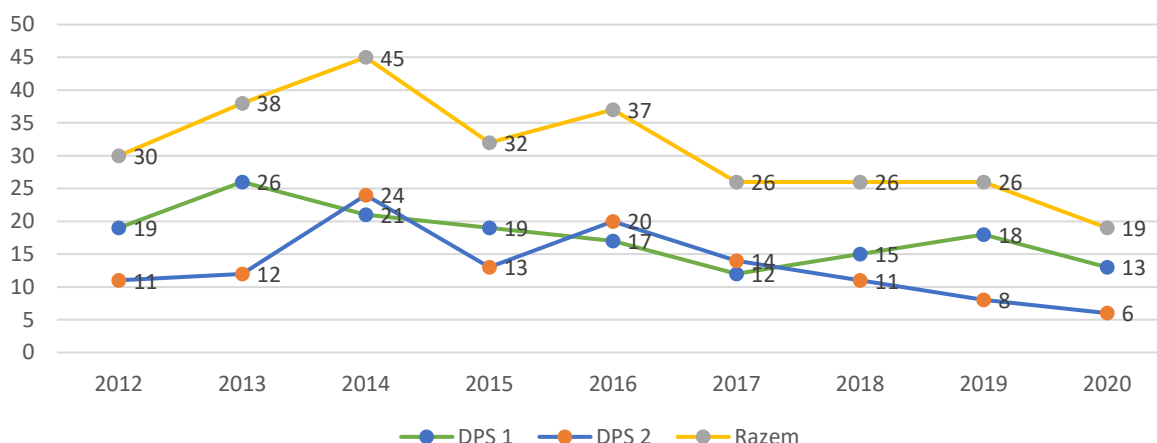
Liczbę przyjęć osób do domów pomocy społecznej w danym roku w okresie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim, przedstawia poniższa tabela i wykres.

TABELA 4. PRZYJĘCIA OSÓB DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBSKIM

Przyjęcia do DPS	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
DPS 1	19	26	21	19	17	12	15	18	13
DPS 2	11	12	24	13	20	14	11	8	6
Razem	30	38	45	32	37	26	26	26	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2012 – 2019

WYKRES 6. PRZYJĘCIA OSÓB DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBSKIM

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2012 – 2019

Każdym domem pomocy społecznej prowadzonym przez powiat łębski kieruje dyrektor powoływany i odwoływany przez Zarząd Powiatu. Nadzór nad DPS sprawuje Starosta Łębski we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, natomiast kontrolę w zakresie standardu świadczonych usług sprawuje Wojewoda Pomorski.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2019 roku w Domu Pomocy Społecznej Nr 1 wynosił: ogółem zatrudnionych 57 osób, w przeliczeniu na pełne etaty 55,50. Stan zatrudnienia w Domu Pomocy Społecznej Nr 2 wynosił natomiast: ogółem zatrudnionych 40 osób w przeliczeniu na pełne etaty 39.

HOSTEL PRZY DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ NR 2 W ŁĘBORKU

W ramach interwencji kryzysowej, w szczególności zapewnienia schronienia przy Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Łęborku funkcjonuje Hostel. Został on utworzony, aby zapewnić realizację art. 19 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej: „Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi” oraz art. 47 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej: „Matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie

w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi". Jednocześnie, Domy dla matek z dziećmi i kobiet w ciąży, na podstawie obowiązujących przepisów prawnych, winny spełniać standardy określone w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2005 roku w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Hostel zapewnia standard podstawowych usług w zakresie interwencyjnym oraz opiekuńczo - wspomagającym na poziomie wskazanym w § 3 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia tj.:

„1. Standard podstawowych usług świadczonych przez dom obejmuje:

1) w zakresie interwencyjnym:

- a) zapewnienie schronienia kobietom w ciąży w okresie okołoporodowym,
- a) izolowanie osób ubiegających się o pomoc przed sprawcami przemocy,
- b) wspieranie w przewyżnianiu sytuacji kryzysowej,
- c) zapobieganie marginalizacji społecznej przez umożliwienie mieszkańcom odnalezienia miejsca w społeczeństwie i powrót do normalności po odrzuceniu ich przez rodziny, partnerów czy środowisko z powodu nieoczekiwanego macierzyństwa lub konieczności przewyżnienia sytuacji kryzysowej,
- d) zapobieganie sieroctwu społecznemu przez przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego wypełniania roli rodzicielskiej,
- e) zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych, a zwłaszcza wzorca wyuczonej bezradności;

2) w zakresie potrzeb bytowych:

- a) zapewnienie całodobowego, okresowego pobytu dla trzydziestu mieszkańców, przy czym liczba ta może ulegać zmianom, zależnie od możliwości domu w zakresie spełnienia pozostałych standardów,
- b) odrębne pomieszczenia do spania oraz wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego dla mieszkańców z dziećmi,
- c) pokoje dla mieszkank w ciąży przeznaczone maksymalnie dla trzech osób oraz wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego,
- d) ogólnodostępne łazienki, wyposażone w sposób umożliwiający sprawne korzystanie zarówno przez mieszkańców, jak i dzieci, proporcjonalnie do liczby mieszkańców, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób,
- e) ogólnodostępną kuchnię do samodzielnego sporządzania posiłków oraz co najmniej jedno dodatkowe pomieszczenie do przyrządzania i spożywania drobnych posiłków,
- f) pomieszczenia do prania i suszenia;

3) w zakresie opiekuńczo - wspomagającym:

- a) podstawową pielęgnację mieszkańca w czasie choroby oraz opiekę nad dzieckiem w czasie choroby opiekuna dziecka,
- b) umożliwienie korzystania ze świadczeń zdrowotnych,
- c) pomoc w załatwianiu spraw osobistych w przypadku wystąpienia takiej potrzeby,
- d) środki higieny osobistej, środki czystości w sytuacji, gdy nie ma możliwości ich samodzielnego zakupu”.

W ramach działalności Hostelu przy Domu Pomocy Społecznej Nr 2 w Łęborku dla osób korzystających z pomocy zabezpiecza się miejsce do zamieszkania, całodzienne wyżywienie, wszechstronne wsparcie pracownika socjalnego i psychologa w zakresie rozwiązywania sytuacji kryzysowej. Jest to działalność interwencyjna przy ścisłej współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Miejskimi/Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Sądem Rejonowym, Kuratorem sądowym, Policją, na rzecz rodziny i dziecka właściwymi ze względu na miejsce zamieszkania. Ma ona na celu niedopuszczenie do rozdzielenia dziecka od rodzica i realizowanie wszelkich działań w celu powrotu do środowiska lub stworzenie niezależnych możliwości funkcjonowania razem z dzieckiem w nowym środowisku. Przyjęcie do Hostelu następuje na podstawie skierowania z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku, na wniosek właściwego ośrodka pomocy społecznej lub osób w kryzysie. Są tu miejsca dla trzech matek z dziećmi.

IV.2.4. PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE

Na terenie powiatu łębarskiego do sierpnia 2020 roku funkcjonowała Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Łęborku zapewniająca opiekę dzieciom pozbawionym całkowitej lub częściowej opieki rodzicielskiej – łączna ilość miejsc 30 (28 miejsc – funkcja socjalizacyjna, 2 miejsca - mieszkanie usamodzielnienia) – przeznaczona dla dzieci powyżej 10 roku życia (na podstawie uchwały Nr VIII/54/2015 Rady Powiatu Łębarskiego z dnia 2 czerwca 2015 roku w sprawie nadania Statutu Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Łęborku oraz uchwały nr 58/2015 Zarządu Powiatu Łębarskiego z dnia 17 lipca 2015 roku w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Łęborku). Decyzją Nr 5/2011 z dnia 15 maja 2009 roku, zmienioną decyzją z dnia 31 grudnia 2012 roku Wojewoda Pomorski wyraził zgodę na funkcjonowanie Placówki. Natomiast postanowieniem z dnia 25 lipca 2014 roku, wyraził zgodę na czasowe tj. do dnia 31 grudnia 2016 roku przeniesienie tej Placówki z siedziby przy ul. Gdańskiej 40 do budynku przy ul. Okrzei 15 w Łęborku. W związku z powyższym od 8 sierpnia 2014 roku Placówka mieściła się pod nowym adresem. W dniu 16 czerwca 2016 roku Powiat Łębarski wystąpił do Wojewody Pomorskiego celem umożliwienia dalszego funkcjonowania tej jednostki na dotychczasowych zasadach. Wymagana decyzja w tej sprawie

obowiązywała do dnia 31 grudnia 2020 roku (postanowienie nr PS-VI.9421.13.2016 z dnia 16 grudnia 2016 roku).

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Łęborku, jedynej instytucjonalnej formie opieki na dziećmi prosperującej w powiecie, przebywało 25 wychowanków (w tym 14 dzieci z terenu powiatu łębskiego, 6 dzieci z terenu powiatu starogardzkiego, 3 dzieci z powiatu gdańskiego i 2 z powiatu słupskiego).

Głównymi powodami umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie łębskim były:

- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- uzależnienie rodziców od alkoholu,
- długotrwała lub ciężka choroba rodziców.

Nie odnotowano natomiast umieszczeń dzieci w placówce z powodu sieroctwa, ubóstwa czy pobytu za granicą rodziców.

Celem porównania funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej na przestrzeni ostatnich lat przedstawia się ilość wychowanków Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej w Łęborku i wszystkich miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie łębskim w latach 2014 - 2019.

TABELA 5. WYCHOWANKOWIE INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Wyszczególnienie	Rok						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ilość wychowanków w pieczy instytucjonalnej	34	30	30	30	28	25	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2014 – 2020, stan na 31 grudnia danego roku, rok 2020-stan na 30.11.2020 roku

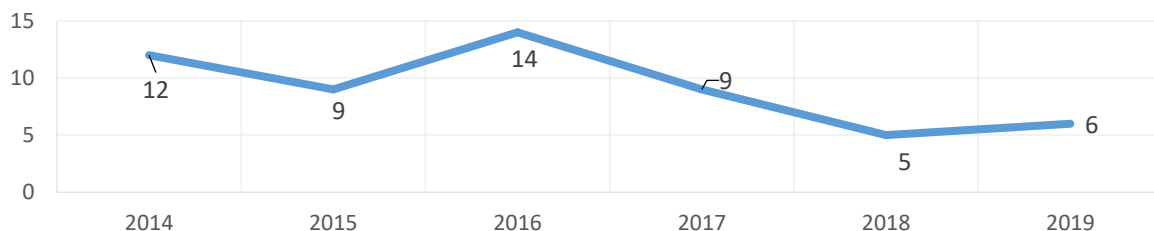
W celu przedstawienia ilości wydanych skierowań do instytucjonalnej pieczy zastępczej w ostatnich latach przedstawiono poniższą tabelę, uwzględniającą przyjęcia dzieci do placówek opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących w latach 2014 – 2019 w powiecie łębskim.

TABELA 6. SKIEROWANIA DZIECI DO INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Wyszczególnienie	Rok					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość wydanych skierowań dzieci do Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej	12	9	14	9	5	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2014 – 2019

WYKRES 7. SKIEROWANIA DZIECI DO INSTYTUCJONALNEJ PIELCZY ZASTĘPCZEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2014 – 2019

Zgodnie z obowiązującym w obszarze polityki społecznej dążeniem do deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej, kładzie się nacisk na rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, ale przede wszystkim na kwestię umieszczania dzieci poza rodziną generacyjną tylko w ostateczności i po wyczerpaniu wszelkich środków i działań. Wciąż jednak brak chętnych kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej, co uwarunkowane jest medialnym i społecznym niezrozumieniem pełnienia tej ważnej i trudnej roli oraz niedofinansowaniem obszarów społecznych w tym zakresie. Występuje więc potrzeba zapewnienia miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej na dotychczasowym poziomie przy jednoczesnym zintensyfikowaniu działań w zakresie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.

Instytucjonalną pieczę zastępczą w 2019 roku opuściło łącznie 7 wychowanków, w tym 5 usamodzielniało się i 2 wychowanków umieszczono w domu pomocy społecznej.

TABELA 7. LICZBA DZIECI OPUSZCZAJĄCYCH INSTYTUCJONALNE FORMY PIELCZY ZASTĘPCZEJ

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba dzieci opuszczających placówkę opiekuńczo-wychowawczą, w tym :	4	11	15	9	8	7
do domu rodzinnego	1	2	6	3	3	-
do rodziny zastępczej	-	2	3	-	-	-
do adopcji	1	-	-	-	-	-
do domu pomocy społecznej	-	-	-	-	-	2
do instytucjonalnej innej placówki	-	-	-	1	-	-
program usamodzielnienia	2	7	6	5	5	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2014 – 2019

W bieżącym roku sfinalizowany został proces standaryzacji Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Łęborku wynikający z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, w efekcie którego nastąpiło przekształcenie Placówki w dwa Domy dla Dzieci o nazwie: „SIEDLIKO” i „ZAKĄTEK” z siedzibą w Nowej Wsi Łębarskiej w specjalnie w tym celu wybudowanych domkach. Wspólną obsługę administracyjną, finansową organizacyjną i specjalistyczną tych placówek zapewnia Centrum Obsługi Domów dla Dzieci. Każda z placówek obejmuje opieką całodobową do 14 wychowanków w wieku od 10 roku życia. Placówki prowadzone są w formie „kameralnych domków”, o modelu wychowania zbliżonym do rodzinnego. Wykonywana praca opiekuńczo-wychowawcza oparta jest na metodzie indywidualnej pracy z dzieckiem i rodziną, która zapewnia wychowankom przestrzeń do zachowania tożsamości

i indywidualności, poczucia bezpieczeństwa oraz poszanowania podmiotowości. Funkcjonowanie Domów dla Dzieci określają uchwały Rady Powiatu Łębskiego nr XIX/150/2020 z dnia 25 czerwca 2020 roku, nr XX/161/2020 z dnia 25 sierpnia 2020 roku oraz Zarządu Powiatu Łębskiego nr 241/2020 z 1 września 2020 roku. Wychowankowie z pomocą wychowawców i osób wspierających, poprzez prace domowe i inne formy oddziaływań wychowawczych nabywają umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania i radzenia sobie w życiu codziennym po usamodzielnieniu. Wychowankowie współuczestniczą w takich zajęciach domowych jak: planowanie i dokonywanie zakupów (żywności, odzieży), przygotowywanie posiłków (śniadania, obiady, kolacje – przy pomocy osób dorosłych), dbanie o higienę i porządek pomieszczeń – w szczególności pokoi mieszkalnych oraz części wspólnych, planowanie czasu wolnego zgodnie z zainteresowaniami, możliwościami.

Praca opiekuńczo-wychowawcza prowadzona jest zgodnie z Indywidualnym Planem Pracy, opracowanym na podstawie diagnozy psychofizycznej, przy udziale wychowanka, w porozumieniu ze specjalistami zaangażowanymi w pracę z dzieckiem oraz pracę z rodziną. Weryfikacja Indywidualnych Planów Pracy odbywa się w oparciu o pracę stałego Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji wychowanka.

Placówki prowadzą działania wspomagające:

- wsparcie psychologiczne i pedagogiczne realizowane przez psychologa i pedagoga w placówkach,
- pracę terapeutyczną: socjoterapię, terapię pedagogiczną, terapię psychologiczną, Trening Zastępowania Agresji, jak również według potrzeb możliwa jest specjalistyczna terapia psychologiczna zewnątrz,
- pracę z rodzinami wychowanków w celu rekonstrukcji rodziny, a w razie konieczności poszukiwanie rodzinnych form pieczy zastępczej,
- pracę z rodzinami zaprzyjaźnionymi,
- programy wychowawcze motywujące do podejmowania aktywności i rozwoju osobistego wychowanków,
- pomoc w przygotowaniu do samodzielnego życia i usamodzielnienia,
- kształtowanie aktywności społecznej, rozwijanie zainteresowań i zdolności.

Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze w powiecie łębskim spełniają obowiązujące standardy opieki i wychowania. Powołane placówki są nowoczesne i przyjazne, otwarte na potrzeby wychowanków, zapewniające opiekę i rozwój indywidualny podopiecznych. Wychowankowie mają szansę na nabycie społecznie pożądanych wartości i postaw, nauczania się właściwej komunikacji międzyludzkiej i zasad pracy w grupie.

IV.3. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Rodzinna piecza zastępcza realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887, z późn. zm.), która spowodowała wyodrębnienie z systemu pomocy społecznej zagadnień dotyczących opieki zastępczej.

WYKRES 8. RODZINNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ważnym etapem realizacji wyżej wymienionej ustawy było wyznaczenie przez Starostę Łębarskiego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborgu jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie łębarskim (Zarządzenie Starosty Nr 19/2011 z dnia 28.09.2011 roku). W PCPR funkcjonuje Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej realizujący zadania w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej.

TABELA 8. ILOŚĆ DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ WG GMIN POCHODZENIA

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gmina	łąćzna ilość dzieci	łąćzna ilość dzieci	łąćzna ilość dzieci	łąćzna ilość dzieci	łąćzna ilość dzieci	łąćzna ilość dzieci	łąćzna ilość dzieci	łąćzna ilość dzieci
Gmina Miasto Łęborg	10	13	28	29	28	44	53	53
Gmina Miasto Łęba	0	1	1	3	3	2	3	3
Gmina Cewice	1	3	6	6	8	7	8	7
Gmina Nowa Wieś Łębarska	1	9	13	13	8	7	11	10
Gmina Wicko	16	18	15	14	13	14	7	14
Razem	28	44	63	65	60	74	82	87

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborgu.

W powiecie łębarskim na przestrzeni ostatnich lat (2012-2019) ilość dzieci i rodzin zastępczych jest stabilna. Najbardziej wyraźny wskaźnik w tym zakresie to ilość dzieci w rodzinach zastępczych w danym roku, w stosunku do roku poprzedniego, który pokazuje, że w ciągu ostatnich 6 lat występują niewielkie wahania w granicach 5% (tj. 9 dzieci).

W 2019 roku na terenie powiatu łębskiego funkcjonowało 90 rodzin zastępczych, w których przebywało łącznie 144 dzieci. Według stanu na dzień 31.12.2019 r. w powiecie łębskim istniały 72 rodziny zastępcze, a w nich umieszczonych było 116 dzieci.

Poniższa tabela obrazuje stan rodzicielstwa zastępczego w powiecie łębskim w latach 2012–2019 w ujęciu statystycznym, tj. zarówno wg stanu na dzień 31 grudnia danego roku, jak i narastająco za cały rok.

TABELA 9. ILOŚĆ RODZIN ZASTĘPCZYCH I DZIECI W NICH UMIESZCZONYCH W POWIECIE ŁĘBSKIM

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ilość rodzin zastępczych wg stanu na 31 grudnia danego roku	97	97	93	80	81	80	80	72
Ilość rodzin zastępczych w roku	106	114	107	94	86	88	91	90
Ilość dzieci w rodzinach zastępczych wg stanu na 31 grudnia danego roku	134	140	140	117	118	114	117	116
Ilość dzieci w rodzinach zastępczych w danym roku	163	177	167	138	139	140	145	144

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku.

Ilościowy stan rodzicielstwa zastępczego z podziałem na formy rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie łębskim w latach 2012-2019 przedstawia poniższa tabela. Wynika z niej, że w okresie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Łębskiego na lata 2012-2020 zanotowano niewielki wzrost w ilości rodzin zawodowych (z 5 do 10 rodzin). Najwięcej rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu łębskiego w badanym okresie stanowiły rodziny spokrewnione z dzieckiem.

TABELA 10. ILOŚĆ RODZIN ZASTĘPCZYCH I DZIECI W NICH UMIESZCZONYCH W POWIECIE ŁĘBSKIM

	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci	rodziny	dzieci
Rodziny zastępcze ogółem, w tym:	97	134	97	140	93	140	80	117	81	118	80	114	80	117	72	116	72	113
Rodzinny zastępcze zawodowe, w tym:	5	15	7	21	7	20	7	15	7	18	8	13	8	17	8	21	6	12
– pogotowie	2	4	2	4	1	2	3	5	3	5	3	5	3	6	2	4	2	3
– specjalistyczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rodzinne domy dziecka	0	0	0	0	1	5	1	3	1	3	3	11	3	7	2	13	3	20
Rodziny zastępcze niezawodowe	34	52	34	47	31	43	26	37	27	37	24	32	22	31	16	22	14	18
Rodziny zastępcze spokrewnione	58	67	56	72	54	72	46	62	46	60	45	58	47	62	46	60	49	63

2012-2019 - wg stanu na 31.12. danego roku/ *stan na 30.09.2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2012 – 2019.

Ilość rodzin z podziałem na rodzinne formy pieczy zastępczej na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawia poniższa tabela. Wśród 72 rodzin funkcjonujących w powiecie łębskim największy odsetek stanowią rodziny zastępcze spokrewnione – 63,9%, następnie rodziny niezawodowe – nieco ponad 22,2%, natomiast rodziny zawodowe stanowią 13,9% ogółu funkcjonujących rodzin zastępczych, w tym należy wyróżnić pogotowia rodzinne - 2,8%. Rodzinne domy dziecka stanowią 2,8%. Powiat łębski nie posiada rodzin specjalistycznych.

TABELA 11. ILOŚĆ RODZIN ZASTĘPCZYCH I DZIECI W NICH UMIESZCZONYCH W POWIECIE ŁĘBSKIM

Lp.	Formy rodzinnej pieczy zastępczej w 2019 roku (stan na 30 września 2020 roku)	Liczba rodzin	%	Liczba dzieci
1.	Rodziny spokrewnione z dzieckiem	49	68,06	63
2.	Rodziny niezawodowe	14	19,44	18
3.	Rodziny zawodowe, w tym:	6	8,33	12
	- pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	2,78	3
4.	Rodzinne domy dziecka	3	4,17	20
Razem powiat łębski		72	100	113

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku

W 2019 roku łącznie 11 dzieci z naszego powiatu przebywało w 9 rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. Natomiast w 12 rodzinach zastępczych powiatu łębskiego przebywało 16 dzieci z innych powiatów.

W 2019 roku na mocy postanowienia sądu rodzinnego powstało 10 rodzin zastępczych, w których zostało umieszczonych 27 dzieci, ośmioro dzieci umieszczano w innych rodzinnych formach pieczy zastępczej, jedną rodzinę zastępczą zawodową przekształcono z pogotowia rodzinnego oraz jeden rodzinny dom dziecka przekształcono na rodzinę zastępczą zawodową. Rodzinną pieczę zastępczą opuściło łącznie 31 dzieci z 26 rodzin (z tego 18 rodzin zastępczych rozwiązano). Wśród wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą: 7 dzieci powróciło do rodziny naturalnej, 0 dzieci umieszczono w placówce opiekuńczo-wychowawczej, 3 dzieci zostało adoptowanych, 7 dzieci zostało umieszczonych w innej rodzinie zastępczej i 13 wychowanków usamodzielniało się. Szczegółowy wykaz liczby dzieci opuszczających rodzinne formy pieczy zastępczej zawiera poniższa tabela.

TABELA 12. LICZBA DZIECI OPUSZCZAJĄCYCH RODZINNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ

Wyszczególnienie	Rok							
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin zastępczych rozwiązanych	5	17	12	7	4	8	8	18
Liczba dzieci opuszczających rodziny zastępcze, w tym :	15	21	26	36	22	31	25	30
do domu rodzinnego	3	5	4	7	6	5	6	7
do rodziny zastępczej	-	1	4	2	1	3	-	7
do adopcji	5	3	7	14	3	9	7	3
do domu pomocy społecznej	-	-	-	-	-	-	-	-
do instytucjonalnej placówki	2	1	2	1	2	1	1	-
program usamodzielnienia	6	11	9	12	10	11	11	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2012 – 2019.

Świadczenia i wynagrodzenia przysługujące funkcjonującym rodzinom zastępczym wypłacane jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku. Poniższa tabela przedstawia szczegółowy wykaz ustawowych świadczeń.

TABELA 13. WYKAZ ŚWIADCZEŃ I WYNAGRODZEŃ POWIATU ŁĘBORSKIEGO ZREALIZOWANYCH NA RZECZ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2019 ROKU

POWIAT			
Świadczenia			
Lp.	Rodzaj świadczenia	Podstawa prawna (z ustawy)	Informacje o świadczeniu
Rodzinna piecza zastępcza			
1.	Świadczenia dla rodzin zastępczych lub osób prowadzących rodzinny dom dziecka, z tego:		
1.1.	świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka	Art. 80	obligatoryjne a) nie mniej niż 694 zł m-c w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej b) nie mniej niż 1052 zł m-c w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka
1.2.	dodatek wychowawczy	Art. 80 ust. 1a	obligatoryjnie 500 zł do 18 roku życia dziecka
1.3.	dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	Art. 81 ust. 1	obligatoryjne nie niższy niż 211 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka
1.4.	– dodatek z tytułu umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej, na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich	Art. 81 ust. 2	obligatoryjne nie niższy niż 211 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka
1.5.	świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	Art. 83 ust. 1 pkt 2 lit. a	fakultatywne a) do 1500 zł na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej, b) do 2200 zł na dziecko umieszczone w zawodowej i niezawodowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka
1.6.	świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	Art. 83 ust. 1 pkt 2 lit. b	W przypadku zdarzeń losowych – pożar, wypadek, kradzież, nagła choroba, śmierć członka rodziny – okoliczności utrudniające prawidłowe funkcjonowanie dziecka i rodziny - fakultatywne: do 3000 zł jako świadczenie jednorazowe lub okresowe i nie więcej niż 60% kosztów: - do 40% wyposażenia - do 60% sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych - do 60% kosztów leczenia i rehabilitacji – od 4 wizyty w danym roku kalendarzowym - do 50% transportu
1.7.	dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	Art. 83 ust. 1 pkt 1	Fakultatywnie - do wypoczynku powyżej 7 dni, do 2 razy w roku - do 1000 zł lub do 60 zł/dobę na dziecko
1.8.	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (dla rodziny zawodowej i niezawodowej)	Art. 83 ust. 2	fakultatywnie, obligatoryjnie w przypadku wskazanym w art. 83 ust. 3 w wysokości odpowiadającej wydatkom ponoszonym przez odpowiednio rodzinę zastępczą zawodową/rodzinny dom dziecka, na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji
1.9.	środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (rodzinny dom dziecka)	Art. 84 pkt 1	

1.10.	świadczenie na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu (rodzina zastępcza zawodowa)	Art. 83 ust. 4	Fakultatywnie - dla rodziny zastępczej, w której umieszczono powyżej 4 dzieci lub osób które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej do 3000 zł, raz na 4 lata
1.11.	środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu (rodzinny dom dziecka)	Art. 84 pkt 2	obligatoryjnie dla prowadzących rodzinne domy dziecka do 5000 zł, raz na 2 lata
1.12.	środki finansowe na pokrycie innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka oraz funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	Art. 84 pkt 3	obligatoryjnie - nagłe i nieprzewidziane okoliczności związane z funkcjonowaniem domu - dla prowadzącego rodzinny dom dziecka - do 1000 zł
Wynagrodzenia wraz z pochodnymi			
2.	Wynagrodzenia dla rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka, z tego:		
2.1.	za pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka:	Art. 85 ust. 1, 2 i 4	obligatoryjne - nie niższe niż 2000 zł miesięcznie; Rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż 2600 zł miesięcznie
2.1.1	świadczenie za pełnienie funkcji rodziny pomocowej (dla rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka)	Art. 85 ust. 6	Obligatoryjne - nie niższe niż 20% otrzymywanego wynagrodzenia miesięcznie
2.2.	świadczenie za pełnienie funkcji rodziny pomocowej (dla rodziny zastępczej niezawodowej oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej)	Art. 85 ust. 7	obligatoryjne nie niższe niż 400 zł
2.3.	dodatek dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, w której przebywa przez okres dłuższy niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż troje dzieci lub co najmniej jedno dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	Art. 85 ust. 5	obligatoryjne dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia
3.	Wynagrodzenia dla osób pracujących w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka		
3.1.	Na wniosek rodziny zastępczej zawodowej lub niezawodowej		
3.1.1	w której przebywa więcej niż 3 dzieci (zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich)	Art. 57 ust. 1	Obligatoryjnie - wysokość wynagrodzenia określana jest w umowie (godz./mc) - 4 dzieci – 20 godz. - od 5 do 6 dzieci – 36 godz. - od 7 dzieci – 48 godz.
3.1.2	w szczególnie uzasadnionych przypadkach (zatrudnienie osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki i przy pracach gospodarskich)	Art. 57 ust. 2	fakultatywnie wysokość wynagrodzenia określana jest w umowie
3.2.	Na wniosek prowadzącego rodzinny dom dziecka		
3.2.1	Osoba zajmująca się opieką lub wychowaniem dzieci	Art. 64 ust. 1	Obligatoryjnie w rodzinnym domu dziecka - wysokość wynagrodzenia określana w umowie (godz./tydz.) - 4 dzieci – 4 godz. - od 5 do 6 dzieci – 6 godz. - powyżej 7 dzieci – 8 godz.
Pomoc dla osób usamodzielnianych			
4.	Pomoc dla osoby usamodzielnianej, z tego:	Art. 140 ust. 1	obligatoryjne, na wniosek osoby usamodzielnianej

4.1.	na kontynuowanie nauki	Art. 140 ust. 1 pkt 1 lit. a	Obligatoryjnie - nie mniej niż 526 zł miesięcznie oraz fakultatywnie do 1000 zł w przypadku osób uczących się w systemie dziennym, a jej dochód nie przekracza 200% kryterium
4.2.	na usamodzielnienie	Art. 140 ust. 1 pkt 1 lit. b	1. w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną – nie mniej niż 3.470 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat; 2. w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-wychowawczą: a) nie mniej niż 6.939 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat, b) nie mniej niż 3.470 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat, c) nie mniej niż 1.735 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku
4.3.	na zagospodarowanie	Art. 140 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 141-143 i 150	- wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia, w wysokości nie niższej niż 1.577 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3.154 zł - może być przyznana w formie rzeczowej
4.4.	w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	Art.140 ust. 1 pkt 2 lit. a	obligatoryjne
4.5.	w uzyskaniu zatrudnienia	Art.140 ust. 1 pkt 2 lit. b	obligatoryjne

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych źródłowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku.

Świadczenia obligatoryjne pieczy zastępczej są finansowane na poziomie ustawowych wytycznych, natomiast świadczenia fakultatywne, obecnie realizuje się na zgodnie z wytycznymi uregulowanymi w uchwale Nr 233/2020 Zarządu Powiatu Łębskiego z dnia 11 sierpnia 2020 roku w sprawie zasad finansowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w powiecie łębskim.

Powiat łębski od 2018 roku, m.in. na rzecz pieczy zastępczej realizuje projekt pn. „Wsparcie postępu – Rozwój usług społecznych w powiecie łębskim”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. W jego ramach PCPR prowadzi jest wsparcie podopiecznych w pieczy zastępczej i ich rodzin. Zapewniana jest pomoc w Punkcie Wsparcia Dziecka i Rodziny - specjalistyczna indywidulana i grupowa, w tym m.in, konsultacje psychologiczne, terapeutyczne, psychiatryczne, pedagogiczne, a także diagnostyka psychofizyczna i psychologiczna, zajęcia edukacyjne – korepetycje, zajęcia z logopedą, rehabilitacja oraz zajęcia uspołeczniające, rozwojowe i integracyjne. Ponadto, uruchomiono w ramach projektu mieszkanie chronione treningowe dla osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą na terenie powiatu łębskiego. Celem prowadzenia mieszkania chronionego treningowego na terenie powiatu łębskiego jest realizacja zadań własnych powiatu z zakresu pomocy społecznej oraz zabezpieczenie wsparcia dla osób

usamodzielnianych wskazanych w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, w szczególności przez umożliwienie realizacji pracy socjalnej i programów usamodzielnienia tych osób, okresowe zabezpieczenie schronienia osobom usamodzielnianym, udzielenia pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. W mieszkaniu chronionym treningowym zapewniane są usługi polegające na nauce, rozwijaniu lub utrwalaniu umiejętności społecznych. We wrześniu 2020 roku na bazie mieszkania usamodzielnienia, które działało w strukturach Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Łęborku utworzono mieszkanie chronione treningowe przeznaczone dla osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą, które po zakończeniu funkcjonowania w/w obiektu w ramach projektu, umożliwi kontynuację podjętych działań w tym zakresie. Pobyt w mieszkaniu chronionym przyznaje się w szczególności osobom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze z terenu powiatu łębskiego, w celu prowadzenia oddziaływań treningowych z zakresu prawidłowego przebiegu procesu socjalizacyjnego, integracji ze środowiskiem lokalnym przez rozwój umiejętności poprawnego wchodzenia w relacje i role społeczne, przygotowania się do pełnej samodzielności przez doskonalenie umiejętności prowadzenia samodzielnie gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami codziennego życia, zarządzania posiadanymi środkami finansowymi oraz stwarzania możliwości w zakresie podnoszenia kompetencji społecznych, uzyskania wykształcenia lub odpowiednich kwalifikacji zawodowych w celu uzyskania odpowiedniego zatrudnienia, co w efekcie będzie prowadzić do usamodzielnienia wychowanka.

IV.4. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE DZIAŁAJĄCE W SFERZE POMOCY SPOŁECZNEJ, PIECZY ZASTĘPCZEJ, NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Do zasobów powiatu należy zaliczyć organizacje pozarządowe działające w sferze pomocy społecznej: fundacje, stowarzyszenia i organizacje kościelne. Organizacje pozarządowe (NGO), zwane trzecim sektorem, są to podmioty, których działalność nie jest nastawiona na zyski. Organizacje działają non profit i zorientowane są na podejmowanie różnych inicjatyw na rzecz osób i rodzin wymagających szczególnego wsparcia i pomocy. Nie podlegają one administracji rządowej ani samorządowej. Na terenie powiatu łębskiego funkcjonuje około 143 (stan na 20.04.2020r.) organizacji pozarządowych, w poniższej tabeli zostały przedstawione przykładowe, które działają w obszarach polityki społecznej, pieczy zastępczej i niepełnosprawności (wg kolejności alfabetycznej).

TABELA 14. WYKAZ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE POWIATU ŁĘBSKIEGO W SFERZE POMOCY SPOŁECZNEJ, PIECZY ZASTĘPCZEJ I NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Nazwa organizacji	Adres	Obszary działalności
Fundacja Edukacji, Rozwoju Gospodarczego i Integracji Społecznej „INKUBATOR” Łębork	84-300 Łębork ul. Krzywoustego 1	Działalność w sferze pomocy społecznej. Aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem. Wpieranie rodziny.

Fundacja Ekologiczna – Sportowa im. TOMASZA HOPFERA	84-351 Nowa Wieś Łębska Grunwaldzka 24	Działalność w sferze pomocy społecznej, wsparcia osób z niepełnosprawnością.
Fundacja "KOŃKRETNIE POMAGAMY"	84-351 Nowa Wieś Łębska Krępa Kaszubska 73A	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
Fundacja Łębskie Hospicjum Stacjonarne Łębork	84-300 Łębork ul. Piotra Wysockiego 4 lok. 18	Działalność w sferze pomocy społecznej. Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością. Wpieranie rodziny.
Fundacja "SZANSA" Łeba	84-360 Łeba ul. Obrońców Westerplatte 16	Działalność w sferze pomocy społecznej. Wpieranie rodziny.
Katolickie Stowarzyszenie Osób Specjalnej Troski „ISKIERKA NADZIEI”	84-300 Łębork, ul. Krzywoustego 1 p. 214-218	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
Ochotnicza Służba Ratownicza	84-300 Łębork ul. Krzywoustego 1 p. 119 – 121	Działalność w sferze pomocy społecznej. Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością. Wpieranie rodziny.
Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy PCK w Łęborku	84-300 Łębork ul. Krzywoustego 1 pok. 104	Działalność w sferze pomocy społecznej. Wpieranie rodziny.
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów- Zarząd Rejonowy Łębork	84-300 Łębork ul. Korczaka 6	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski Koło Powiatowe w Łęborku	84-300 Łębork, ul. Krzywoustego 1 p. 116	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Miejskie Łębork	84-300 Łębork ul. Krzywoustego 1 p. 105	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
Regionalne Centrum Młodzieży	84-300 Łębork ul. Krzywoustego 1	Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej.
Stowarzyszenie AMAZONKA w Łęborku	84-300 Łębork ul. Warszawska 17	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
Stowarzyszenie EDUQ	84-300 Łębork ul. Krzywoustego 1	Wpieranie rodziny.
Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy "SZANSA"	84-300 Łębork ul. Wyszyńskiego 3	Działalność w sferze pomocy społecznej. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Wpieranie rodziny.
Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „PROMYK” w Cewicach	84-312 Cewice ul. W. Witosa 16	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „ŚWIATŁO”	Adres: ul. Młynarska 10, 84-351 Nowa Wieś Łęb.	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „JESTEŚMY RAZEM"	84-300 Łębork, ul. Krzywoustego 1 p. 103	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "WIĘCEJ RADOŚCI"	84-352 Wicko Wicko 43	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
Stowarzyszenie Pomocy Osobom ze Spektrum Autyzmu „NIEBIESKI SKARB”	84-300 Łębork, ul. Krzywoustego 1 p.232	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
Stowarzyszenie Przyjaciół Domu Pomocy Społecznej Nr 1 w Łęborku "NASZ DOM"	84-300 Łębork ul. Stryjewskiego 23	Działalność w sferze pomocy społecznej. Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.

Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych przy SOSW w Łęborku – „OTWARTE DRZWI”	84-300 Łębork ul. M. Reja 18	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych.
Stowarzyszenie Rodzin Zastępczych i Adopcyjnych "NASZE DZIECI"	84-300 Łębork ul. Akacjowa 31	Wpieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej.
Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca ZHP w Łęborku	84-300 Łębork ul. Armii Krajowej 13	Działalność w sferze pomocy społecznej. Wpieranie rodziny.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Ewidencji stowarzyszeń*,

<https://powiatlebski.bip.gov.pl/ewidencja-stowarzyszen/>.

Powiat łębski w obszarze wykonywania zadań samorządu na rzecz mieszkańców – osób z niepełnosprawnością realizuje Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych (obecnie obowiązujący na lata 2017-2022), przyjęty uchwałą Nr XXX/187/2017 Rady Powiatu Łębskiego z dnia 17 lutego 2017 roku. Program ten określa zadania w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej oraz zatrudnienia i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Na terenie naszego powiatu działa Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w składzie powołanym zarządzeniem Nr 26/2019 Starosty Łębskiego z dnia 24 czerwca 2019 roku. Zadania i funkcjonowanie Rady określa ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2003 roku w sprawie organizacji oraz trybu działania wojewódzkich i powiatowych społecznych rad do spraw osób niepełnosprawnych (Dz. U. z dnia 14 kwietnia 2003 r., nr 62, poz. 560). Zadania Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych to inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizacji praw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji projektów oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu (radę miasta na prawach powiatu) pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Organizacje pozarządowe prowadzące działalność statutową na rzecz osób z niepełnosprawnością, w ramach rehabilitacji społecznej, realizują zadania z udziałem dofinansowania na sport, kulturę, rekreację i turystykę. Wysokości przyznanych środków w ubiegłych latach z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przedstawia poniższa tabela i wykres.

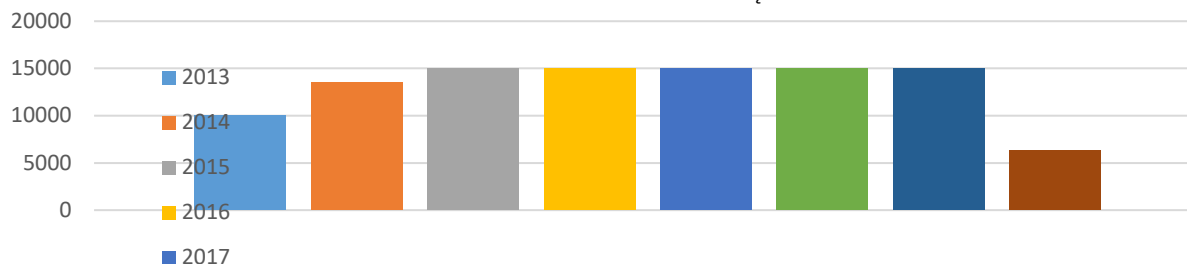
TABELA 15. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PFRON DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Wysokość środków z algorytmu PFRON dla organizacji pozarządowych (w zł)	Rok							
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
	10.000	13.500	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	6.295,00

*stan na 17.11.2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2013 – 2020

WYKRES 9. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PFRON DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

*stan na 17.11.2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PCPR w Łęborku za lata 2013 – 2019.

Od dnia 29 grudnia 2014 roku w powiecie łębskim funkcjonują **Warsztaty Terapii Zajęciowej prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Jesteśmy Razem”**. Zajmują się one rehabilitacją społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych. Uczestnicy WTZ muszą posiadać orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wraz ze wskazaniem kwalifikacji uczestnictwa. Przy lekkim stopniu niepełnosprawności WTZ nie mogą zostać przyznane natomiast przy stopniu niepełnosprawności umiarkowanym wskazanie do WTZ może zostać uwzględnione tylko przy symbolach przyczyny niepełnosprawności 01-U i 02-P i niezdolności do pracy. Przy znacznym stopniu niepełnosprawności i zapisem o niezdolności do pracy, WTZ mogą zostać przyznane osobie bez względu na symbol przyczyny niepełnosprawności. Zajęcia w warsztacie prowadzone są zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii, gdzie przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierza się do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

WTZ są placówką dziennego pobytu. Zajęcia w nim realizowane są od poniedziałku do piątku, w godzinach 8:00 - 16:00 w prosperujących 6 pracowniach: krawieckiej, artystycznej, komputerowej, umiejętności społecznych, gospodarstwa domowego i stolarskiej.

WTZ posiada 30 miejsc. Według stanu na 31.12.2019 roku uczestniczyło w zajęciach 30 osób, w tym: 13 kobiet i 17 mężczyzn. Poniższa tabela przedstawia strukturę uczestników WTZ wg miejsca ich zamieszkania.

TABELA 16. UCZESTNICY WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ WG MIEJSCA ZAMIESZKANIA

Lp.	Gmina	Ilość uczestników WTZ
1.	Cewice	8
2.	Łębork	14
3.	Łeba	0
4.	Nowa Wieś Łębska	7
5.	Wicko	1
Razem:		30

Wg stanu na 31.12.2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań WTZ w Łęborku za 2019 rok.

Koszty działania WTZ w 2019 roku wynosiły łącznie 603.200,00 zł, w tym ze środków PFRON wydatkowano 542.880,00 zł i 60.320,00 zł ze środków własnych powiatu.

Partnerska współpraca powiatu łębskiego z organizacjami pozarządowymi buduje fundament dla rozwoju inicjatyw na rzecz społeczności lokalnych, aktywności społecznej, zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej.

IV.5. SZKOŁY I PLACÓWKI OŚWIATOWE

Edukacja stanowi ważny element kształtowania społeczności lokalnej mieszkańców powiatu, związany z wychowaniem i z wykształceniem człowieka we wszystkich fazach rozwojowych. Powiat łębski analizując na bieżąco lokalny rozwój demograficzny, gospodarczy oraz rynek pracy dostosowuje adekwatnie do potrzeb bazę oświatową oraz propozycje usług edukacyjnych, szczególnie w zakresie kształcenia zawodowego. Na terenie powiatu łębskiego funkcjonują następujące szkoły i placówki oświatowe:

SZKOŁY PUBLICZNE I PLACÓWKI OŚWIATOWE POWIATU ŁĘBSKIEGO:
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
Młodzieżowy Dom Kultury
Powiatowe Ognisko Artystyczne
Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 1 im. Stefana Żeromskiego I Liceum Ogólnokształcące
Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 im. Karola Wojtyły II Liceum Ogólnokształcące
Zespół Szkół Mechaniczno-Informatycznych im. prof. H. Mierzejewskiego Technikum Nr 4 Branżowa Szkoła I Stopnia
Powiatowe Centrum Edukacyjne im. Eugeniusza Kwiatkowskiego Technikum Nr 2 Branżowa Szkoła I Stopnia
Zespół Szkół Gospodarki Żywnościowej i Agrobiznesu im. Gryfa Pomorskiego Technikum Nr 3
SZKOŁY I PLACÓWKI NIEPUBLICZNE DZIAŁAJĄCE NA TERENIE POWIATU ŁĘBSKIEGO:⁹
SZKOŁY I PLACÓWKI DLA MŁODZIEŻY:
Społeczne Liceum Ogólnokształcące
Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy
Pierwsza Niepubliczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna MODUS – Centrum Rozwoju Osobistego
Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna „RYBKA”
Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna „BURSZTYNEK”
Specjalna Szkoła Podstawowa „Szczęśliwa Przystań”
SZKOŁY I PLACÓWKI DLA DOROSŁYCH:
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych
Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych
Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych
Szkoła Policealna Studium Pracowników Medycznych i Społecznych
Szkoła Policealna „PRYMUS”
Studium Zdrowia i Terapii – „EXTERNUS”
Niepubliczna Placówka Oświatowa i Niepubliczna Placówka Kształcenia Ustawicznego
Agencja Szkolenia Kadr „SUPRA”
Centrum Kształcenia Ustawicznego Fundacji „INKUBATOR”
Ośrodek Szkolenia Zawodowego Powiatowego Cechu Rzemiosła i Przedsiębiorczości
Ośrodek Szkoleń DWCOM
Zakład Doskonalenia Zawodowego w Słupsku Ośrodek Kształcenia Zawodowego

⁹ www.powiat-lebork.com

Z pośród powyższych jednostek, dwie wykonują swoje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych: W Łęborku funkcjonuje Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Łęborku, obejmujący swoją działalnością:¹⁰

- wczesne wspomaganie rozwoju dziecka (od urodzenia do czasu podjęcia nauki w szkole),
- Przedszkole Specjalne (od 2,5 do 9 roku życia),
- Szkołę Podstawową Nr 2,
- Branżową Szkołę I Stopnia Specjalną – zajęcia praktyczne odbywają się na terenie Ośrodka, jest również możliwość odbycia praktyki zewnętrznej,
- Szkołę Przysposabiającą do Pracy (istnieje możliwość przedłużenia okresu nauki do 24 roku życia). Dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim sprzężoną,
- Zespół Zajęć Edukacyjno – Terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym,
- Zespół Zajęć Rewalidacyjno – Wychowawczych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim,
- Grupy wychowawcze (internat) – pobyt w internacie dla uczniów Ośrodka jest bezpłatny, uczniowie ponoszą tylko i wyłącznie koszty wyżywienia,
- Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych „OTWARTE DRZWI”.

Zasadnicza Szkoła Zawodowa oferuje kształcenie dla młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim na następujących kierunkach:

- kucharz – cykl trzyletni;
- monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie – cykl trzyletni.

Po ukończeniu nauki uczniowie mają możliwość przystąpienia do egzaminu zawodowego organizowanego przez Okręgową Komisję Organizacyjną i uzyskania dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

Uczniowie z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną oraz lekką niepełnosprawnością intelektualną sprzężoną kontynuują naukę w Specjalnej Szkole Przysposabiającej do Pracy, która zapewnia ciągłość procesu edukacyjno-terapeutycznego, a także przygotowanie uczniów do podjęcia aktywności społecznej. Celem nauki jest przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania w życiu codziennym, społecznym i zawodowym w warunkach pracy chronionej.

¹⁰ <https://oswpl.edupage.org>

Na wszystkich poziomach nauczania uczniowie korzystają z zajęć rewalidacyjnych wspierających ich rozwój. Są to m.in. zajęcia: w pracowni do stymulacji polisensorycznej, doświadczania świata, stymulacji metodą Marii Montessori, terapii metodą EEG Biofeedback.

Ponadto na terenie powiatu funkcjonuje Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Łęborku – Mostach¹¹. Jest to niepubliczna, specjalistyczna placówka oświatowa prowadzona przez „WSPÓLNĄ DROGĘ” Fundację na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej oraz Pochodzącej z Rodzin Patologicznych i Ubogich w Łęborku. Placówka powstała we wrześniu 2010 roku.

Ośrodek przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, które potrzebują kompleksowej, wielodyscyplinarnej rehabilitacyjno-terapeutyczno-edukacyjnej pomocy świadczonej w odpowiednich warunkach i z opieką dostosowaną do stanu wychowanków. Głównym zadaniem placówki jest całościowa specjalistyczna rehabilitacja dzieci i młodzieży tj. praca nad poprawą rozwoju ruchowego, społecznego oraz intelektualnego, nauka umiejętności komunikacyjnych, pomoc w zdobywaniu niezależności w życiu. Wychowankowie OREW realizują obowiązek szkolny, uczestniczą w indywidualnych zajęciach z psychologiem, logopedą, fizjoterapeutą.

Ośrodek posiada 3 sale terapeutyczne bogato wyposażone w sprzęt i pomoce dydaktyczne.

W zależności od stopnia niepełnosprawności intelektualnej obowiązek szkolny dzieci realizują w:

- oddziałach edukacyjno-terapeutycznych (dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie w stopniu umiarkowanym i znacznym z niepełnosprawnościami sprzężonymi),
- zespołach rewalidacyjno-wychowawczych (dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie w stopniu głębokim).

Pierwszym przedszkolem dla dzieci z niepełnosprawnością na terenie powiatu było Przedszkole Integracyjne Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Jesteśmy Razem”¹², działające od 2009 roku. Przedszkole mieści się obecnie w budynku SP Nr 5 w Łęborku, przy ulicy Kościuszki 14. W budynku przedszkola mieszczą się trzy oddziały dla dzieci od 2,5 lat do 7 roku życia. Każda grupa wiekowa ma swoją salę, w której aktywnie spędza czas. Personel przedszkola stara się stworzyć dzieciom jak najlepsze warunki wspomagające ich rozwój z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb. Przedszkole posiada ofertę zajęć dodatkowych: rytmikę, język angielski, gimnastykę korekcyjną, dogoterapię. Do przedszkola uczęszcza sześćdziesięcioro dzieci, które podzielone są na trzy grupy - odpowiednio do wieku: maluchów, średniaków i starszaków. W każdej z tych grup znajduje się piętnaścioro dzieci zdrowych oraz pięcioro ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pracujący w przedszkolu terapeuci specjalizują się w pracy z dziećmi ze spektrum autyzmu.

¹¹ www.orewlebork-wspolnadroga.eu

¹² <http://www.przedszkole-lebork.pl>

IV.6. POWIATOWY URZĄD PRACY

Powiatowy Urząd Pracy jest jednostką organizacyjną powiatu łębskiego wchodząc w skład powiatowej administracji zespolonej. Powiatowy Urząd Pracy jest jednostką sektora finansów publicznych działającą w formie jednostki budżetowej. Nadzór nad działalnością Urzędu sprawuje Zarząd Powiatu Łębskiego. Powiatowy Urząd Pracy w Łęborku jest jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej.¹³ Zakres właściwości terytorialnej PUP wynika z podziału administracyjnego województwa i obejmuje: miasto Łębork i Łeba oraz gminy: Cewice, Nowa Wieś Łębska i Wicko.

Powiatowy Urząd Pracy w Łęborku realizuje zadania samorządu powiatu wynikające z art. 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482, ze zm.) w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej m.in. klientów urzędu pracy oraz prowadzi różnego rodzaju formy wsparcia, wśród których można wyróżnić m.in.:¹⁴

- pośrednictwo pracy,
- poradnictwo zawodowe,
- formy wpierające podnoszenie kwalifikacji,
- świadczenia pieniężne,
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Świadczenia pieniężne przyznawane przez powiatowy urząd pracy dla bezrobotnych ze środków Funduszu Pracy:

- 1) zasiłek,
- 2) stypendium w okresie odbywania:
 - szkolenia,
 - przygotowania zawodowego dorosłych,
 - stażu,
 - kontynuowania nauki,
 - studiów podyplomowych,
- 3) dodatek aktywizacyjny,
- 4) refundacja kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną,
- 5) świadczenie z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych,
- 6) świadczenie integracyjne.

Aktywizacja bezrobotnych polega na łagodzeniu skutków bezrobocia poprzez czasową aktywizację bezrobotnych za pomocą środków aktywnych, do których zalicza się m.in.:

¹³ <https://lebork.praca.gov.pl>

¹⁴ Tamże

- pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy,
- pośrednictwo pracy,
- pośrednictwo zawodowe i informacja zawodowa,
- prace interwencyjne,
- roboty publiczne,
- szkolenia i przekwalifikowania bezrobotnych,
- prace społecznie,
- dotacje.

Zadania samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Łęborku to między innymi:¹⁵

- opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, o której mowa w odrębnych przepisach;
- pozyskiwanie i gospodarowanie środkami finansowymi na realizację zadań z zakresu aktywizacji lokalnego rynku pracy;
- udzielanie informacji o możliwościach i zakresie pomocy określonej w ustawie;
- udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe;
- udzielanie pomocy pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe;
- realizacja zadań związanych z KFS, w szczególności udzielanie pomocy pracodawcom poprzez finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy;
- rejestrowanie bezrobotnych i poszukujących pracy;
- inicjowanie, organizowanie i finansowanie usług i instrumentów rynku pracy;
- inicjowanie, organizowanie i finansowanie szkoleń i przygotowania zawodowego dorosłych;
- opracowywanie badań, analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby powiatowej rady rynku pracy oraz organów zatrudnienia;
- inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy;

¹⁵ Tamże

- współdziałanie z powiatowymi radami rynku pracy w zakresie promocji zatrudnienia oraz wykorzystania środków Funduszu Pracy;
- współpraca z gminami w zakresie upowszechniania ofert pracy i informacji o usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, stażach, organizacji robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych, realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w art. 62a, oraz zatrudnienia socjalnego na podstawie przepisów o zatrudnieniu socjalnym;
- współpraca z wojewódzkimi urzędami pracy w zakresie świadczenia podstawowych usług rynku pracy, w tym w opracowywaniu i aktualizacji informacji zawodowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków oraz innych świadczeń z tytułu bezrobocia;
- wydawanie decyzji, w szczególności w zakresie uznania lub odmowie uznania danej osoby za bezrobotną oraz utracie statusu bezrobotnego, przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu lub wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, stypendium i innych finansowanych z Funduszu Pracy świadczeń niewynikających z zawartych umów;
- realizowanie zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw oraz państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, w tym realizowanie decyzji;
- realizowanie zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami,
- realizowanie projektów w zakresie promocji zatrudnienia, w tym przeciwdziałania bezrobociu, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych, wynikających z programów operacyjnych współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Pracy i programów regionalnych i specjalnych.

V. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Problem społeczny jest to zjawisko, które dla większej lub znaczącej części pewnej zbiorowości stanowi fakt uciążliwy oraz wymagający przeciwdziałania.

Problem społeczny możemy rozpatrywać w dwóch znaczeniach:

- znaczenie szerokie – stosuje się go, gdy chcemy opisać zjawiska, które są lub mogą w przyszłości stanowić przedmiot zainteresowania socjologii lub innych nauk społecznych;
- znaczenie węższe – czyli problemy, które powstały w wyniku zjawisk, jakie są nie tylko przedmiotem refleksji uczonych, ale i przedmiotem ogólnego zainteresowania ludzi danego społeczeństwa; są to problemy niezgodne z normami przyjętymi przez ogół oraz takie, których pokonanie możliwe jest wspólnymi siłami.¹⁶

W literaturze przedmiotu wyróżniamy 4 cechy problemów społecznych:

- 1) jako problem społeczny uznaje się w danym społeczeństwie to, co jest zjawiskiem niepożądanym czy kłopotliwym; należy pamiętać, że to, co dla jednej wspólnoty ludzi może stanowić problem, w innej grupie osób wcale nie musi nim być; warunki społeczne, gospodarcze czy polityczne determinują postrzeganie zjawisk oraz zachowań jako problem w danym społeczeństwie,
- 2) zazwyczaj zjawiska niepożądane społecznie w pierwszej kolejności zostają zauważone przez osoby zaangażowane w życie wspólnoty, a także przez jednostki zdolne do pewnych refleksji nad zjawiskami i to właśnie oni mogą wyeksponować aspekty problemów i ich konsekwencje. W ten sposób zjawisko, które było obiektywnym spostrzeżeniem niektórych staje się problemem społecznym, jeżeli tylko zostanie zauważone przez większą liczbę osób,
- 3) aby zjawisko mogło stać się problemem społecznym musi istnieć przeświadczenie, że wspólnymi siłami jest ono do pokonania, ponieważ ludzie tylko wtedy są gotowi do zaangażowania się,
- 4) problem społeczny może zostać rozwiązany tylko przez zbiorowe działanie; nie da się go rozwiązać samodzielnie nawet, jeżeli byłaby to jednostka wybitna np. reformator; do rozwikłania problemu niezbędne jest masowe poparcie społeczeństwa.¹⁷

Na płaszczyźnie realizacji zadań samorządów w zakresie pomocy społecznej dla określenia problemów społecznych podstawą są zapisy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1507 z późn. zm.), pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy

¹⁶ Encyklopedia Zarządzania, www.mfiles.pl

¹⁷ Tamże

społecznej jest zapobieganie ww. sytuacjom poprzez podejmowane działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zgodnie z ww. ustawą pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
 - 7a) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy;
- 11) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 12) alkoholizmu lub narkomanii;
- 13) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 14) klęski żywiołowej lub ekologicznej.¹⁸

Dokumentem wyjściowym strategii jest diagnoza społeczna. Diagnoza społeczna to zebranie informacji o sytuacjach problemowych i problemach społecznych i ich analiza. Cele diagnozy społecznej:

- 1) identyfikacja przyczyn wywołujących sytuacje problemowe,
- 2) identyfikacja wzajemnych związków pomiędzy problemami i kwestiami społecznymi,
- 3) identyfikacja skali problemów społecznych w danym układzie administracyjnym,
- 4) identyfikacja regionalnych, lokalnych uwarunkowań problemów społecznych,
- 5) analiza podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania sytuacji problemowej lub jej złagodzenia,
- 6) analiza proponowanych rozwiązań przez politykę społeczną na poziomie kraju i w przekrojach regionalnych.¹⁹

Dla potrzeb niniejszej Strategii przeprowadzono diagnozę problemów społecznych występujących na terenie powiatu łębskiego. Za materiał badawczy posłużyły dane zawarte w Ocenach Zasobów

¹⁸ na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

¹⁹ www.dops.wroc.pl - Stanisław Kłopot „Diagnozowanie problemów społecznych”.

Pomocy Społecznej sporządzonych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego za lata 2018 - 2019.

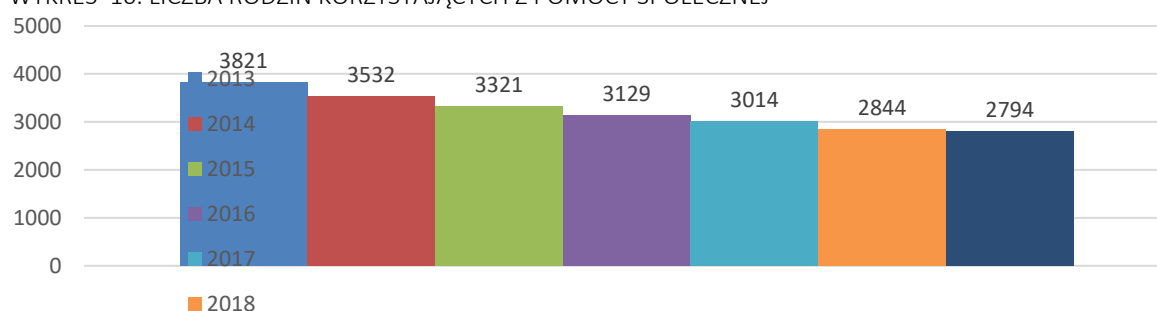
Jak wynika z poniższych danych liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ma tendencję systematycznie malejącą. Porównując rok 2013, gdzie takich osób było 3821, z rokiem 2019, nastąpił spadek o 1027 gospodarstw domowych. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej na terenie powiatu łębskiego na przestrzeni lat 2013-2019 zmniejszyła się o 27%.

TABELA 17. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2013-2019

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin	3821	3532	3321	3129	3014	2844	2794

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego

WYKRES 10. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej powiatu łębskiego

Przyczyny przyznawania pomocy społecznej rodzinom przez ośrodki pomocy społecznej działające na terenie powiatu łębskiego w latach 2018-2019 zestawiono na podstawie analizy danych ośrodków pomocy społecznej – poszczególnych Ocen zasobów pomocy społecznej. Szczegółowe dane zestawiono w poniższej tabeli z uwzględnieniem poszczególnych samorządów gminnych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębarskim na lata 2021-2027

TABELA 18. POWODY PRYZNANIA POMOCY SPOŁECZNEJ RODZINOM W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2018						Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2019					
		MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łębarska	MOPS Łeba	Razem 2018 r.	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łębarska	MOPS Łeba	Razem 2019 r.
1.	Ubóstwo	922	148	171	398	89	1728	885	105	141	361	81	1573
2.	Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Bezdomność	75	9	6	13	8	111	76	6	5	12	8	107
4.	Bezrobocie	290	81	129	150	64	714	282	69	127	112	51	641
5.	Niepełnosprawność	857	144	145	364	75	1585	852	130	145	350	70	1547
6.	Długotrwała lub ciężka choroba	753	160	172	154	37	1276	777	147	154	161	24	1263
7.	Przemoc w rodzinie	18	14	11	7	1	51	14	6	14	6	0	40
8.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
9.	Potrzeby ochrony macierzyństwa	90	34	32	138	3	297	102	34	36	128	3	303
10.	Potrzeby ochrony macierzyństwa- w tym: wielodzietność	68	17	29	81	1	196	77	29	32	85	0	223
11.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego -ogółem	191	53	27	99	22	392	164	41	31	80	14	330
12.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego -ogółem-w tym: rodziny niepełne	134	25	22	66	20	267	128	18	22	60	12	240
13.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego -ogółem-w tym: rodziny wielodzietne	46	17	1	34	0	98	38	17	6	22	1	84
14.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	19	1	2	4	1	27	17	0	1	4	2	24
15.	Trudności w integracji ze środowiskiem przez cudzoziemców którzy uzyskali status uchodźcy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16.	Alkoholizm	162	18	22	63	22	287	149	14	25	66	13	267
17.	Narkomania	16	1	0	5	0	22	9	1	1	3	1	15
18.	Zdarzenia losowe	17	0	2	5	2	26	4	0	1	2	0	7
19.	Sytuacja kryzysowa	1	4	0	0	0	5	5	5	0	3	0	13
20.	Kłęsa żywiołowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-	Razem	3659	727	771	1581	345	7083	3579	622	741	1455	280	6677

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębarskiego.

Analiza danych pozwoliła dokonać diagnozy i wyboru pięciu najczęściej występujących przyczyn korzystania z pomocy społecznej przez rodziny mieszkające na terenie powiatu łębskiego – problemów społecznych.

TABELA 19. NAJCZĘSTSZE PRZYCZYNY PRYZNAWANIA ŚWIADCZEŃ W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Przyczyna przyznawania świadczeń – problem społeczny	Ilość rodzin, którym przyznano świadczenie łącznie w latach 2018-2019
ubóstwo	3301
niepełnosprawność	3132
długotrwała lub ciężka choroba	2539
bezrobocie	1355
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	722

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

V.1. NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE PROBLEMY SPOŁECZNE W POWIECIE ŁĘBORSKIM

1. UBÓSTWO

Ubóstwo odnosi się do osób, rodzin lub grup osób, których środki są ograniczone w takim stopniu, że poziom ich życia obniżył się poniżej akceptowanego minimum w kraju zamieszkania.²⁰ Bieżąc tu pod analizę ubóstwo ustawowe, które odnosi się do ustawy o pomocy społecznej i wskazuje na grupę osób, które zgodnie z obowiązującymi przepisami są potencjalnie uprawnione do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej.²¹

GUS regularnie, co rok, oblicza i publikuje wskaźniki dotyczące zasięgu ubóstwa ekonomicznego w Polsce opierając się na wynikach badań budżetów gospodarstw domowych. Prezentowane wskaźniki są danymi średniorocznymi. W obliczeniach uwzględnione zostały trzy różne granice: granica ubóstwa skrajnego, ubóstwa relatywnego oraz granica ubóstwa ustawowego. W 2018 r. odnotowano zahamowanie tendencji spadkowej zasięgu ubóstwa ekonomicznego szacowanego w oparciu o wydatki gospodarstw domowych. W porównaniu z 2017 r. wzrósł zasięg ubóstwa skrajnego (z ok. 4% osób do ok. 5% osób) oraz relatywnego (z ok. 13% do ok. 14% osób). Wzrost ubóstwa dotyczył w większym stopniu mieszkańców wsi niż miast. Znacząco zwiększyło się ubóstwo wśród gospodarstw domowych utrzymujących się głównie ze świadczeń społecznych (innych niż emerytury i renty). Odnotowano także wzrost zasięgu ubóstwa wśród gospodarstw domowych z dziećmi.²²

²⁰ <https://mfiles.pl>

²¹ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/warunki-zycia/ubostwo-pomoc-spoeczna/zasieg-ubostwa-ekonomicznego-w-polsce-w-2018-r.>

²² tamże

Miarą ubóstwa jest minimum egzystencji (nazywane również minimum biologicznym). Kategoria ta wyznacza niski, „alarmowy” poziom zaspokajania potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.²³

W 2019 r. wartość minimum egzystencji dla rodziny z jednym młodszym dzieckiem wyniosła na 1520,88 zł (506,96 zł na osobę). W gospodarstwie 1-osobowym, dla osoby w wieku produkcyjnym minimum to oszacowano na 616,55 zł a dla samotnego emeryta na 585,04 zł. W gospodarstwie z jednym dzieckiem minimum egzystencji na osobę oszacowano na 506,96 zł. (rodzina z dzieckiem młodszym) oraz na 555,60 zł (gospodarstwo z dzieckiem starszym).

TABELA 20. WARTOŚĆ MINIMUM EGZYSTENCJI W 2019 ROKU W PLN

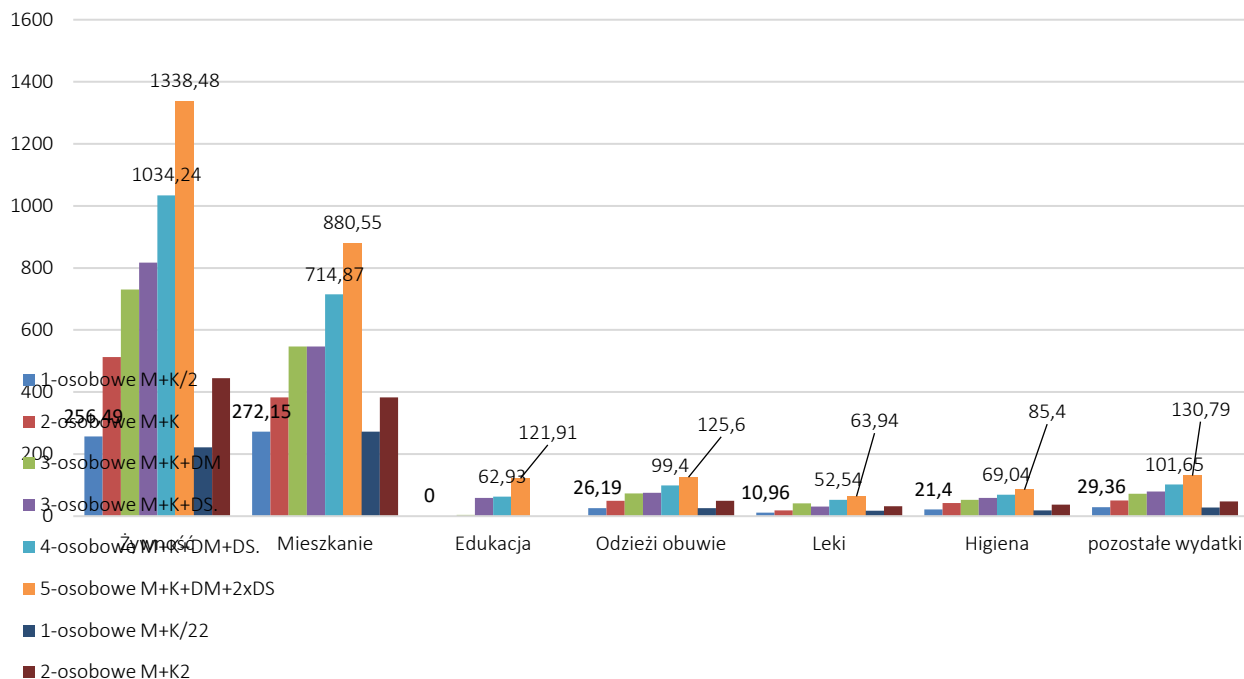
Wyszczególnienie wydatków	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1- osobowe	2- osobowe	3- osobowe	3- osobowe	4- osobowe	5- osobowe	1- osobowe	2- osobowe
	M+K/2	M+K	M+K+ DM	M+K+DS	M+K+ DM+DL	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	256,49	512,97	729,99	817,22	1 034,24	1 338,48	222,18	444,37
Mieszkanie	272,15	382,57	546,84	546,84	714,87	880,55	272,15	382,57
Edukacja	0,00	0,00	3,96	58,98	62,93	121,91	0,00	0,00
Odzież i obuwie	26,19	49,11	73,20	75,31	99,40	125,60	26,19	49,11
Leki	10,96	18,98	41,67	30,57	52,54	63,94	17,72	32,50
Higiena	21,40	42,31	52,82	58,51	69,04	85,40	18,93	37,37
Pozostałe	29,36	50,30	72,42	79,37	101,65	130,79	27,86	47,30
Razem ME	616,55	1 056,24	1 520,88	1 666,80	2 134,67	2 746,68	585,04	993,22
ME na 1 osobę	616,55	528,12	506,96	555,60	533,67	549,34	585,04	496,61

Źródło: Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Uwaga: Symbole użyte w tablicy oznaczają odpowiednio: M-mężczyzna w wieku 25–60 lat, K-kobieta w wieku 25–60 lat, M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety, DM-dziecko młodsze w wieku 4–6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat. W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

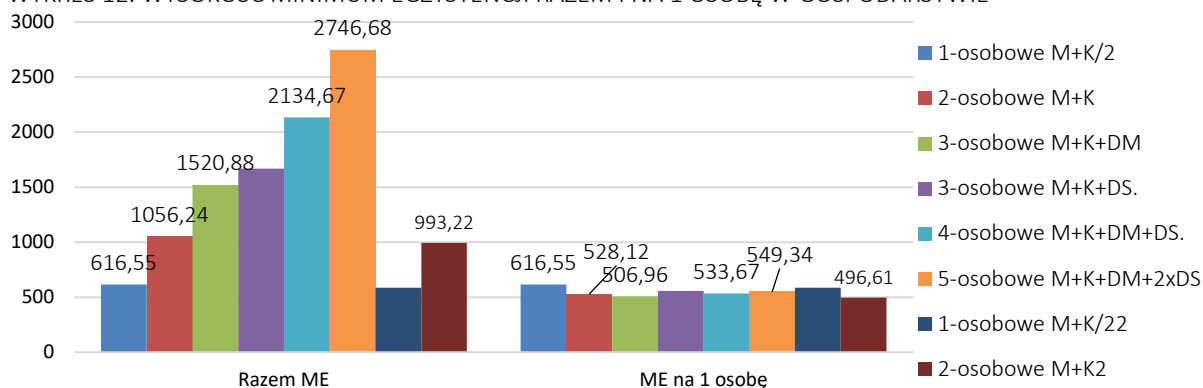
²³ Informacja o poziomie i strukturze minimum egzystencji w 2019 roku, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa 30 marca 2020 r.

WYKRES 11. STRUKTURA MINIMUM EGZYSTENCJI WEDŁUG RODZAJU WYDATKÓW I GOSPODARSTW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie obliczeń Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych w oparciu o dane Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

WYKRES 12. WYSOKOŚĆ MINIMUM EGZYSTENCJI RAZEM I NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWIE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie obliczeń Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych w oparciu o dane Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Obowiązującą ustawową granicę ubóstwa wyznacza ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej przy zastosowaniu kryteriów dochodowych uprawniających do przyznawania świadczeń. Kryteria dochodowe oraz kwoty świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyniku badań progu interwencji socjalnej. Od dnia 1 października 2018 roku na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowania kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej - kryteria dochodowe wynoszą:

- dla osoby samotnie gospodarującej – w wysokości 701 zł,
- dla osoby w rodzinie – 528 zł.

W 2019 roku oszacowana wartość minimum egzystencji dla osób samotnie prowadzących zarówno gospodarstwa pracownicze oraz gospodarstwa emeryckie była poniżej obowiązującego kryterium dochodowego. Różnica między wartością minimum egzystencji, a kryterium dochodowym wyniosła odpowiednio: dla osób samotnych pracujących – 84,45 zł. i dla samotnego emeryta – 115,96 zł. Wartość minimum egzystencji w przeliczeniu na osobę w rodzinie jest również niższa w przypadku rodzin 3 - osobowych z młodszym dzieckiem (różnica wynosi 21,04 zł.) oraz rodzin 2-osobowych emeryckich (różnica wynosi 31,39 zł.).

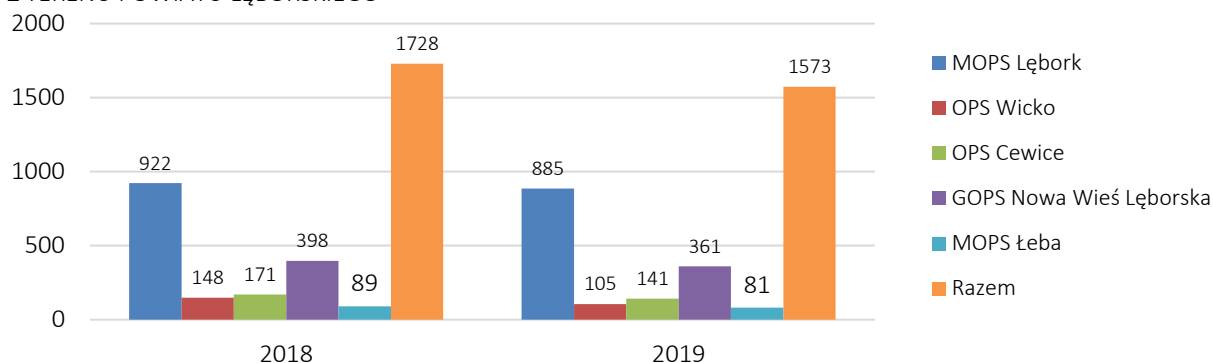
Z danych otrzymanych od ośrodków pomocy społecznej działających na terenie powiatu łębskiego wynika, że najpoważniejszym problemem społecznym, mimo systematycznego spadku liczby rodzin korzystających z tego tytułu ze świadczeń pomocy społecznej w każdej z gmin, jest ubóstwo. Łącznie w 2018 roku było takich rodzin 1728, a w 2019 roku zanotowano spadek o 155 gospodarstw domowych.

TABELA 21. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBSKIEGO

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2018						Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2019					
	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łębska	MOPS Łeba	Razem	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łębska	MOPS Łeba	Razem
Ubóstwo	922	148	171	398	89	1728	885	105	141	361	81	1573

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

WYKRES 13. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

Jak wynika z powyższej tabeli i wykresu we wszystkich ośrodkach pomocy społecznej nastąpił nieznaczny spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń z powodu ubóstwa, z tym że w gminie Łębork spadek ten wyniósł najmniej – 4% a w gminie Wicko największy – 29%.

TABELA 22. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

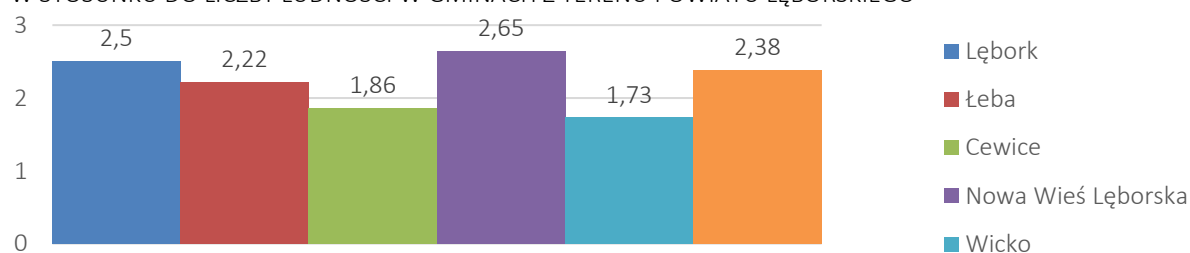
Gmin	Liczba ludności ²⁴	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2019 roku	Wskaźnik w %
Łębork	35 333	885	2,50
Łeba	3 644	81	2,22
Cewice	7 570	141	1,86
Nowa Wieś Łębska	13 593	361	2,65
Wicko	6056	105	1,73
Razem powiat łębski	66 196	1 573	2,38

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego

Analiza ilości rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2019 roku w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców w poszczególnych gminach, wskazuje, iż najliczniejszą grupę świadczeniobiorców stanowili mieszkańcy gminy Nowa Wieś Łębska – wskaźnik 2,65%. Na zbliżonym poziomie kształtuje się wskaźnik dla miasta Łębork – 2,50%, natomiast najniższy wskaźnik uzyskała gmina Wicko 1,73%.

Wskaźnik liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2019 roku do ogólnej liczby ludności w powiecie łębskim wyniósł 2,38%.

WYKRES 14. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

Następnie analizie poddano strukturę rodzin dotkniętych ubóstwem w 2019 roku.

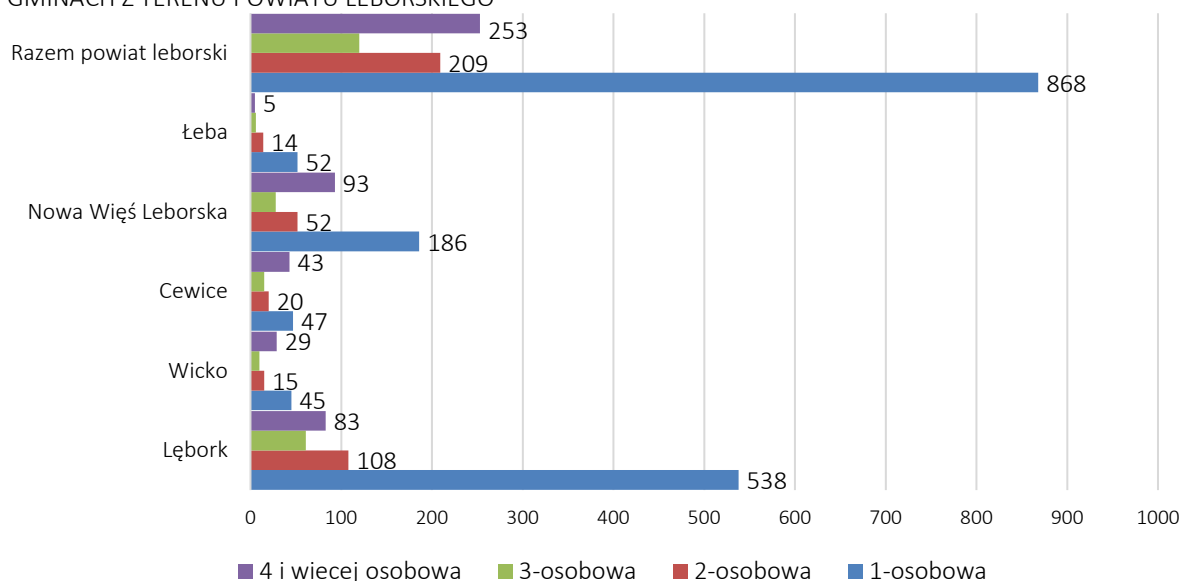
TABELA 23. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU UBÓSTWA W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Miasto/gmina	Typ rodziny			
	1 - osobowa	2 - osobowa	3 - osobowa	4 i więcej osób
Łębork	538	108	61	83
Wicko	45	15	10	29
Cewice	47	20	15	43
Nowa Wieś Łębska	186	52	28	93
Łeba	52	14	6	5
Razem	868	209	120	253

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

²⁴ Stan ludności na dzień 30.06.2019 r. na podstawie danych GUS

WYKRES 15. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU UBÓSTWA W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁEBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego

Jak wynika z powyższej tabeli zdecydowanie najwięcej świadczeń z powodu ubóstwa pobrały osoby samotne – 868 osób. Kolejną liczną grupą, której udzielono pomocy z powodu ubóstwa były rodziny o strukturze 4 i więcej osób. W skali powiatu świadczenia pobrały 253 takie rodziny. Nieco mniej świadczeń pobrały rodziny 2-osobowe – 209 rodzin, a najmniej liczną grupę rodzin (120 rodzin) pobierających świadczenia z powodu ubóstwa stanowią rodziny 3-osobowe.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Problem niepełnosprawności w powiecie łębskim jest drugim pod względem skali występowania zjawiskiem, które znacząco absorbuje zasoby struktur pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 2 pkt. 10 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych przez niepełnosprawność rozumiemy trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.²⁵

Zgodnie z obowiązującym prawem ocena stanu zdrowia nie jest jedynym wyznacznikiem niepełnosprawności, bowiem orzecznictwo o niepełnosprawności uwzględnia zarówno fizyczne, psychiczne jak i społeczne aspekty funkcjonowania człowieka. W powiecie łębskim o niepełnosprawności orzeka Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, który wydaje orzeczenia w zakresie: niepełnosprawności, stopnia niepełnosprawności oraz wskazaniach do ulg i uprawnień.

²⁵ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz. 426).

W przypadku orzeczenia o stopniu niepełnosprawności przepisy w/w ustawy przewidują gradację niepełnosprawności poprzez określenie jej stopni. Ustala się trzy stopnie niepełnosprawności:

1) **znaczny** - do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osoby:

- niezdolne do pracy i wymagające, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- zdolne do pracy w warunkach pracy chronionej i wymagające, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych, w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji;

2) **umiarkowany** - do mogą być zaliczone trzy grupy osób z naruszoną sprawnością organizmu tj.:

- niezdolne do pracy,
- zdolne do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej,
- wymagające czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych;

3) **lekki** - do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osoby:

- naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną,
- o naruszonej sprawności organizmu, mające ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Stopień niepełnosprawności osoby zainteresowanej orzeka się na czas określony lub na stałe. Decyduje ocena możliwości poprawy funkcjonowania osoby zainteresowanej.

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydaje się osobie, która ukończyła 16 rok życia.

Podstawą uznania osoby, która nie ukończyła 16 roku życia za niepełnosprawną jest ustalenie, że:

- ma naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną;
- przewidywany okres trwania upośledzenia stanu zdrowia przekracza 12 miesięcy;
- wymaga zapewnienia jej całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu.

Wszystkie wymienione przesłanki muszą wystąpić łącznie. Niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony, jednak na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 16 roku życia.²⁶

²⁶ www.niepełnosprawni.gov.pl

Przyczyny niepełnosprawności oznacza się następująco:

- 1) 01-U - upośledzenie umysłowe;
- 2) 02-P - choroby psychiczne;
- 3) 03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- 4) 04-O - choroby narządu wzroku;
- 5) 05-R - upośledzenie narządu ruchu;
- 6) 06-E - epilepsja;
- 7) 07-S - choroby układu oddechowego i krążenia;
- 8) 08-T - choroby układu pokarmowego;
- 9) 09-M - choroby układu moczowo-płciowego;
- 10) 10-N - choroby neurologiczne;
- 11) 11-I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;
- 12) 12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe.²⁷

Orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień wydaje się osobie, która ukończyła 16 rok życia i posiada jedno z następujących orzeczeń:

- 1) ważne orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o:
 - całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji,
 - niezdolności do samodzielnej egzystencji,
 - całkowitej niezdolności do pracy,
 - częściowej niezdolności do pracy oraz celowości przekwalifikowania;
- 2) ważne orzeczenie organu rentowego (ZUS, MSWiA, MON), wydane przed dniem 1 stycznia 1998 r. o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów;
- 3) ważne orzeczenie KRUS o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, wydane przed 1 stycznia 1998 r.²⁸

Według danych Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności - BAEL liczba osób niepełnosprawnych w wieku 16 lat i więcej w 2018 roku kształtowała się na poziomie 3,0 mln osób (dokładnie 3 040 tys.). Oznacza to, że 10,0% ludności w wieku 15 lat i więcej posiadało prawne orzeczenie niepełnosprawności. Liczba osób niepełnosprawnych prawnie w tzw. ekonomicznym wieku produkcyjnym (18-59 dla kobiet i 18-64 dla mężczyzn) wynosiła średniorocznie 1 625 tys., co stanowiło 7,6 % ludności w tym wieku. W 2019 roku udział osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności wyniósł 27,4%,

²⁷ § 32 ust. 2 obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 października 2018 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2018 roku poz.2027 ze zm.)

²⁸ www.niepełnosprawni.gov.pl

z umiarkowanym – 47,3%, z lekkim – 25,3%. Wśród osób niepełnosprawnych prawnie w ekonomicznym wieku produkcyjnym struktura ta przedstawiała się następująco: 25,2% - znaczny stopień niepełnosprawności, 48,7% - umiarkowany, 26,1% - lekki.²⁹

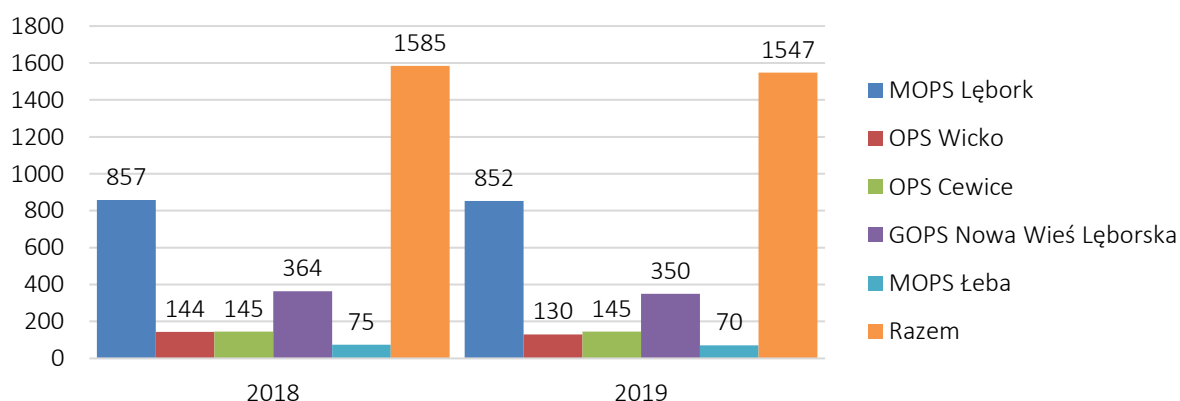
W powiecie łębskim, podobnie jak w przypadku problemu ubóstwa, obserwuje się spadek liczby gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności. Jest on jednak nieznaczny. W 2018 roku liczba rodzin wynosiła 1585, a w następnym zmniejszyło się o 38 świadczeniobiorców. Malejącą tendencję zanotowały wszystkie ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego, oprócz OPS w Cewicach, gdzie liczba rodzin korzystających z pomocy w związku z problemem niepełnosprawności w latach 2018-2019 kształtowała się na tym samym poziomie.

TABELA 24. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBSKIEGO

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2018						Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2019					
	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łęb.	MOPS Łeba	Razem	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łęb.	MOPS Łeba	Razem
Niepełnosprawność	857	144	145	364	75	1585	852	130	145	350	70	1547

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego

WYKRES 16. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego

²⁹ Tamże

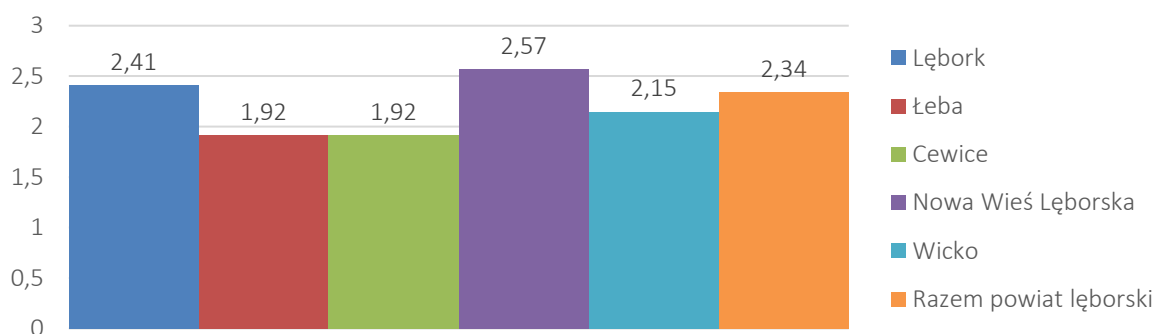
Wskaźnik rodzin korzystających z powodu niepełnosprawności w pomocy społecznej w stosunku do ogółu mieszkańców najwyższy osiągnięto w gminie Nowa Wieś Łębska – 2,57%. Na podobnym poziomie kształtuje się wskaźnik w Łęborku – 2,41%. Nieco niższy wskaźnik rodzin z problemem niepełnosprawności osiągnęła gmina Wicko – 2,15%. Najniższy był w gminie Cewice i w Łębie, gdzie wyniósł 1,94%. Powiatowy wskaźnik liczby rodzin z problemem niepełnosprawności w stosunku do ogółu mieszkańców wyniósł 2,34%.

TABELA 25. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Gminy	Liczba ludności ³⁰	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2019 roku	Wskaźnik w %
Łębork	35 333	852	2,41
Łeba	3 644	70	1,92
Cewice	7 570	145	1,92
Nowa Wieś Łębska	13 593	350	2,57
Wicko	6056	130	2,15
Razem powiat łębski	66 196	1 547	2,34

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego

WYKRES 17. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

Analizie poddano strukturę rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności. Jak wynika z poniższej tabeli w przeważającej większości ze świadczeń korzystały osoby samotne – 1037. Znacznie mniejszą grupę świadczeniobiorców stanowiły rodziny 2 – osobowe – 264, rodziny 4 i więcej osobowe – 167, a najmniej liczną grupą są rodziny 3 – osobowe – 103.

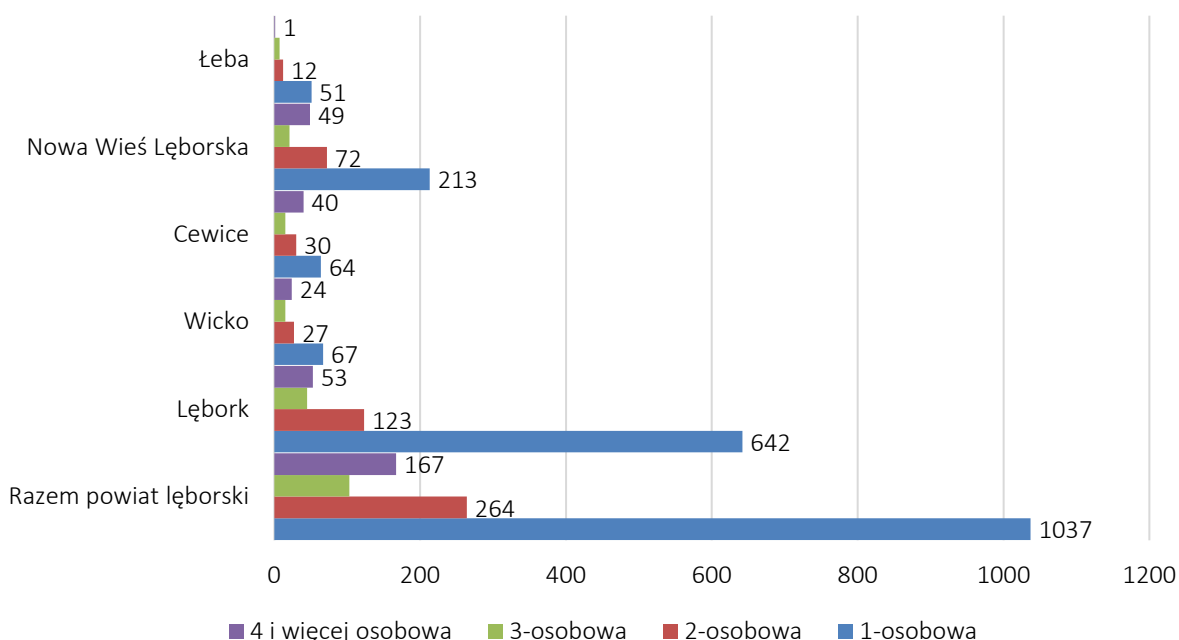
³⁰ Stan ludności na dzień 30.06.2019r. na podstawie danych GUS

TABELA 26. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Miasto/gmina	Typ rodziny			
	1 - osobowa	2 - osobowa	3 - osobowa	4 i więcej osób
Łębork	642	123	45	53
Wicko	67	27	15	24
Cewice	64	30	15	40
Nowa Wieś Łębska	213	72	21	49
Łeba	51	12	7	1
Razem	1 037	264	103	167

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego

WYKRES 18. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego

W ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku funkcjonuje **Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności**.

Orzecznictwo o niepełnosprawności służy osobom, które chcą uzyskać prawne potwierdzenie statusu osoby niepełnosprawnej, umożliwiające korzystanie z przewidzianych dla nich świadczeń i przywilejów takich jak np.: odliczenia podatkowe, zasiłki, ulgowe przejazdy, umieszczenie w domu pomocy społecznej, itp. Pozwala ukierunkować działania osoby niepełnosprawnej bądź jej opiekunów związane z prowadzoną terapią i rehabilitacją.

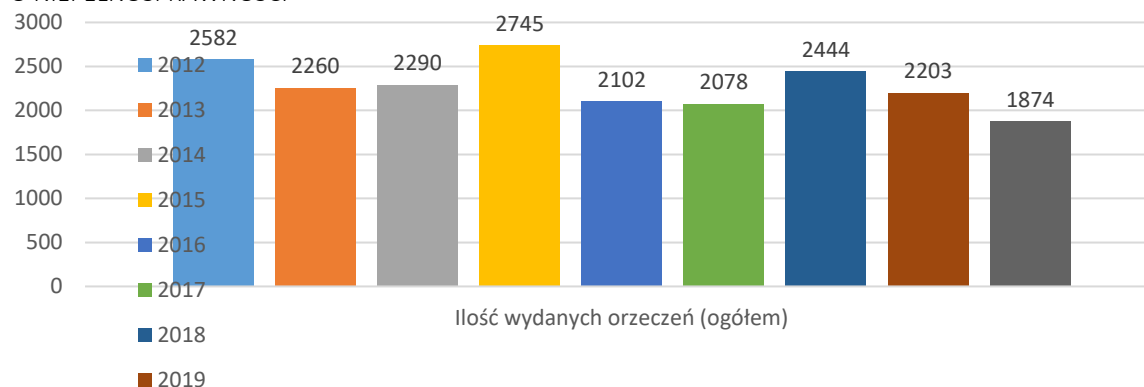
TABELA 27. ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Ilość wydanych orzeczeń (ogółem)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
	2 582	2 260	2 290	2 745	2 102	2 078	2 444	2 203	1874

*stan na 17.11.2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania PCPR w Łęborku za rok 2019

WYKRES 19. ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

*stan na 17.11.2020 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania PCPR w Łęborku za rok 2019

Powyższa tabela i wykres obrazują wahania w liczbie wydawanych orzeczeń. Co roku łębski PZOON³¹ wydaje ponad dwa tysiące orzeczeń. Są to orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych, zaliczeniu do określonego stopnia niepełnosprawności oraz o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych oraz odmowie ustalenia niepełnosprawności.

W sumie PZOON w Łęborku wydał w 2018 roku 2213 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób po 16 roku życia, w 2019 roku takich orzeczeń było 2040.

Dla osób przed 16 rokiem życia wydano w 2018 roku 231 orzeczenia o niepełnosprawności, a w 2019 roku takich orzeczeń było 163.

Wśród wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności przez ostatnie dwa lata najwięcej wydano orzeczeń o zaliczeniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (rok 2018 – 1137 orzeczeń, rok 2019 – 963). Orzeczenia o zaliczeniu do znacznego stopnia niepełnosprawności wydano odpowiednio: w 2018 roku – 842, a w 2019 roku – 890. Najmniej było orzeczeń zaliczających do lekkiego stopnia niepełnosprawności (w 2018 roku – 186 przypadków i w 2019 roku – 124 przypadki).

Na podstawie ważnych orzeczeń w 2019 roku wydano 1213 legitymacji osobom niepełnosprawnym, w tym:

- 1120 legitymacji osobom po 16 roku życia,

³¹ Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

- 93 legitymacje osobom przed 16 rokiem życia.

Na wniosek osób niepełnosprawnych uprawnionych do posiadania karty parkingowej w 2019 roku wydano 677 takich dokumentów, w tym:

- 637 dla osób powyżej 16 roku życia,
- 38 dla osób przed 16 rokiem życia,
- 2 dla placówek.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące wydanych orzeczeń w latach 2018-2019.

TABELA 28. PODZIAŁ ORZECZEŃ WYDANYCH PRZEZ PZOON W LĘBORKU

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość orzeczeń w 2018 roku	Ilość orzeczeń w 2019 roku
Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – ogółem (dla osób po 16 roku życia)		2 213	2 040
1.	Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności	2 165	2.289
A	w tym: - znaczny stopień niepełnosprawności - umiarkowany stopień niepełnosprawności - lekki stopień niepełnosprawności	842 1 137 186	890 963 124
B	w tym orzeczenia wydane po raz pierwszy: - znaczny stopień niepełnosprawności - umiarkowany stopień niepełnosprawności - lekki stopień niepełnosprawności	649 263 288 98	803 409 328 66
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	12	13
3.	Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności	36	50
Wydane orzeczenia o niepełnosprawności – ogółem (dla osób przed 16 rokiem życia)		231	163
1.	Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	220	156
A	w tym: - 0-3 lata - 4-7 lat - 8-16 lat	38 59 123	9 33 84
B	w tym: - dla dziewcząt - dla chłopców	89 131	92 64
2.	Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	9	7
3.	Odmowa wydania orzeczenia	2	0

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest realizatorem zadań powiatu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji osób Niepełnosprawnych, wynikających z art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 426).

W 2019 roku w ramach algorytmu PFRON³² powiatowi lęborskiemu przekazano łączną kwotę 1.354.287 zł. Jest to kwota najwyższa w ciągu ostatniej dekad.

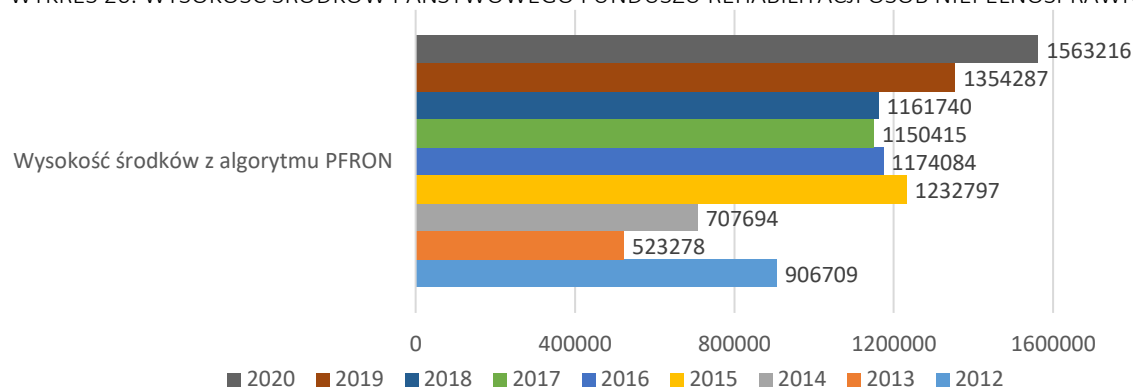
Dla porównania wysokość przyznanych środków w ubiegłych latach, przedstawia poniższa tabela i wykres na lata 2012-2019.

TABELA 29. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Wysokość środków z algorytmu PFRON w PLN	906.709	523.278	707.694	1.232.797	1.174.084	1.150.415	1.161.740	1.354.287	1.563.216

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania PCPR w Lęborku za rok 2019 oraz zarządzenia PFRON na 2020 rok

WYKRES 20. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania PCPR w Lęborku za rok 2019

Łączna kwota wydatkowana na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych w 2019 roku wyniosła 1.306.326,83 zł i została wykorzystana w 99,99%. Na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych w 2019 roku wydano 47.960,17 zł. Co stanowiło 100% środków otrzymanych z PFRON. W ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych najwięcej środków w 2019 roku przeznaczono na przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej. Najmniej środków przeznaczono na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

W 2020 roku Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazał informacje dotyczącą wysokości środków finansowych z przeznaczeniem na zadania na rzecz osób niepełnosprawnych do realizacji w 2020 roku na łączną kwotę 1.563.216,00 zł. Decyzję w sprawie podziału środków, jak w poniższej tabeli, Rada Powiatu Lęborskiego przyjęła uchwałą nr XVIII/132/2020 z dnia 15.05.2020 roku w sprawie ustalenia zadań i wysokości środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do Realizacji w 2020 roku.

³² Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Zgodnie z uchwałą podobnie jak w ubiegłym roku najwięcej środków zaplanowano przeznaczyć na przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej.

TABELA 30. RODZAJE ZADAŃ REALIZOWANYCH ZE ŚRODKÓW PFRON

LP	Nazwa zadania	Liczba dofinansowanych wniosków	Wysokość przyznanych środków w 2019 roku w zł	Środki dostępne w 2020 roku (stan na 17.11.2020)
Zadania z zakresu zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych				
1.	– finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy; – środki na podjęcie działalności gospodarczej; udzielenie dofinansowania do wysokości 50% oprocentowania kredytów bankowych (art. 11, art. 12a, art. 13)	1 1	7.960,17 25.500,00	0,00
2.	– zwrot kosztów poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy, stosownie do potrzeb wynikających z niepełnosprawności; – zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu; – zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy; – zwrot części wynagrodzenia przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym oraz obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzenia (art. 26, art. 26d - 26f)	1	15.000,00	0,00
Razem			47.960,17	0,00
Zadania w ramach rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych				
1.	– dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów na turnusach rehabilitacyjnych (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. a i e)	42	29.200,00 13.243,00	45.000,00
2.	dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit b i e)	7	15.000,00	10.295,00
3.	– dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, – przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. c i e)	7 1375	4 542,00 553.277,00	558.136,00
4.	– dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, – w komunikowaniu się – technicznych, – w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych (art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. d i e)	27 11 46 0	54.261,00 22.426,00 71.370,00 0,00	334.905,00
5.	– dofinansowanie kosztów tworzenia i działania WTZ (art. 35a ust. 8)	-	542.880,00	614.880,00
Razem			1.354.257,00	1.523.216,00
Razem rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych ze środków PFRON			1354.287,00	1.563.216,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku

DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA

Długotrwała lub ciężka choroba to obok niepełnosprawności jeden z poważniejszych problemów udzielania pomocy społecznej. Oba zjawiska są ze sobą powiązane – długotrwała choroba może w konsekwencji doprowadzić do niepełnosprawności. Problem długotrwałej choroby dotyczy osób, które z powodu posiadanego schorzenia pozostają przez długi czas pod opieką lekarską, a choroba, na którą cierpią często nie jest możliwa do całkowitego wyleczenia, a jedynie minimalizowane są jej objawy. Ciężka choroba natomiast to taka, która zagraża życiu człowieka.

Otrzymanie pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby jest uzależnione m.in. od tego, w jakim stopniu posiadane schorzenie utrudnia życie osobie. Pod uwagę są brane takie okoliczności jak: wydatki ponoszone w związku z zakupem leków, wydatki związane z wyjazdami do specjalistów, utrudnienie w podjęciu pracy.³³

Długotrwała lub ciężka choroba jest kolejnym obszarem, który ma znaczący udział wśród powodów przyznawania pomocy społecznej na terenie powiatu łębskiego.

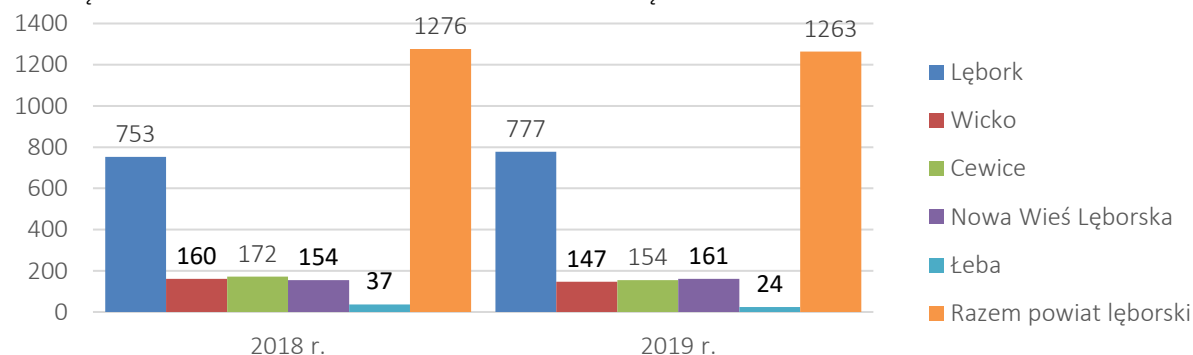
Jak wynika z poniższej tabeli liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

TABELA 31. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBSKIEGO

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2018						Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2019					
	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łęb.	MOPS Łeba	Razem	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łęb.	MOPS Łeba	Razem
Długotrwała lub ciężka choroba	753	160	172	154	37	1276	777	147	154	161	24	1263

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

WYKRES 21. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

³³ www.ops.pl/2016/08/problem-ciężkiej-lub-długotrwałej-choroby-w-pomocy-społecznej.

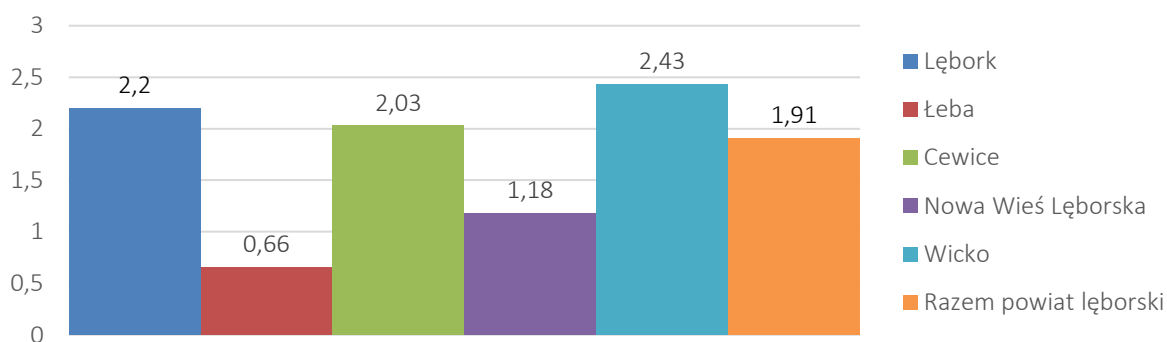
Wskaźnik rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w stosunku do ogółu mieszkańców najwyższy osiągnięto w gminie Wicko – 2,43%. Na podobnym poziomie kształtuje się wskaźnik w Łęborku – 2,20% i gminie Cewice – 2,03%. Nieco niższy wskaźnik rodzin z problemem długotrwałej lub ciężkiej choroby osiągnęła gmina Nowa Wieś Łębska – 1,18%. Najniższy był w Łebie, gdzie wyniósł 0,66%. Powiatowy wskaźnik liczby rodzin z problemem długotrwałej lub ciężkiej choroby w stosunku do ogółu mieszkańców wyniósł 1,91.

TABELA 32. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Gminy	Liczba ludności ³⁴	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2019 roku	Wskaźnik w %
Łębork	35 333	777	2,20
Łeba	3 644	24	0,66
Cewice	7 570	154	2,03
Nowa Wieś Łębska	13 593	161	1,18
Wicko	6056	147	2,43
Razem powiat łębski	66 196	1 263	1,91

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego

WYKRES 22. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego

Aby zdiagnozować problem rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby dokonano także analizy struktury tych rodzin. Dane w tym zakresie, z uwzględnieniem ilości osób w gospodarstwie domowym objętym wsparciem przedstawiono w poniższej tabeli.

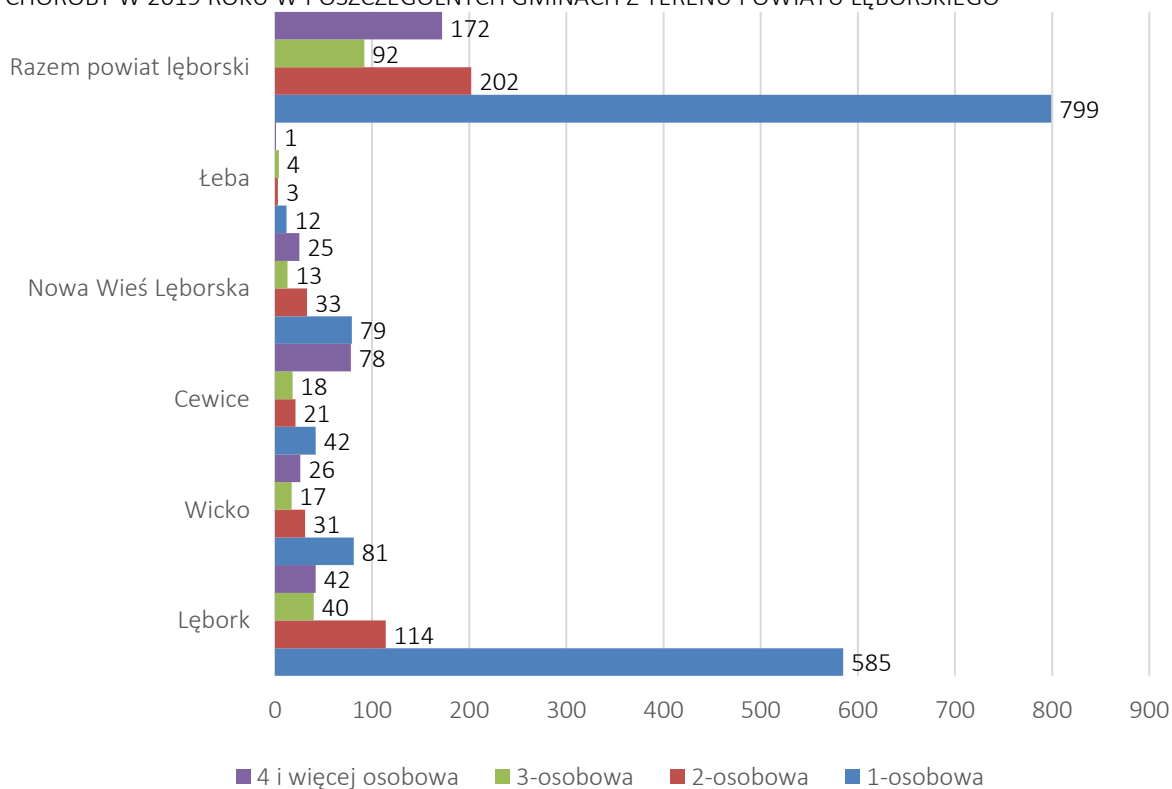
³⁴ Stan ludności na dzień 30.06.2019r. na podstawie danych GUS

TABELA 33. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Miasto/gmina	Typ rodziny			
	1 - osobowa	2 - osobowa	3 - osobowa	4 i więcej osób
Łębork	585	114	40	42
Wicko	81	31	17	26
Cewice	42	21	18	78
Nowa Wieś Łębarska	79	33	13	25
Łeba	12	3	4	1
Razem powiat łębarski	799	202	92	172

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębarskiego

WYKRES 23. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W 2019 ROKU W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębarskiego

Jak wynika z powyższej tabeli w przeważającej większości ze świadczeń korzystały osoby samotne – 799. Mniej liczną grupę świadczeniobiorców stanowiły rodziny 2 – osobowe – 264 i rodziny 4 i więcej osobowe – 172. Najmniej świadczeń z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby przyznano rodzinom 3 – osobowym – 92 świadczenia.

BEZROBOCIE

Bezrobocie jest to niemożność znalezienia pracy zarobkowej przez ludzi w wieku produkcyjnym, zdolnych i chętnych do pracy oraz aktywnie jej poszukujących. Bezrobotni stanowią więc część ludności w wieku produkcyjnym.

Rozmiary bezrobocia zależą od trzech czynników:

- współczynnika aktywności zawodowej,
- liczby ludności w wieku produkcyjnym,
- rozmiarów zatrudnienia.

Opisując i analizując sytuację na rynku pracy, używa się najczęściej wielkości zwanej stopą bezrobocia. Jest to wyrażony w procentach stosunek liczby bezrobotnych do zasobów siły roboczej. Na podstawie tego wskaźnika wiadomo, jaką część zasobów pracy stanowią bezrobotni.³⁵

W Polsce zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1482 ze zm.) za bezrobotnego uważa się osobę, która bezpośrednio przed rejestracją jako bezrobotna była zatrudniona nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 6 miesięcy, oraz osobę niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub w danej służbie albo innej pracy zarobkowej albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkołach dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tej szkoły oraz uczącej się w branżowej szkole II stopnia i szkole policealnej, prowadzącej kształcenie w formie stacjonarnej lub zaocznej, lub w szkole wyższej, gdzie studiuje na studiach niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Ogólnie rzecz biorąc bezrobocia nie można nigdy wyeliminować całkowicie. Istnieje zawsze tzw. naturalna stopa bezrobocia, która jest zawsze większa od zera. Dane zawarte w poniższej tabeli wskazują na spadek liczby osób bezrobotnych w kraju i województwie pomorskim na przestrzeni trzech ostatnich lat. W Polsce na koniec 2017 roku zarejestrowanych osób bezrobotnych było 1.081.746. W roku 2018 nastąpił spadek o 112.858 bezrobotnych i w roku 2019 o następne 99.736 osób.

W województwie pomorskim sytuacja kształtowała się następująco: na koniec 2017 roku było zarejestrowanych 49.653 bezrobotnych, w 2018 roku obserwujemy spadek o 3.571 osób, a w 2019 o kolejne 4.265 osób.

³⁵ <https://mfiles.pl/pl/index.php/bezrobocie>

Inaczej przedstawia się problem bezrobocia w powiecie łębski. Na przestrzeni lat 2017-2019 nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych. W 2017 roku bez pracy było 1.695 osób, w 2018 roku liczba ta wzrosła o 204 osoby, a w 2019 roku o kolejnych 35 bezrobotnych.

TABELA 34. LICZBA BEZROBOTNYCH W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE I POWIECIE ŁĘBSKIM

Wyszczególnienie	Polska	Województwo Pomorskie	Powiat Łębski
2017	1.081.746	49.653	1.695
2018	968.888	46.082	1.899
2019	869.152	41.817	1.934
2020*	1.023.746**	53.727**	2.266*

*stan na 31.10.2020 roku, **stan 30.09.2020 roku,

Źródło: www.psz.praca.gov.pl, www.lebork.praca.gov.pl

Analizując dane można zauważyć, że w 2015 roku odnotowano najwyższą liczbę bezrobotnych we wszystkich gminach. Najkorzystniejszą sytuacją miała miejsce we wszystkich gminach powiatu łębskiego w roku 2017. Jednak już w roku 2018 nastąpiło załamanie korzystnych notowań i można zauważyć stopniowy wzrost liczby bezrobotnych, który widoczny jest również w roku 2019. Wyjątek stanowi jedynie gmina Cewice, gdzie liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w 2019 roku zmalała o 6 osób w stosunku do roku 2018. Najwyższą liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych odnotowano w Łęborku. Średni poziom kształtuje się w gminach: wicko i Nowa Wieś Łębska. Najmniej osób bezrobotnych jest w Łebie i gminie Cewice.

TABELA 35. ILOŚĆ OSÓB BEZROBOTNYCH W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU ŁĘBSKIEGO

Wyszczególnienie	Ilość osób bezrobotnych w latach					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Łębork	1.528	1.093	832	934	966	1.131
Łeba	197	152	130	128	134	132
Cewice	342	238	170	207	201	223
Nowa Wieś Łębska	662	472	348	377	383	410
Wicko	383	264	215	253	250	245
Razem powiat łębski	3.112	2.219	1.695	1.899	1.934	2.141

Stan na 30.09.2020 roku

Źródło: www.lebork.praca.gov.pl

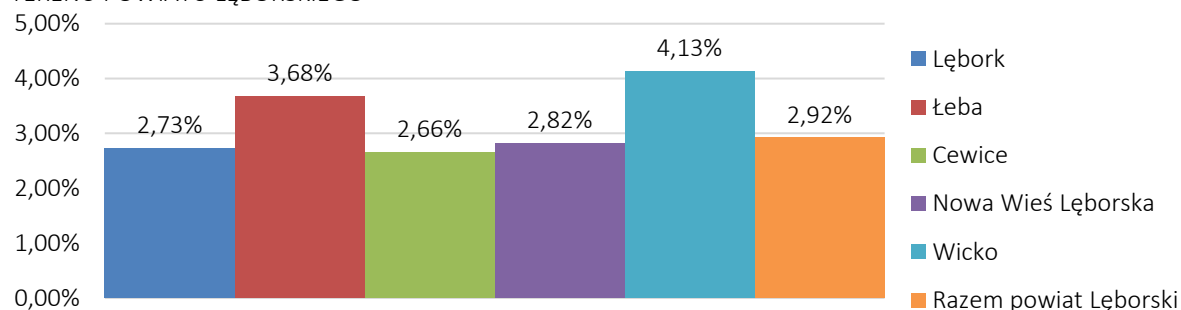
Jeśli natomiast weźmiemy pod uwagę wskaźnik bezrobocia to sytuacja kształtuje się odmiennie. Najwyższe wskaźniki osób bezrobotnych odnotowano w: gminie Wicko - 4,13% i Łebie – 3,68%. Pozostałe gminy utrzymują się na podobnym poziomie, gdzie wskaźnik liczby bezrobotnych osiągnął odpowiednio: w gminie Nowa Wieś Łębska – 2,82%, w Łęborku – 2,73% i w gminie Cewice – 2,66%. W powiecie wskaźnik bezrobocia wyniósł 2,92%.

TABELA 36. WSKAŹNIK ILOŚCI OSÓB BEZROBOTNYCH W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Gminy	Liczba ludności ³⁶	Liczba osób bezrobotnych w 2019 roku	Wskaźnik bezrobocia w %
Łębork	35 333	966	2,73
Łeba	3 644	134	3,68
Cewice	7 570	201	2,66
Nowa Wieś Łębska	13 593	383	2,82
Wicko	6056	250	4,13
Razem powiat Łębski	66 196	1 934	2,92

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z PUP w Łęborku

WYKRES 24. WSKAŹNIK ILOŚCI OSÓB BEZROBOTNYCH W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z PUP w Łęborku

Powszechnie używanym wskaźnikiem pomiaru skali bezrobocia jest stopa bezrobocia. Stopa bezrobocia w powiecie łębskim jest wyższa od krajowej i wojewódzkiej. Na koniec roku 2019 wskaźnik ten dla powiatu wnosił 8,8 %, dla województwa pomorskiego 4,4%, a dla kraju 5,2%. Szczegółowe dane na przestrzeni kilku ostatnich lat obrazuje tabela nr 37 i wykres nr 32. W powiecie łębskim z roku na rok podobnie jak w kraju i województwie pomorskim stopa bezrobocia ma tendencję malejącą. W roku 2012 w powiecie łębskim stopa bezrobocia wynosiła 21,4 %, następnie co roku obniżała się i od 2018 roku utrzymywała się na poziomie 8,8%. W 2020 roku – w okresie pierwszych trzech kwartałów, zaznaczył się wzrost stopy bezrobocia w porównaniu do poprzedniego roku o 0,9% w skali Polski, 1,2% w skali województwa i 0,7% w skali powiatu.

³⁶ Stan ludności na dzień 30.06.2019r. na podstawie danych GUS

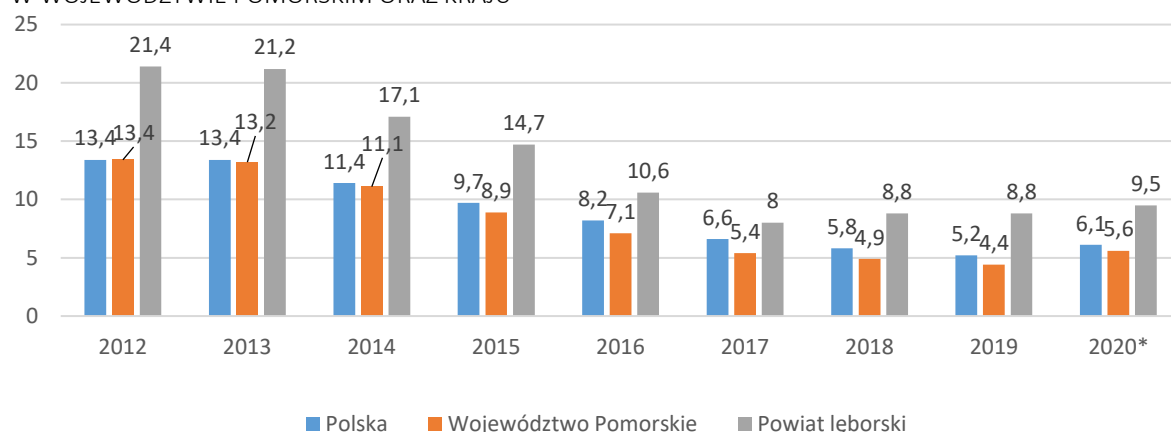
TABELA 37. ZESTAWIENIE - STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE ŁĘBSKIM, W ODNIESIENIU DO STOPY BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM ORAZ KRAJU

Rok	Polska w [%]	Województwo Pomorskie w [%]	Powiat Łębski w [%]
2012	13,4	13,4	21,4
2013	13,4	13,2	21,2
2014	11,4	11,1	17,1
2015	9,7	8,9	14,7
2016	8,2	7,1	10,6
2017	6,6	5,4	8,0
2018	5,8	4,9	8,8
2019	5,2	4,4	8,8
2020*	6,1	5,6	9,5

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z PUP w Łęborku

*do sierpnia 2020 roku

WYKRES 25. STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE ŁĘBSKIM, W ODNIESIENIU DO STOPY BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM ORAZ KRAJU

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z PUP w Łęborku

Wysokość stopy bezrobocia w województwie pomorskim na tle kraju oraz powiatu łębskiego na tle innych powiatów województwa pomorskiego przedstawiają poniższe wykresy.

WYKRES 26. STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW – 31 GRUDZIEŃ 2019 R. POLSKA

WYKRES 27. STOPA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE WEDŁUG POWIATÓW – 31 GRUDNIA 2019 R. WOJEWÓDZTWO POMORSKIE

Źródło: www.lebork.praca.gov.pl, Polska – 5,2%, Województwo Pomorskie – 4,4%

Kobiety stanowią tę grupę społeczną, która jest szczególnie zagrożona bezrobociem na rynku pracy. Stanowią one ponad połowę zarejestrowanych bezrobotnych. Na dzień 31.12.2019 r. zarejestrowanych było 1 136 kobiet z powiatu łębskiego, które stanowiły 58,7 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Dla porównania w grudniu 2018 r. udział bezrobotnych kobiet wynosił 60,1 %, czyli był wyższy o 1,4 % od wyliczonego dla grudnia 2019 r.

TABELA 38. LICZBA BEZROBOTNYCH KOBIET Z POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Powiat łębski	1.840	1.308	978	1141	1136	1.273
Udział w %	59,1	58,9	57,7	60,1	58,7	59,5

Stan na 30.09.2020 roku

Źródło: www.lebork.praca.gov.pl

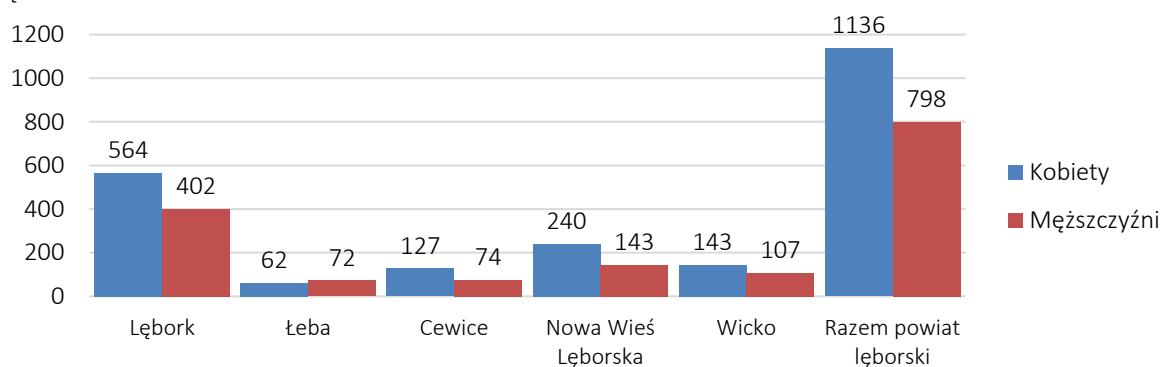
W 2019 roku w gminach z powiatu łębskiego ilość bezrobotnych kobiet była wyższa w stosunku do ilości bezrobotnych mężczyzn. Wyjątek stanowi Łeba, gdzie zarejestrowano 62 kobiety co stanowi 46,3%, bezrobotnych mężczyzn było 72. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela i wykres.

TABELA 39. LICZBA BEZROBOTNYCH KOBIET I MĘŻCZYŹN W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Płeć	Gmina/miasto					
	Łębork	Łeba	Cewice	Nowa Wieś Łębska	Wicko	Razem powiat łębski
Mężczyzna	402	72	74	143	107	798
Kobieta	564	62	127	240	143	1.136

Źródło: www.lebork.praca.gov.pl

WYKRES 28. LICZBA BEZROBOTNYCH KOBIET I MĘŻCZYŹN W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: www.lebork.praca.gov.pl

Analizując zjawisko bezrobocia w poszczególnych miesiącach można zauważyć, że w powiecie łębskim ma ono charakter sezonowy. Najwięcej osób rejestruje się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łęborku co roku w miesiącach od października do kwietnia. Najmniej w okresie letnim, co może być związane z rozwojem turystyki w pasie nadmorskim oraz okresowym pojawieniem się pracy przy produkcji rolnej.

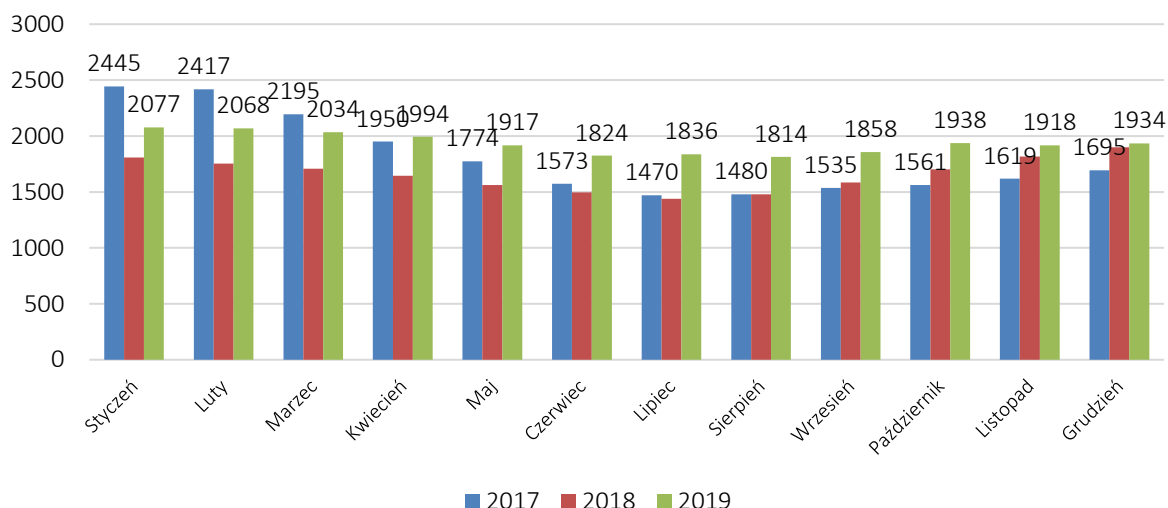
TABELA 40. LICZBA ZAREJESTROWANYCH OSÓB BEZROBOTNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH

Miesiąc	Rok				
	2015	2016	2017	2018	2019
Styczeń	3.949	3.278	2.445	1.808	2.077
Luty	3.954	3.255	2.417	1.755	2.068
Marzec	3.756	3.110	2.195	1.708	2.034
Kwiecień	3.538	2.800	1.950	1.646	1.994
Maj	3.214	2.486	1.774	1.561	1.917
Czerwiec	2.997	2.287	1.573	1.497	1.824
Lipiec	2.819	2.085	1.470	1.438	1.836
Sierpień	2.827	1.978	1.480	1.480	1.814
Wrzesień	2.827	2.018	1.535	1.585	1.858
Październik	2.832	2.070	1.561	1.701	1.938
Listopad	2.977	2.166	1.619	1.818	1.918
Grudzień	3.112	2.219	1.695	1.899	1.934

Źródło: www.lebork.praca.gov.pl

Zjawisko sezonowości bezrobocia w powiecie łębskim dobrze widoczne jest na poniższym wykresie.

WYKRES 29. LICZBA ZAREJESTROWANYCH OSÓB BEZROBOTNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z PUP w Łęborku

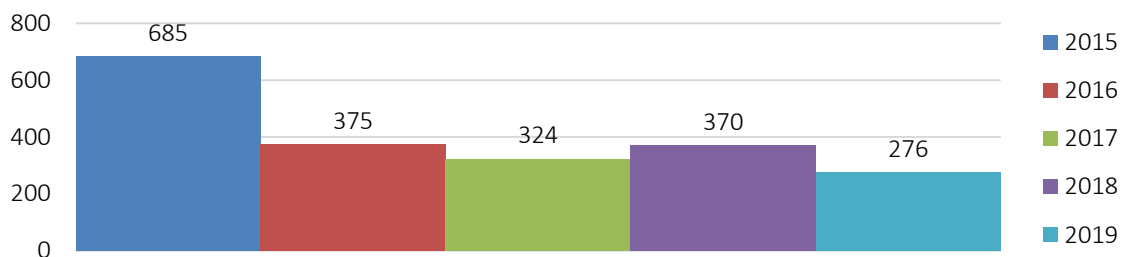
Większości osób pozostających bez pracy w powiecie łębskim nie przysługuje zasiłek dla osób bezrobotnych. Odsetek osób uprawnionych w stosunku do ogółu zarejestrowanych w PUP w Łęborku w ciągu ostatnich pięciu lat przebiega nieharmonijnie. O ile w 2015 roku wynosił on 22%, to w następnym roku odnotowano spadek do 16,9 %. W 2017 roku nastąpił wzrost uprawnionych do pobierania zasiłku do 19,1%, w następnym roku wzrost do 19,5%, a 2019 roku odnotowano najniższy udział osób pobierających zasiłek i wynosił on 14,3%.

TABELA 41. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH Z PRAWEM DO ZASIŁKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Powiat łębski	685	375	324	370	276
Udział w %	22,0	16,9	19,1	19,5	14,3

Źródło: www.lebork.praca.gov.pl

WYKRES 30. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH Z PRAWEM DO ZASIŁKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z PUP w Łęborgu

Najwyższy odsetek osób uprawnionych do pobierania zasiłku mieszka na terenie Łeby – 18,66%, gminy Wicko – 17,60% i gminy Cewice – 16,92%. Niższe wskaźniki odnotowano w gminie Nowa Wieś Łębarska – 14,88 i w Łęborgu – 12%.

Ogólny wskaźnik osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w stosunku do wszystkich zarejestrowanych w powiecie łębarskim wynosi 14,27%.

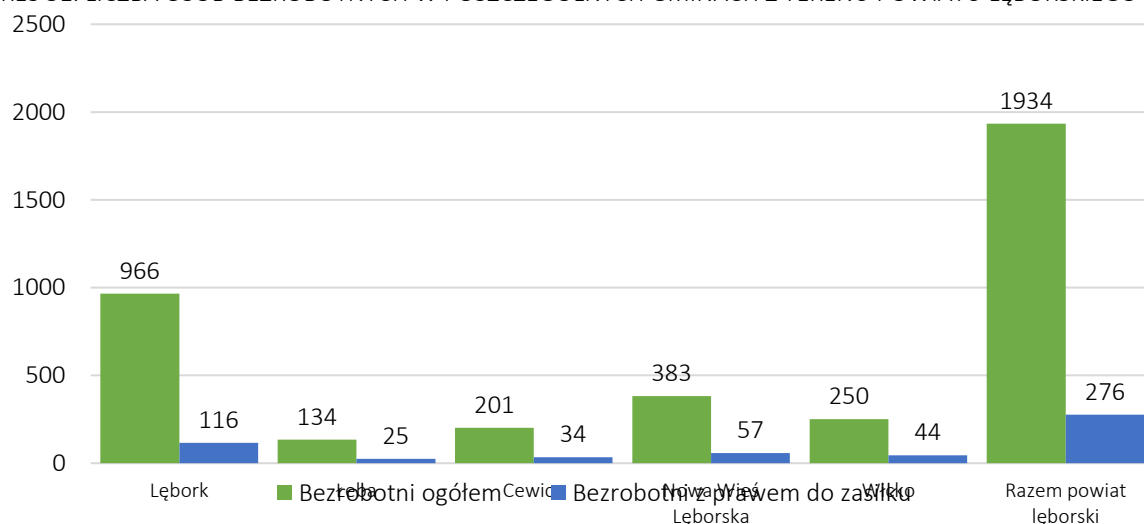
TABELA 42. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Wyszczególnienie	Bezrobotni z prawem do zasiłku	Bezrobotni ogółem	Wskaźnik w %
Łęborg	116	966	12,00
Łeba	25	134	18,66
Cewice	34	201	16,92
Nowa Wieś Łębarska	57	383	14,88
Wicko	44	250	17,60
Razem powiat łębarski	276	1 934	14,27

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z PUP w Łęborgu

Zjawisko występowania bezrobocia w stosunku do osób uprawnionych do pobierania z tego tytułu zasiłków w poszczególnych gminach powiatu łębarskiego obrazuje poniższy wykres.

WYKRES 31. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z PUP w Łęborgu

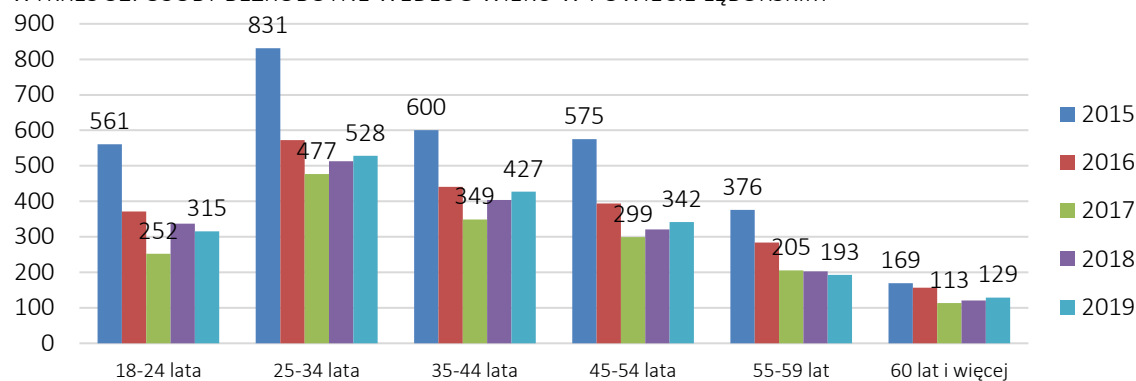
Bezrobocie w powiecie łębskim dotyczy przede wszystkim osób u progu dorosłości i w tzw. sile wieku. Najliczniejszą grupę stanowią osoby w przedziale wieku 25-34 lata. Drugą w kolejności grupę stanowią bezrobotni w wieku 35-44 lata. Bezrobotni w wieku 55-59 lat oraz 60 lat i więcej stanowią najmniejsze grupy wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

TABELA 43. OSOBY BEZROBOTNE WEDŁUG WIEKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Wiek w latach	2015	2016	2017	2018	2019
18 – 24 lata	561	371	252	337	315
25 – 34 lata	831	572	477	513	528
35 – 44 lata	600	441	349	404	427
45 – 54 lata	575	394	299	321	342
55 – 59 lat	376	284	205	203	193
60 lat i więcej	169	157	113	121	129

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z PUP w Łęborku

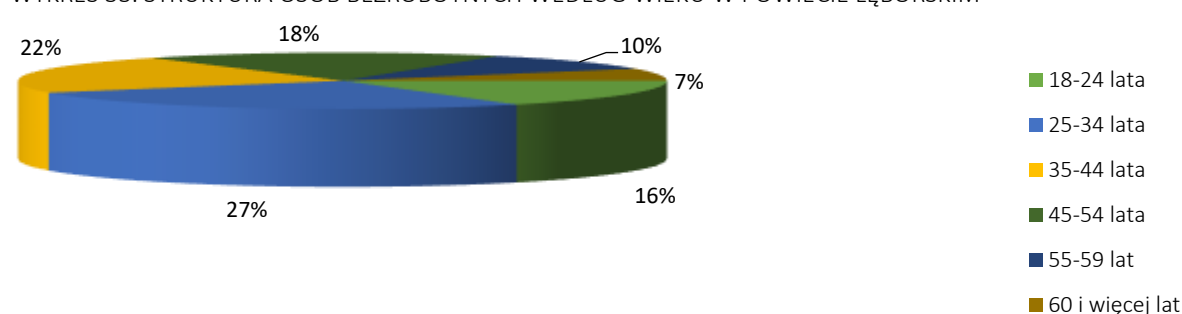
WYKRES 32. OSOBY BEZROBOTNE WEDŁUG WIEKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z PUP w Łęborku

W 2019 roku najliczniejszą grupą byli bezrobotni u progu dorosłości (25-34 lata) stanowili 27% ogółu zarejestrowanych. Najmniejszą grupę tworzyły osoby w wieku 60 i więcej lat – 7%.

WYKRES 33. STRUKTURA OSÓB BEZROBOTNYCH WEDŁUG WIEKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z PUP w Łęborku

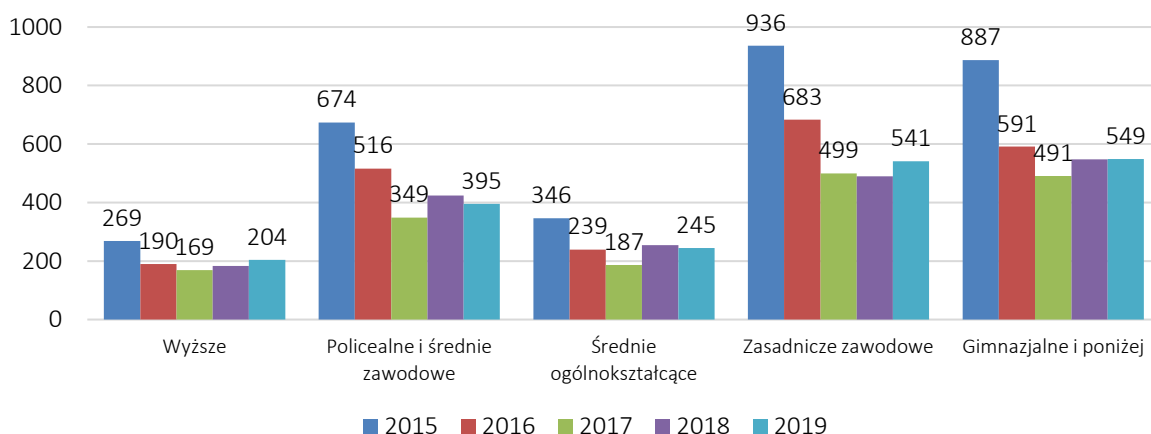
Brak kwalifikacji oraz zbyt ogólne wykształcenie są to czynniki, które w znacznym stopniu utrudniają znalezienie pracy. Z danych uzyskanych z PUP w Łęborku wynika, że w latach 2015-2019 najmniejszy udział wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych mają osoby posiadające dyplom wyższej uczelni. W powiecie łębskim najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niżej oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

TABELA 44. LICZBA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Wykształcenie	2015	2016	2017	2018	2019
Wyższe	269	190	169	183	204
Policealne i średnie zawodowe	674	516	349	424	395
Średnie ogólnokształcące	346	239	187	254	245
Zasadnicze zawodowe	936	683	499	490	541
Gimnazjalne i poniżej	887	591	491	548	549

Źródło: www.lebork.praca.gov.pl

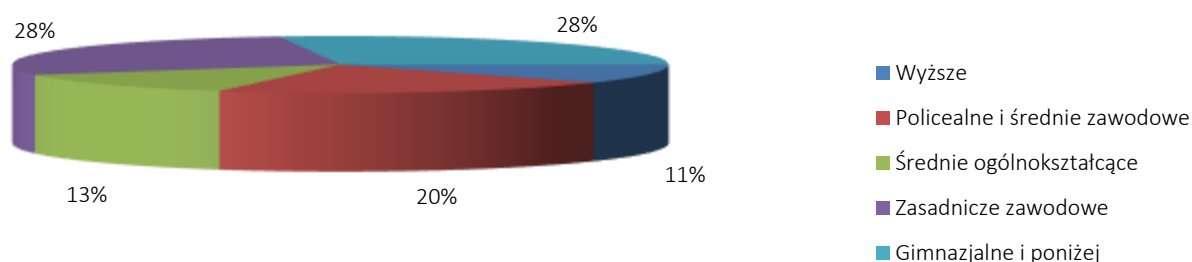
WYKRES 34. LICZBA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z PUP w Łęborku

W 2019 roku podobnie jak w latach ubiegłych najwyższy wskaźnik osób bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano w grupie z wykształceniem gimnazjalnym i niżej – 28% oraz w grupie z wykształceniem zasadniczym zawodowym – również 28%. Najmniej liczną grupą bezrobotnych były osoby z wykształceniem wyższym.

WYKRES 35. STRUKTURA OSÓB BEZROBOTNYCH WEDŁUG WIEKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z PUP w Łęborku

Jak wynika z danych uzyskanych z poszczególnych gmin powiatu łębskiego zamieszczonych w poniższej tabeli, rodziny dotknięte bezrobociem stanowią poważny udział wśród klientów pomocy społecznej. Zjawisko to ma tendencję malejącą. W 2018 roku liczba rodzin, które korzystały z pomocy społecznej w związku z brakiem pracy wyniosła 714, w kolejnym roku zanotowano spadek o 73 rodziny.

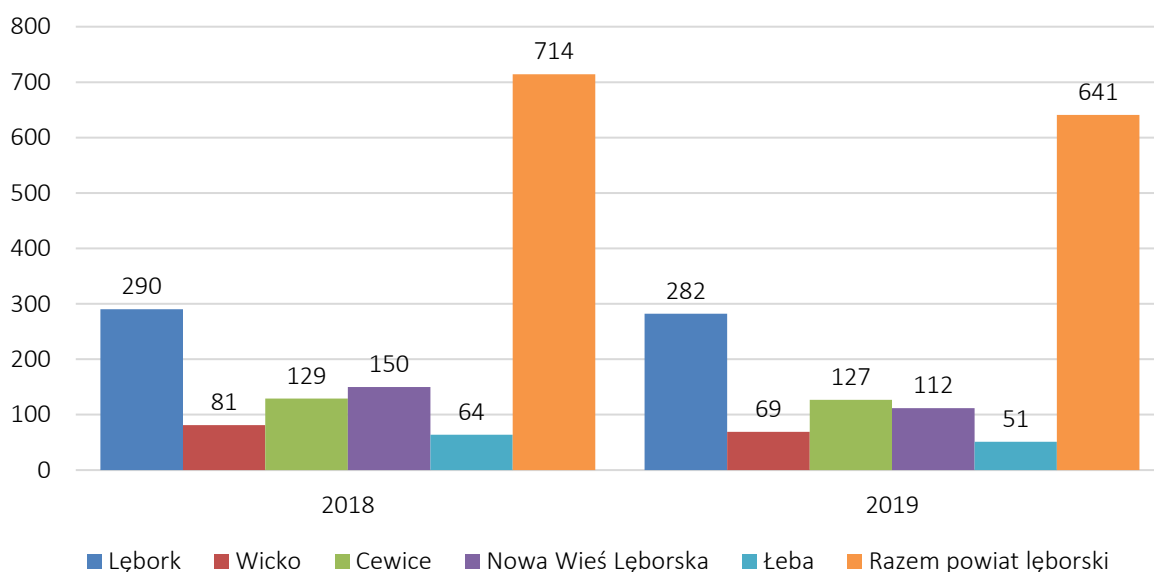
TABELA 45. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZROBOCIA W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2018						Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2019					
	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łęb.	MOPS Łeba	Razem	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łęb.	MOPS Łeba	Razem
Bezrobocie	290	81	129	150	64	714	282	69	127	112	51	641

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

Analizując powyższą tabelę, można zauważyć, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia ma tendencję malejącą we wszystkich gminach z terenu powiatu łębskiego. Największy spadek zanotowano w gminie Nowa Wieś Łębska, gdzie w 2018 roku korzystało z pomocy 150 rodzin, a w 2019 o 38 rodzin mniej. Z powodu bezrobocia najwięcej rodzin pobierających świadczenia odnotowano w Łęborku (w 2018 roku – 290 rodzin i w 2019 roku – 282), a następnie w gminie Nowa Wieś Łębska i gmina Cewice. Znacznie mniej świadczeń pobieranych jest w OPS Wicko (w 2018 roku – 81 i w 2019 roku – 69) i najmniej w MOPS Łeba (w 2018 roku – 64 i w 2019 roku – 51).

WYKRES 36. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZROBOCIA W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

Analizując wskaźnik rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do ogólnej liczby ludności w poszczególnych gminach, to najwięcej takich gospodarstw mieści się na terenie w gminy Cewice - wskaźnik 1,68% i w Łebie – wskaźnik 1,40%. W Wicku wskaźnik ten wyniósł 1,14%. Niższy wskaźnik uzyskano w gminie Nowa Wieś Łębska, gdzie osiągnął on 0,82%, a najniższy w Łęborku – 0,80%.

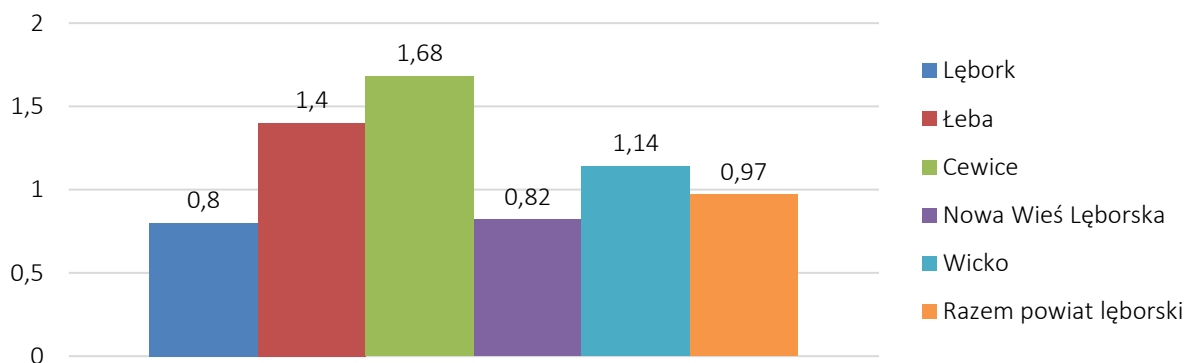
Powiatowy wskaźnik rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w stosunku do liczby ogółu mieszkańców w poszczególnych gminach z terenu powiatu łębskiego wyniósł 0,97%.

TABELA 46. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZROBOCIA W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Gminy	Liczba ludności ³⁷	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2019 roku	Wskaźnik w %
Łębork	35 333	282	0,80
Łeba	3 644	51	1,40
Cewice	7 570	127	1,68
Nowa Wieś Łębska	13 593	112	0,82
Wicko	6056	69	1,14
Razem powiat łębski	66 196	641	0,97

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego

WYKRES 37. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZROBOCIA W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego

W celu pogłębienia diagnozy problemu rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia dokonano analizy struktury tych rodzin.

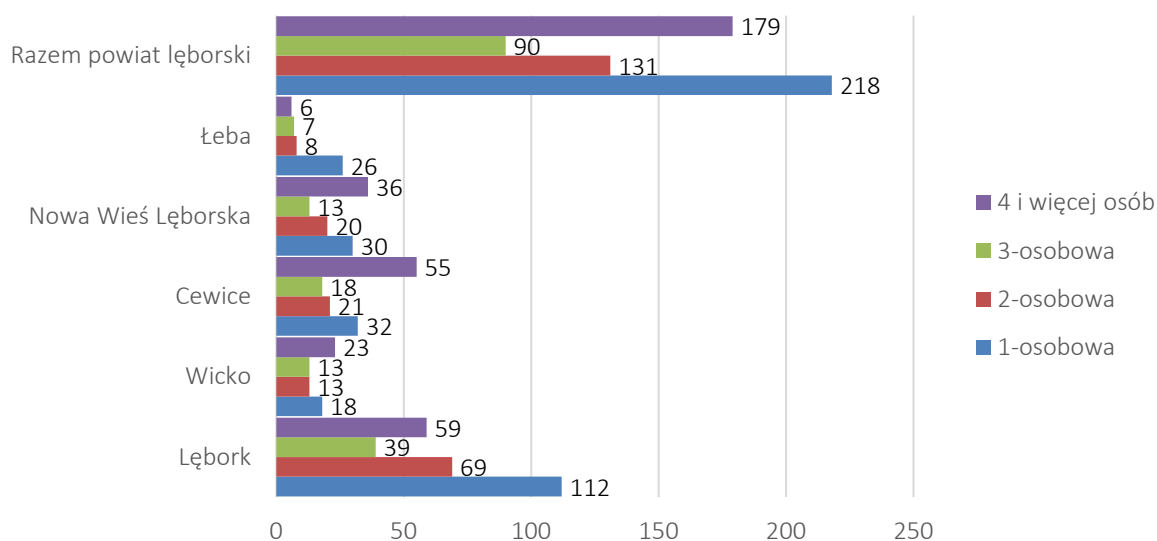
TABELA 47. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU BEZROBOCIA W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Miasto/gmina	Typ rodziny			
	1 - osobowa	2 - osobowa	3 - osobowa	4 i więcej osób
Łębork	112	69	39	59
Wicko	18	13	13	23
Cewice	32	21	18	55
Nowa Wieś Łębska	30	20	13	36
Łeba	26	8	7	6
Razem powiat łębski	218	131	90	179

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego

³⁷ Stan ludności na dzień 30.06.2019r. na podstawie danych GUS

WYKRES 38. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU BEZROBOCIA W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu Łębskiego

Jak wynika z powyższej tabeli i wykresu w przeważającej większości ze świadczeń korzystały osoby samotne pozostające bez pracy – 218. Na drugim miejscu uplasowały się rodziny 4 i więcej osobowe – 179. Mniej liczną grupę świadczeniobiorców stanowiły rodziny 2 – osobowe – 131. Najmniej świadczeń z pomocy społecznej z powodu bezrobocia przyznano rodzinom 3 – osobowym – 90 świadczeń.

Bezrobocie oznacza straconą produkcję, jak również trudną sytuację osobistą tych, którzy nie mają pracy. Oprócz zmniejszenia produkcji bezrobocie wywołuje wyższe wydatki rządu na zasiłki dla bezrobotnych i programy pomocy społecznej.

Bez względu na to, jak wysokie są ekonomiczne skutki bezrobocia, rachunek strat nie odzwierciedla właściwie i w pełni szkód ludzkich, społecznych i psychicznych, jakie niosą za sobą okresy trwale utrzymującego się bezrobocia przymusowego. Bezrobocie prowadzi do utraty zdrowia zarówno psychicznego, jak i fizycznego: do wyższego poziomu zachorowań na choroby serca, przypadków alkoholizmu, samobójstw, przedwczesnych zgonów. Badania dowodzą, że niedobrowolne pozostawanie bez pracy to dla wielu ludzi sytuacja o wysokim oddziaływaniu traumatycznym.

POZOSTAŁE PROBLEMY SPOŁECZNE

1) Potrzeby ochrony macierzyństwa oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Dokonujące się w naszym kraju w ciągu ostatnich kilkunastu lat przemiany społeczno-gospodarcze wywarły znaczący wpływ na kształt i dynamikę systemów wartości, postaw, wzorów zachowań i dokonywanych wyborów życia społecznego. Macierzyństwo z silnej przez dziesiątki lat pierwszej lokaty w celach życiowych i wartościach spadło na niższe pozycje, ustępując miejsca różnorodnym postaciom samorealizacji, odmiennym od roli macierzyńskiej, a niekiedy wręcz ją wykluczającym.

Realizowanie funkcji rodziny, jakimi jest posiadanie potomstwa, wzajemne wsparcie i socjalizacja, winno być szczególnie zadbane, stąd ochrona macierzyństwa leży w interesie społeczeństwa. Prawną sytuację kobiet-matek szczegółowo reguluje szereg uregulowań legislacyjnych, które zawierają zobowiązania państwa wobec matki i dziecka. Zapewnienie o opiece i ochronie małżeństwa, rodziny i macierzyństwa odnaleźć można już w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - uznaje ona macierzyństwo za samoistną wartość konstytucyjną i w art. 18 poręcza mu ochronę i opiekę.³⁸ Również z art. 71 § 2 (w którym mowa o tym, że matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do szczególnej pomocy władz publicznych, której zakres określa ustawa) wynika gwarancja prawnej ochrony macierzyństwa.

Uprawnienia dla rodzin, a więc w tym dla kobiet i osób opiekujących się dziećmi, zagwarantowane są m. in. w ustawie o pomocy społecznej, w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

Ryzyko wystąpienia zjawiska bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dotyczy głównie rodzin niepełnych i wielodzietnych.

Rodzina niepełna, to rodzina, w której dziecko jest wychowywane przez jednego z rodziców i mieszka jedynie z tym rodzicem. Najczęściej ten typ rodziny stanowi układ matka-dziecko lub dzieci. Wyróżnia się następujące typy rodzin niepełnych:

- rodziny osierocone na skutek śmierci jednego z rodziców,
- rozbite w wyniku rozwodu, separacji lub porzucenia rodziny,
- rodziny niezamężnych matek z dziećmi,

tu także wymienia się rodziny czasowo niepełne ze względu na:

- charakter pracy rodzica,
- pobyt w zakładzie karnym,
- dłuższe leczenie w szpitalu,
- dłuższy pobyt za granicą.³⁹

Rodzina niepełna utrudnia proces socjalizacji dziecka, które ma do czynienia z jednym tylko wzorcem osobowym. W przypadku braku ojca mówimy o tzw. zespole braku ojca, który polega na zaburzeniach uspołecznienia dziecka, równowagi psychicznej, trudności w podporządkowaniu się normom. W przypadku braku matki u dziecka może rozwinąć się zespół braku matki, który polega na frustracji uczuciowej, zahamowaniu rozwoju uczuciowego, opóźnieniu dojrzewania psychicznego i psychoseksualnego.

Pojęcie wielodzietności nie ma swojej definicji ustawowej. Ustawa o świadczeniach rodzinnych za rodzinę wielodzietną uznaje tę, w której wychowuje się troje i więcej dzieci.⁴⁰

³⁸ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej uchwalona 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. z 1997 roku Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

³⁹ E. Kozdrowicz, Sytuacja dziecka w rodzinie matki samotnej, W-wa 1989, s.15

⁴⁰ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 111).

W literaturze odnaleźć można podział w obrębie rodzin wielodzietnych na ich trzy typy:

- rodziny wielodzietne, które powstały w wyniku świadomej decyzji o posiadaniu dużej liczby dzieci, sytuacja materialna tych rodzin utrzymuje się na zadowalającym poziomie; funkcje rodziny są wypełniane, jak i potrzeby poszczególnych członków są zaspokajane; te rodziny ocenia się jako funkcjonalne i niewymagające interwencji służb pomocowych;
- rodziny wielodzietne, których dochody okazują się niewystarczające, by prawidłowo funkcjonować pod względem socjalno-bytowym, kulturalnym i edukacyjnym, przy czym obowiązki rodzicielskie wypełniane są prawidłowo, a potrzeby emocjonalne dzieci zaspokajane; rodziny te cechuje ubóstwo, zatem wymagają wsparcia finansowego;
- rodziny wielodzietne diagnozowane jako bezradne lub niewydolne wychowawczo, w których identyfikuje się czynniki generujące dysfunkcjonalność (np. długotrwałe bezrobocie, uzależnienia, przewlekłe choroby), brak dochodów pozwalających na zaspokojenie podstawowych potrzeb członków rodziny, a także zachowania patologiczne i demoralizujące oraz niewywiązywanie się z ról rodzicielskich; są one stałymi klientami ośrodków pomocy społecznej.⁴¹

Według najnowszych badań UNICEF ponad 13 mln dzieci w Unii Europejskiej nie ma dostępu do podstawowych dóbr, niezbędnych do prawidłowego rozwoju. W Polsce jest to prawie 1,3 mln dzieci (ok 21%), zaś ponad 1 mln żyje w ubóstwie (14,5%).⁴²

Problemy rodzin wynikające z macierzyństwa, ich funkcji opiekuńczo-wychowawczej stanowią kolejną znaczącą przyczynę pobierania świadczeń z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu lęborskiego.

Jak wynika z danych zawartych w poniższych tabelach zjawisko bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego ma tendencję malejącą. O ile w 2018 roku z pomocy społecznej z tego powodu ogółem korzystały 392 rodziny, to w 2019 roku było ich o 62 rodziny mniej. Problem ten w przeważającej większości dotyczy rodzin niepełnych. W pierwszym analizowanym okresie liczba rodzin niepełnych wyniosła 267, natomiast w następnym roku zmniejszyła się o 27 gospodarstw. Skala problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w rodzinach wielodzietnych jest niższa i o ile w 2018 roku było takich rodzin 98, to w kolejnym roku było ich o 14 mniej.

⁴¹ A. Rutkowska, Wielodzietność - problem socjalny i próby pomocy, „Pedagogika Społeczna” nr 2/2002, s. 90.

⁴² www.unicef.pl/O-nas/Prawa-dziecka/Nasze-dzialania/Biezace-dzialania/Ubostwo-Dzieci-Raport-UNICEF.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębarskim na lata 2021-2027

TABELA 48. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2018						Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2019					
	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łęb.	MOPS Łeba	Razem 2018 r.	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łęb.	MOPS Łeba	Razem 2019 r.
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	191	53	27	99	22	392	164	41	31	80	14	330
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem w tym: rodziny niepełne	134	25	22	66	20	267	128	18	22	60	12	240
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem w tym: rodziny wielodzietne	46	17	1	34	0	98	38	17	6	22	1	84

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębarskiego.

TABELA 49. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Gminy	Liczba ludności	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem w 2019 roku	Wskaźnik w %	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem - w tym rodziny niepełne w 2019 roku	Wskaźnik w %	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem – w tym rodziny wielodzietne w 2019 roku	Wskaźnik w %
Łębork	35.333	164	0,46	128	0,36	38	0,11
Łeba	3.644	14	0,38	12	0,33	1	0,03
Cewice	7.570	31	0,41	22	0,29	6	0,08
Nowa Wieś Łębarska	13.593	80	0,59	60	0,44	22	0,16
Wicko	6.056	41	0,68	18	0,30	17	0,28
Razem powiat łębarski	66.196	330	0,50	240	0,36	84	0,13

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębarskiego.

Wskaźnik liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w 2019 roku najwyższy odnotowano wśród mieszkańców gminy Wicko – 0,68%. Na drugim miejscu uplasowała się gmina Nowa Wieś Łębska – 0,59%. W Łęborku i gminie Cewice wskaźnik był podobny i wyniósł odpowiednio 0,46% i 0,41%. Najniższy wynik dotyczy Łeby – 0,38%. Rezultat dla powiatu łębskiego wyniósł 0,50%.

Wskaźnik rodzin niepełnych dotkniętych tym problemem najwyższy osiągnięto w gminie Nowa Wieś Łębska – 0,44%. W pozostałych gminach osiągnięto wskaźnik na podobnym poziomie od 0,36% w Łęborku do 0,29% w Cewicach. Wskaźnik powiatowy dla rodzin niepełnych wyniósł 0,36%.

Jeśli chodzi o rodziny wielodzietne najwyższy wskaźnik osiągnięto w gminie Wicko - 0,28%, a następnie w gminie Nowa Wieś Łębska - 0,16%, w Łęborku - 0,11%, w gminie Cewice - 0,08% i najniższy w Łeby 0,03%, gdzie problem dotyczy tylko o jednej rodziny wielodzietnej.

Wskaźnik rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w stosunku do ogółu mieszkańców dla powiatu łębskiego wyniósł 0,13%.

Problem rodzin pobierających świadczenia z pomocy społecznej tytułem potrzeby ochrony macierzyństwa ma tendencje nieznacznie rosnącą. W 2018 roku z tego powodu świadczenia pobierało łącznie 297 rodzin, liczba takich rodzin wzrosła o 6, przy czym najwięcej gospodarstw odnotowano w badanym okresie w gminie Nowa Wieś Łębska (w 2018 roku - 138 rodzin i w 2019 roku - 128), a najmniej w Łeby (w 2018 roku – 3 rodziny, w 2019 roku również 3). Problem potrzeby ochrony macierzyństwa w dużej mierze dotyczy rodzin wielodzietnych, w 2018 roku było 196 takich rodzin, a w 2019 roku liczba rodzin zwiększyła się o 7. Najwięcej rodzin odnotowano w gminie Nowa Wieś Łębska (w 2018 roku - 81 rodzin, w 2019 roku liczba rodzin wzrosła o 4). W pozostałych gminach problem również miał tendencję rosnącą. Wyjątek stanowi Łeba, gdzie w przypadku rodzin wielodzietnych problem ten został na przestrzeni dwóch ostatnich lat pozytywnie rozwiązany (w 2018 roku pomocą objęta była 1 rodzina wielodzietna, w 2019 - odnotowano brak klientów).

TABELA 50. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU OCHRONY MACIERZYŃSTWA W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBSKIEGO

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2018						Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2019					
	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łębska	MOPS Łeba	Razem	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łębska	MOPS Łeba	Razem
Potrzeba ochrony macierzyństwa	90	34	32	138	3	297	102	34	36	128	3	303
Potrzeba ochrony macierzyństwa – w tym: wielodzietność	68	17	29	81	1	196	77	29	32	85	0	223

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

Wskaźnik rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa najwyższy odnotowano w gminie Nowa Wieś Łębarska - 0,94%. Następne miejsca zajęły: gmina Wicko - 0,56%, gmina Cewice - 0,48%, Łębork - 0,29% i najniższy w Łebie - 0,08%. Wskaźnik powiatowy wyniósł 0,46%.

Dla rodzin wielodzietnych korzystających ze świadczeń z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa najwyższy wskaźnik osiągnęła gmina Nowa Wieś Łębarska - 0,62%, a następnie gmina Wicko - 0,48%, gmina Cewice - 0,42%, Łębork - 0,22%. W Łebie jak wcześniej wspomniano wśród rodzin wielodzietnych problem nie występuje.

Wskaźnik dla powiatu osiągnął 0,34%.

TABELA 51. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU POTRZEBY OCHRONY MACIERZYŃSTWA W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Gminy	Liczba ludności	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w 2019 roku	Wskaźnik w %	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa – w tym: wielodzietność w 2019 roku	Wskaźnik w %
Łębork	35.333	102	0,29	77	0,22
Łeba	3.644	3	0,08	0	0,00
Cewice	7.570	36	0,48	32	0,42
Nowa Wieś Łębarska	13.593	128	0,94	85	0,62
Wicko	6.056	34	0,56	29	0,48
Razem powiat łębarski	66.196	303	0,46	223	0,34

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębarskiego.

W gminach z terenu powiatu łębarskiego w ciągu ostatnich dwóch lat nie odnotowano klientów pobierających świadczeń z pomocy społecznej z powodu sieroctwa.

2) Uzależnienia: alkoholizm i narkomania

Alkoholizm - jest psychicznym oraz fizycznym uzależnieniem od alkoholu etylowego, czyli środka spalniającego funkcjonowanie systemu nerwowego. W małych dawkach alkohol przynosi odprężenie, pozwala przełamać nieśmiałość, sprawia, że czujemy się elokwentni, zabawni, błyskotliwi. W większych uwalnia agresywne impulsy, pozbawia zahamowań, usypia części mózgu odpowiedzialne za zachowania wyższego rzędu, czyli typowo ludzkie. W maksymalnych paraliżuje ośrodki nerwowe powodując śmierć. Alkoholizm jest chorobą chroniczną, postępującą i śmiertelną. Długotrwałe nadużywanie prowadzi do chorób nie tylko fizycznych (marskość wątroby), lecz i psychicznych.

Alkoholizm to także poważny problem społeczny, dotyczący rodziny, najbliższych i sąsiadów osób uzależnionych. Statystyki są druzgocące - zaburzenia życia rodzinnego, problemy w kontaktach z ludźmi oraz problemy finansowe dotyczą 90% alkoholików. Przemoc wobec bliskich stosuje około 50%

uzależnionych.⁴³ Według danych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), 1 na 20 zgonów na świecie jest spowodowany przez alkohol. Tylko w 2016 roku życie w ten sposób straciło ponad 3 mln osób. Polska jest w czołówce europejskich krajów z najwyższym spożyciem alkoholu na osobę.

Szacuje się, że w Polsce jest od 600 tys. do 800 tys. osób uzależnionych od alkoholu. Liczbę pijących nadmiernie i szkodliwie określa się na około trzy miliony. Dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) wskazują, że alkohol jest w Polsce bezpośrednią przyczyną śmierci blisko 10 tys. osób rocznie.⁴⁴

Używanie narkotyków jest o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych. Według danych z badań populacyjnych odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest 16 razy niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. Używanie alkoholu w ciągu ostatniego roku odnotowano na poziomie 89,7%, podczas gdy w przypadku narkotyków odsetek wyniósł 5,4%. Odsetek osób używających narkotyków w wieku 15-34 lata wyniósł 10,4%, mimo to Polska nadal znajduje się w grupie krajów o niższych wskaźnikach.⁴⁵

W 2018 roku do ośrodków pomocy społecznej działających na terenie powiatu łębskiego zgłosiło się 287 rodzin, w których występował problem z nadużywaniem alkoholu i 22 rodziny z problemem narkomanii. Dla porównania w ubiegłym roku liczba gospodarstw domowych wynosiła kolejno 267 i 15. Dane te sugerują niewielki spadek klientów.

TABELA 52. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU ALKOHOLIZMU I NARKOMANII W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBSKIEGO

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2018						Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2019					
	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łębska	MOPS Łeba	Razem	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łębska	MOPS Łeba	Razem
Alkoholizm	162	18	22	63	22	287	149	14	25	66	13	267
Narkomania	16	1	0	5	0	22	9	1	1	3	1	15

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

Problem alkoholizmu osiągnął najwyższy wskaźnik w gminie Nowa Wieś Łębska – 0,48%, a następnie w Łęborku 0,42%. Średni wskaźnik uzyskała Łeba – 0,36% i gmina Cewice – 0,33%. Najmniej rodzin dotkniętych problemem alkoholowym w stosunku do liczby mieszkańców odnotowano w gminie Wicko – 0,23%.

Problem narkomanii jest słabo udokumentowany przez ośrodki pomocy społecznej powiatu łębskiego, bowiem niewielu mieszkańców z tego powodu korzysta z pomocy.

⁴³ <https://mojapsychologia.pl/artykuly>

⁴⁴ <https://ostrzegamy.online/polska-ma-problem-alkohol-w-statystykach/>

⁴⁵ Raport o stanie narkomanii w Polsce 2019, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, str. 7-8

Powiatowy wskaźnik rodzin z problemem narkomanii, korzystających z pomocy społecznej wyniósł 0,02%. Dane te nie dają rzeczywistego obrazu występowania problemu narkomanii i uzależnienia od różnych środków psychoaktywnych mieszkańców naszego powiatu.

TABELA 53. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU ALKOHOLOWIZMU W STSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Gminy	Liczba ludności	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w 2019 roku	Wskaźnik w %
Łębork	35.333	149	0,42
Łeba	3.644	13	0,36
Cewice	7.570	25	0,33
Nowa Wieś Łębarska	13.593	66	0,48
Wicko	6.056	14	0,23
Razem powiat łębarski	66.196	267	0,40

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębarskiego.

3) Bezdomność

Osobą bezdomną zgodnie z definicją umieszczoną w ustawie o pomocy społecznej jest osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Wśród przyczyn bezdomności wymienia się:

- sytuację społeczno-ekonomiczną kraju (bezrobocie, brak miejsc w specjalistycznych ośrodkach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy);
- sytuację prawną (eksmisje);
- patologię (alkoholizm, przestępczość, rozwód, przemoc);
- przyczyny natury socjopsychologicznej (preferowanie takiego stylu życia, odrzucenie obowiązującego systemu wartości).

W nocy z 13 na 14 lutego 2019 roku po raz piąty przeprowadzono Ogólnopolskie badanie liczby osób bezdomnych, którego realizacja koordynowana była przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W momencie realizacji badania zdiagnozowano 30 330 osoby bezdomne, z czego 83,6% stanowili mężczyźni (25 369 osób), natomiast 16,4% kobiety (4 961 osób). W porównaniu z rokiem 2017 liczba osób bezdomnych spadła o ponad 9%, gdyż w 2019 roku zdiagnozowano o 3 078 osób mniej. Spadek zaobserwowano zarówno wśród kobiet (o ponad 0,5 tys. osób), jak i mężczyzn (o ponad 2,5 tys. osób).⁴⁶

⁴⁶ www.gov.pl/web/rodzina/wyniki-ogolnopolskiego-badania-liczby-osob-bezdomnych-edycja-2019

Ze sprawozdań nadsyłanych z ośrodków pomocy społecznej wynika, że problem bezdomności na terenie Powiatu Łębskiego utrzymuje się mniej więcej na podobnym poziomie od kilku lat. Przez cały 2018 rok do ośrodków pomocy społecznej z Powiatu Łębskiego zgłosiło się 111 osób, a w 2019 roku o 4 osoby mniej. Również w poszczególnych ośrodkach pomocy społecznej w przypadku bezdomności nie odnotowano wyraźnych tendencji rosnących lub malejących występowania tego zjawiska.

TABELA 54. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZDOMNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2018						Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2019					
	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łębska	MOPS Łeba	Razem	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łębska	MOPS Łeba	Razem
Bezdomność	75	9	6	13	8	111	76	6	5	12	8	107

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

4) Przemoc w rodzinie

Przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą – art. 2 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie⁴⁷.

Przemoc może przybierać formy:

- przemoc fizyczna – obejmuje szeroki wachlarz czynności: to nieprzypadkowe bicie, potrząsanie, ciągnięcie za włosy, aż po przypalanie, duszenie, topienie i użycie broni. Ma wywołać lęk lub stanowić karę za złamanie reguł ustanowionych przez sprawcę;
- przemoc psychiczna – to stałe upokarzanie, ciągłe zwracanie uwagi, odrzucanie, terroryzowanie, straszenie, izolacja od rówieśników i członków rodziny, umniejszanie wartości działań, myśli czy zdolności, a także powtarzające się nękanie lub śledzenie. Ma to na celu pozbawienie ofiary zaufania do siebie i swoich kompetencji w różnych obszarach jej życia. Sprawca może śledzić każdy krok ofiary, kontrolować jej pocztę czy rozmowy telefoniczne, grozić jej, wmawiać, że stanie się coś strasznego, jeśli nie będzie posłuszna;

⁴⁷ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020r., poz. 218 ze zm.)

- przemoc seksualna – obejmuje całe spektrum zachowań: począwszy od niechcianych seksualnych gestów czy uwag, poprzez wymuszanie pożycia seksualnego, aż do fizycznego uszkodzenia genitaliów;
- przemoc ekonomiczna – sprawia, że ofiara staje się zależna od partnera i szczególnie podatna na przemoc. Przykłady tej przemocy obejmują ograniczenie dostępu do pieniędzy czy informacji o stanie finansowym rodziny, zmuszanie do proszenia o najmniejsze choćby środki, kłamanie na temat zasobów rodziny, wykradanie pieniędzy, niedopuszczenie do pracy zarobkowej;
- zaniedbywanie dziecka - obejmować może zarówno jego sferę psychiczną, jak i fizyczną.

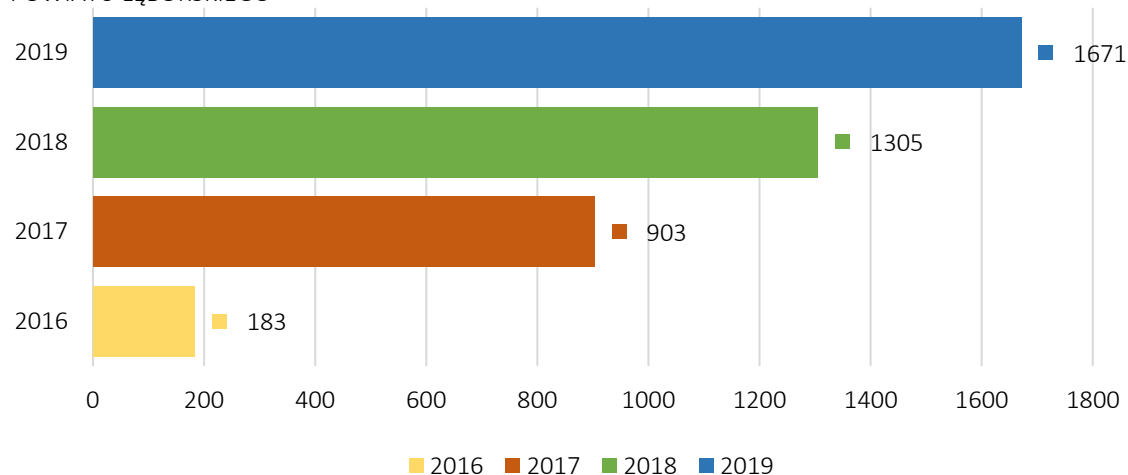
Jest niezaspokojeniem potrzeb dziecka niezbędnych dla jego prawidłowego rozwoju, związanych z odżywianiem, ubraniem, schronieniem, higieną, opieką lekarską, wykształceniem, a także niezaspokojeniem jego potrzeby miłości, ochrony oraz poczucia bezpieczeństwa⁴⁸.

Ofiary przemocy doświadczają lęku, bezsilności, przygnębienia i rozpacz. Ich ciało i psychika doznają ostrych urazów i podlegają długotrwałemu procesowi niszczącego stresu i zagrożenia. Przemoc we współczesnym świecie jest zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym.

W lipcu i sierpniu 2020 roku, w wyniku przeprowadzonych ankiet zebrano z ośrodków pomocy społecznej, Komendy Powiatowej Policji w Łęborku dane dotyczące przemocy w rodzinie, celem rozpoznania rozmiaru tego zjawiska w powiecie łębarskim.

Uzyskane dane ukazują, iż coraz więcej osób decyduje się przerwać milczenie i powiadamia właściwe służby o tym fakcie, liczba interwencji policji z roku na rok wzrasta.

WYKRES 39. LICZBA PRZYPADKÓW PRZEMOCY W RODZINIE ODNOTOWANYCH PRZEZ POLICJĘ NA TERENIE POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Łęborku

⁴⁸ B. Szulz (red.), Przemoc. Konteksty społeczno-kulturowe, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2007, s. 175

Z danych zebranych przez Komendę Powiatową Policji w Łęborku wynika, że w 2016 i 2017 roku wśród sprawców przemocy domowej zdecydowaną ponad 95% (odpowiednio 113 i 115 osób) stanowili mężczyźni, w 2018 było to 87,9% (102 osoby), a w 2019 roku -84% (121 osób). Co roku wzrasta liczba kobiet, w stosunku do których zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. W 2016 i 2017 roku kobiety stanowiły ok. 5% (odpowiednio 6 i 5 osób) sprawców przemocy domowej, w 2018 – 10,3% (12 osób), a w 2019 roku aż 15,3% (22 osoby).

TABELA 55. LICZBA OSÓB WOBEC KTÓRYCH ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJĄ PRZEMOC DOMOWĄ NA TERENIE POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Liczba osób, w tym:	119	120	116	144
mężczyzn	113	115	102	121
kobiet	6	5	12	22
dzieci i młodzież do lat 18	0	0	2	1

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Łęborku

Wśród osób dotkniętych przemocą w rodzinie najliczniejszą grupę stanowią kobiety. W 2016 roku było ich 110, co stanowi ok. 85%. W kolejnych latach liczbę kobiet dotkniętych przemocą oszacowano na poziomie powyżej 70% i było to odpowiednio w 2017 roku - 120 kobiety, w 2018 – 96 kobiet, a w 2019 – 107 kobiet.

TABELA 56. LICZBA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE Z POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Liczba osób, w tym:	130	155	127	151
mężczyzn	8	11	9	29
kobiet	110	120	96	107
dzieci i młodzież do lat 18	12	24	22	15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Łęborku

„Niebieskie Karty” to procedura interwencyjna stosowana przez Policję, pomoc społeczną i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, oświatę, służbę zdrowia. Dane uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Łęborku oraz z ośrodków pomocy społecznej potwierdzają wagę problemu przemocy w rodzinach zamieszkujących teren powiatu łębskiego.

W 2019 roku procedurą „Niebieskiej Karty” w powiecie łębskim objętych było 227 rodzin. Najwięcej rodzin z problemem przemocy – 101, objętych działaniami grupy roboczej powołanej przez Zespół Interdyscyplinarny odnotowano w Łęborku. W gminach: Nowa Wieś Łębska takie działania skierowano do 47 rodzin, w Wicku do 38 i w Cewicach do 31 rodzin. Najmniej rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” odnotowano w Łebie – 10 rodzin. Interwencję z wszczęciem procedury „Niebieskiej Karty” zastosowano w stosunku do 143 rodzin z powiatu łębskiego. Najwięcej rodzin objętych takimi działaniami – 67, odnotowano w Łęborku, a następnie w gminach: Nowa Wieś Łębska – 34 rodziny, Cewice – 20 rodzin i Wicko – 16 rodzin. Najmniej rodzin (6), wobec których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty” odnotowano w Łebie. W stosunku do 101 rodzin z powiatu łębskiego zamknięto „Niebieską Kartę” w 2019 roku w wyniku: ustania przemocy w rodzinie, bądź uzasadnionego

przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie, albo po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. Największą liczbę rodzin z zakończoną procedurą „Niebieskiej Karty” odnotowano w Łęborku. Szczegółowe dane zawarto w poniższej tabeli.

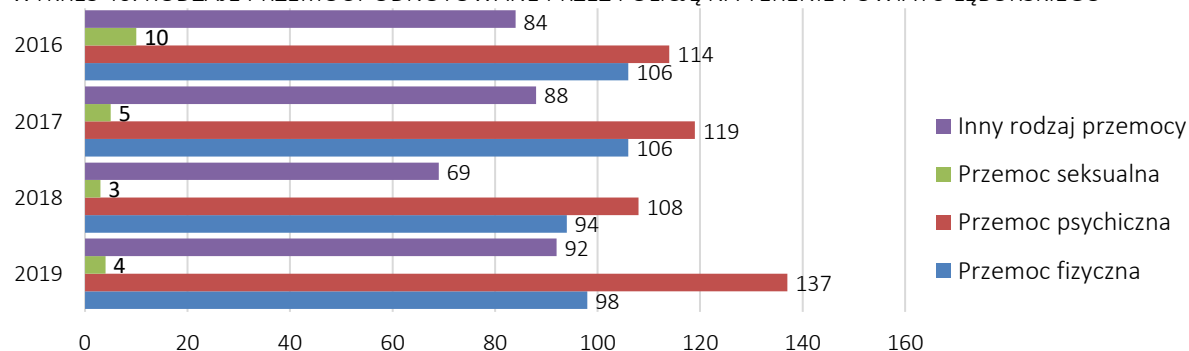
TABELA 57. STOSOWANIE PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY PRZEZ UPRAWNIONE PODMIOTY W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Lp.	Wskaźnik	Łębork	Wicko	Cewice	Nowa Wieś Łęb.	Łeba	Razem w 2019 r.
1.	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-A” przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę	9	7	5	5	1	27
2.	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart-C” przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy robocze	55	16	15	23	3	112
3.	Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – D” przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy robocze	40	16	11	16	4	87
4.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”	101	38	31	47	10	227
5.	Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”	67	16	20	34	6	143
6.	Liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty” w przypadku:						
	ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	48	16	4	26	7	101
	rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	20	1	7	5	1	34

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

Według danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Łęborku, podczas interwencji w rodzinach dotkniętych przemocą najczęściej odnotowywano stosowanie przemocy psychicznej (w 2019 roku 137 przypadków) oraz przemocy fizycznej (w 2019 roku – 98 przypadków). Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

WYKRES 40. RODZAJE PRZEMOCY ODNOTOWANE PRZEZ POLICJĘ NA TERENIE POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Łęborku

Liczba rodzin zgłaszających się po pomoc z powodu przemocy w rodzinie nieznacznie zmieniała się w latach 2018-2019. O ile w 2018 takich rodzin było 51, to w 2019 liczba zmniejszyła się do 40 gospodarstw. Analizując liczbę rodzin w poszczególnych gminach, należy zauważyć, że w badanym okresie utrzymuje się ona na podobnym poziomie. Jedynie w OPS Wicko odnotowano tendencję spadkową, w 2018 roku rodzin korzystających było 14, a w 2019 roku – 6.

TABELA 58. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU PRZEMOCY W RODZINIE W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBSKIEGO

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2018						Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2019					
	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łębska	MOPS Łeba	Razem	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łębska	MOPS Łeba	Razem
Przemoc w rodzinie	18	14	11	7	1	51	14	6	14	6	0	40

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

5) Problemy społeczne o najniższym wskaźniku korzystających z pomocy

Wśród powodów przyznawania pomocy społecznej należy wymienić także:

- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- trudności w integracji ze środowiskiem przez cudzoziemców którzy uzyskali status uchodźcy,
- zdarzenia losowe, sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa,
- potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi,
- sieroctwo.

Wskaźnik pomocy udzielanej z tytułu w/w powodów przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego osiągnął najniższą wartość z powodów: trudności w integracji ze środowiskiem przez cudzoziemców, którzy uzyskali status uchodźcy, sieroctwo, klęska żywiołowa – w badanym okresie nie udzielano pomocy. Przypadki udzielonej pomocy w latach 2018-2019 zawarto w poniższej tabeli.

TABELA 59. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH O NAJNIŻSZYM WSKAŹNIKU W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBSKIEGO

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2018						Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w roku 2019					
	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łęb.	MOPS Łeba	Razem	MOPS Łębork	OPS Wicko	OPS Cewice	GOPS Nowa Wieś Łęb.	MOPS Łeba	Razem
Trudności w przystosowaniu po zwolnieniu z ZK	19	1	2	4	1	27	17	0	1	4	2	24
Zdarzenia losowe	17	0	2	5	2	26	4	0	1	2	0	7
Sytuacja kryzysowa	1	4	0	0	0	5	5	5	0	3	0	13
Ochrony ofiar handlu ludźmi	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego.

V.2. WYNIKI EWALUACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM NA LATA 2012-2020

W celu sporządzenia rzetelnej diagnozy problemów społecznych występujących w powiecie łębskim dokonano ewaluacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim realizowanej w latach 2012 – 2020, poprzez analizę źródeł wtórnych oraz pierwotnych. Wyniki analizy stanowią treść poniższego rozdziału.

V.2.1. ANALIZA DANYCH WTÓRNYCH

W niniejszym rozdziale dokonano analizy danych wtórnych zawartych w Strategii oraz dokumentach raportujących stan wdrażania Strategii:

- Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim stan na 30.09.2016r.,
- Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku za rok 2016,
- Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku za rok 2019.

Analizie poddano cele strategiczne, operacyjne, działania i wskaźniki – ich ilość, wartości, dostępność. Porównano dane za rok 2011 z danymi z 2016 roku i z 2019 roku. Szczegółowe zestawienie wyników analizy zamieszczono w poniższych tabelach, z uwzględnieniem wskazania zmian zaistniałych w poszczególnych wskaźnikach kierunków działań.

Cel strategiczny 1. Aktywność członków rodzin w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych

Dla pierwszego priorytetu Strategii – Rodzina w środowisku lokalnym – społeczność, sformułowano dla pięciu celów operacyjnych łącznie 29 kierunków działania, 12 wskaźników. Wśród zestawień danych dla wskaźników celu strategicznego 1, w wybranych do analizy latach: 2011, 2016 i 2019, w 7 zanotowano wzrost wartości w stosunku do roku bazowego (2011), są to:

- Liczba spotkań dotycząca profilaktyki opiekuńczo-wychowawczej z mieszkańcami powiatu łębskiego,
- Liczba przeprowadzonych szkoleń kadry pomocy społecznej,
- Liczba zrealizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych,
- Liczba organizacji pozarządowych zgłoszonych do bazy danych, działających w obszarze polityki społecznej na rzecz mieszkańców powiatu,
- Ilość i rodzaj materiałów informacyjnych na temat instytucji wspierających politykę społeczną,
- Liczba wdrożonych projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych ukierunkowanych na wsparcie mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- Ilość zorganizowanych kampanii tematycznych, promujących integrację i aktywizację społeczną.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021-2027

TABELA 60. ANALIZA DANYCH WTÓRNYCH DLA PRIORYTETU I - RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM - SPOŁECZNOŚĆ - WSKAŹNIKI I WARTOŚCI W LATACH: 2011, 2016, 2019

Cel strategiczny: Aktywność członków rodzin w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych						
Lp.	Wskaźnik przyjęty w strategii	j.m.	Wartość bazowa wskaźnika (2011 rok)	Wartość wskaźnika na dzień sprawozdawczy		Zmiana
				2016 rok	2019 rok	
1.	Liczba udzielonych bezpłatnych porad prawnych, psychologicznych i rodzinnych	szt.	408	188	180	↓
2.	Liczba spotkań dotycząca profilaktyki opiekuńczo-wychowawczej z mieszkańcami powiatu lęborskiego	szt.	4	3	12	↑
3.	Liczba udzielonych porad w zakresie problemów socjalnych	os.	bd	bd	bd	bd
4.	Liczba przeprowadzonych szkoleń kadry pomocy społecznej	os.	42	22	77	↑
5.	Liczba zrealizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych	szt.	0	1	1	↑
6.	Liczba partnerów współpracujących w celu przeciwdziałania przemocy	szt.	8	8	8	=
7.	Liczba osób objętych wsparciem specjalistycznym, w tym sprawców przemocy, dorosłych ofiar przemocy i dzieci	os.	bd	21	21	bd
8.	Liczba programów edukacyjno-profilaktycznych o zasięgu powiatowym	szt.	0	0	0	=
9.	Liczba organizacji pozarządowych zgłoszonych do bazy danych, działających w obszarze polityki społecznej na rzecz mieszkańców powiatu	szt.	6	9	8	↑
10.	Ilość i rodzaj materiałów informacyjnych na temat instytucji wspierających politykę społeczną	szt.	30	50	200	↑
11.	Liczba wdrożonych projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych ukierunkowanych na wsparcie mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	szt.	1	1	2	↑
12.	Ilość zorganizowanych kampanii tematycznych, promujących integrację i aktywizację społeczną	szt.	8	15	12	↑

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów sprawozdawczych PCPR w Lęborku

Dla priorytetu I - Rodzina w środowisku lokalnym – Społeczność, dwa wskaźniki utrzymują się na tym samym poziomie, przy czym wskaźnik – *Liczba programów edukacyjno – profilaktycznych o zasięgu powiatowym* – wykazuje wartości zerowe, bowiem program w czasie objętym badaniem nie był realizowany. Powiatowy program edukacyjno- profilaktyczny pod nazwą: „Powiatowy program profilaktyczny w zakresie udzielania specjalistycznej pomocy oraz promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na rok 2020” realizowany jest w bieżącym roku. W przypadku 2 wskaźników niemożliwe jest dokonanie oceny z uwagi na całkowity lub częściowy brak danych. W przypadku 2 wskaźników niemożliwe jest dokonanie oceny z uwagi na całkowity lub częściowy brak danych. Dla wskaźnika - *Liczba udzielonych porad w zakresie problemów socjalnych* – nie ustalono wartości wskaźnika w żadnym z badanych okresów. Porady są udzielane na bieżąco przez wszystkich pracowników socjalnych zatrudnionych w jednostce podczas indywidualnych spotkań z klientami, telefonicznie oraz drogą e-mail. Jednak nie jest prowadzony rejestr porad socjalnych i trudno ustalić dokładne dane. W przypadku wskaźnika - *Liczba osób objętych wsparciem specjalistycznym, w tym sprawców przemocy, dorosłych ofiar przemocy i dzieci* - brak jest danych bazowych, co uniemożliwia wskazanie tendencji zmian w procesie realizacji strategii dla tego zadania. Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie realizowany był od 2014 roku. Jeden ze wskaźników - *Liczba udzielonych bezpłatnych porad prawnych, psychologicznych i rodzinnych* – wykazuje spadek w stosunku do danych bazowych. Jest to niewątpliwie podyktowane wzrostem usług w tym zakresie. Wachlarz punktów świadczących bezpłatne poradnictwo, a także ich dostępność m.in. w każdym gminnym ośrodku pomocy społecznej spowodował spadek liczby korzystających z w/w poradnictwa w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku.

Cel strategiczny 2. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców

Priorytet II – Piecza zastępcza – uwzględnia 4 cele operacyjne, 20 kierunków działań, 9 wskaźników - zestawienie danych zawiera poniższa tabela.

W przypadku tego celu strategicznego zmiana wartości niektórych wskaźników w wyznaczonych do badania latach: 2011, 2016 i 2019 nie zawsze odzwierciedla zamierzony kierunek realizowanej polityki społecznej dla powiatu łębskiego, który wyznaczony był przez ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na podstawie w/w ustawy wprowadzone zostały zasadnicze zmiany w zakresie rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej. Do dnia 30 czerwca 2013 roku wygaszana była stopniowo działalność Placówki Wielofunkcyjnej Nr 2 „Dom w Ogrodzie” w Łęborku, ze względu na brak ustawowych możliwości przyjmowania od 01.01.2012 roku dzieci poniżej 7 roku życia.

W związku z tym dla potrzeb ewaluacji Strategii każdy wskaźnik dla priorytetu II – Piecza zastępcza, zostanie przeanalizowany oddzielnie.

Dla wskaźnika *liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych*, przeanalizowano dwa kryteria: liczbę dzieci umieszczonych - uzyskało wartości rosnące (wynika to m.in. z likwidacji jednej z dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz prorodzinnego kierunku działań) oraz liczbę dzieci przebywających w rodzinach zastępczych - uzyskało wartości malejące, co wskazuje na stopniowy spadek liczby rodzin zastępczych. Wniosek ten potwierdza badanie wskaźnika *liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka*. Wartość bazowa dla tego wskaźnika wynosiła 96, do 2016 roku nastąpił spadek do 81 rodzin, natomiast do 2019 roku ilość rodzin zastępczych wzrosła do 90, jest to jednak nadal wartość niższa od bazowej. Dzieci opuszczające pieczę zastępczą obrazują dwa wskaźniki: pierwszy - *liczba dzieci umieszczonych w rodzinach adopcyjnych* - osiągnął constans (należy zwrócić uwagę, że w każdym badanym roku przysposobiono zaledwie troje dzieci) i drugi - *liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych* - wskaźnik ten kształtuje się na podobnym poziomie, wartość bazowa wynosi 2, natomiast w 2016 i 2019 wyniosła po 6.

Analizując wartości wskaźników: liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych, z uwzględnieniem ilości miejsc i pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych, a także liczba dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych umieszczonych w rodzinach zastępczych i adopcyjnych odnotowano spadek. Związane jest to z likwidacją Placówki Wielofunkcyjnej Nr 2 „Dom w ogrodzie” w Łęborku. Wartość bazowa ww. wskaźników dotyczy dwóch placówek, natomiast w latach 2016 i 2019 na terenie powiatu łębskiego funkcjonowała jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza. Brak wartości bazowej dla wskaźnika liczba spotkań grupy wsparcia uniemożliwia typowanie tendencji zmian. Wskaźnik liczba programów i wielkość środków uzyskanych ze źródeł zewnętrznych na finansowanie pieczy zastępczej ma tendencję zdecydowanie rosnącą.

TABELA 61. ANALIZA DANYCH WTÓRNYCH DLA PRIORYTETU II - PIECZA ZASTĘPCZA - WSKAŹNIKI I WARTOŚCI W LATACH: 2011, 2016, 2019

Cel strategiczny: Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców						
Lp.	Wskaźnik przyjęty w strategii	j.m.	Wartość bazowa wskaźnika (2011 rok)	Wartość wskaźnika na dzień sprawozdawczy		Zmiana
				2016 rok	2019 rok	
1.	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych (umieszczonych i przebywających)	os.	Umieszczone- 17 Przebywające - 126	Umieszczone- 24 Przebywające- 118	Umieszczone- 27 Przebywające- 116	↑ ↓
2.	Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka	szt.	96	81	90	↓
3.	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach adopcyjnych	os.	3	3	3	=
4.	Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych	os.	2	6	6	↑
5.	Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu, z uwzględnieniem ilości miejsc	szt.	2 (miejsc-60)	1 (miejsc-30)	1 (miejsc-30)	↓
6.	Liczba dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych umieszczanych w rodzinach zastępczych i adopcyjnych	os.	Rodz. zastępcza- 9 Rodz. adopcyjna-35	Rodz. zastępcza -3 Rodz. adopcyjna-0	Rodz.zastępcze- 0 Rodz. adopcyjne- 0	↓
7.	Liczba spotkań grupy wsparcia	szt.	bd	3	1	bd
8.	Liczba pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych	os.	55	26	25	↓
9.	Liczba programów i wielkość środków uzyskanych ze źródeł zewnętrznych na finansowanie pieczy zastępczej	szt.	1(17.825,60)	2(436.292,59)	6(771.062,55)	↑

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów sprawozdawczych PCPR w Łęborku

Cel strategiczny 3: Dążenie do samodzielnego i aktywnego życia osób niepełnosprawnych

Dla priorytetu trzeciego – Niepełnosprawność wyznaczono dla 4 celów operacyjnych, 16 kierunków działań oraz 10 wskaźników.

Wśród zestawień danych dla wskaźników celu strategicznego 3, w wybranych do analizy latach: 2011, 2016 i 2019, w 8 zanotowano wzrost wartości w stosunku do roku bazowego (2011), są to:

- liczba (kwota) usuniętych barier funkcjonalnych, architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się,
- liczba (kwota) udzielonych dofinansowań na turnusy rehabilitacyjne,
- liczba wydanych kart parkingowych,
- liczba (kwota) zrealizowanych wniosków w ramach zadania programu PFRON „Program wyrównywania różnic między regionami”,
- liczba (kwota) zrealizowanych wniosków i wystąpień w ramach zadania programu PFRON „Aktywny samorząd”,
- wysokość środków wykorzystanych na sport, kulturę i rekreację osób niepełnosprawnych,
- liczba (kwota) zrealizowanych wniosków na zakup sprzętu rehabilitacyjnego,
- ilość osób uczestniczących w projektach aktywizujących i integrujących osoby niepełnosprawne w powiecie, finansowanych z różnych źródeł.

Wskaźnik: liczba (kwota) zrealizowanych wniosków w ramach innych programów PFRON był niezmienny i we wszystkich trzech badanych latach uzyskał wartość zero, natomiast dla wskaźnika: liczba zrealizowanych form aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, w szczególności utworzonych miejsc pracy w ramach środków PFRON, odnotowano spadek wartości.

TABELA 62. Analiza danych wtórnych dla Priorytetu III - NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ - wskaźniki i wartości w latach: 2011, 2016, 2019

Cel strategiczny: Dążenie do samodzielnego i aktywnego życia osób niepełnosprawnych						
Lp.	Wskaźnik przyjęty w strategii	j.m.	Wartość bazowa wskaźnika (2011 rok)	Wartość wskaźnika na dzień sprawozdawczy		Zmiana
				2016 rok	2019 rok	
1.	Liczba (kwota) usuniętych barier funkcjonalnych, architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się	zł	129.999,00	129.979,00	148.057,00	↑
2.	Liczba (kwota) udzielonych dofinansowań na turnusy rehabilitacyjne	zł	24.831,00	41.712,00	42.443,00	↑
3.	Liczba wydanych kart parkingowych	szt.	553	360	677	↑
4.	Liczba (kwota) zrealizowanych wniosków w ramach zadania programu PFRON „Program wyrównywania różnic między regionami”	zł	0	29.750,00	125.825,00	↑
5.	Liczba (kwota) zrealizowanych wniosków i wystąpień w ramach zadania programu PFRON „Aktywny samorząd”	zł	0	224.860,00	232670,48	↑
6.	Liczba (kwota) zrealizowanych wniosków w ramach innych programów PFRON	zł	0	0	0	=
7.	Wysokość środków wykorzystanych na sport, kulturę i rekreację osób niepełnosprawnych	zł	10.000,00	15.000,00	15.000,00	↑
8.	Liczba zrealizowanych form aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, w szczególności utworzonych miejsc pracy w ramach środków PFRON	szt.	7	5	3	↓
9.	Liczba (kwota) zrealizowanych wniosków na zakup sprzętu rehabilitacyjnego	zł	198.624,00	398.487,00	557.819,00	↑
10.	Ilość osób uczestniczących w projektach aktywizujących i integrujących osoby niepełnosprawne w powiecie, finansowanych z różnych źródeł	os.	62	12	250	↑

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów sprawozdawczych PCPR w Łęborku

Cel strategiczny 4: Wsparcie osób starszych w środowisku zamieszkania, aktywizacja społeczna seniorów

Dla czwartego priorytetu – Seniorzy - opracowano dla 3 celów operacyjnych, 8 kierunków działań i 4 wskaźniki.

W zestawieniu danych dla wskaźników 4 celu strategicznego w wybranych do badania latach, trzy z nich prezentują wartość niezmienną. Są to:

- ilość miejsc w domach pomocy społecznej na terenie powiatu łębskiego,
- standaryzacja funkcjonowania domów pomocy społecznej,
- ilość mieszkańców domów pomocy społecznej.

W przypadku wskaźnika: ilość osób w wieku starszym korzystających z działalności organizacji pozarządowych na ich rzecz – brak jest rzetelnych danych w badanym okresie.

TABELA 63. ANALIZA DANYCH WTÓRNYCH DLA PRIORYTETU IV - SENIORZY - WSKAŹNIKI I WARTOŚCI W LATACH: 2011, 2016, 2019

Cel strategiczny: Wsparcie osób starszych w ich środowisku zamieszkania, aktywizacja społeczna seniorów						
Lp.	Wskaźnik przyjęty w strategii	j.m.	Wartość bazowa wskaźnika (2011 rok)	Wartość wskaźnika na dzień sprawozdawczy		Zmiana
				2016 rok	2019 rok	
1.	Ilość osób w wieku starszym korzystających z działalności organizacji pozarządowych na ich rzecz	os.	bd	bd	bd	bd
2.	Ilość miejsc w domach pomocy społecznej na terenie powiatu łębskiego	szt.	146	146	146	=
3.	Standaryzacja funkcjonowania domów pomocy społecznej	szt.	2	2	2	=
4.	Ilość mieszkańców domów pomocy społecznej	os.	146	147	145	=

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów sprawozdawczych PCPR w Łęborku

Wnioski i zalecenia z badań wtórnych - w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2012-2020 sformułowano 4 cele strategiczne, 16 celów operacyjnych oraz 73 kierunków działań. Do ich weryfikacji posłużono się 35 wskaźnikami, przy czym dla jednego wskaźnika zastosowano dwa kryteria, czyli łącznie użyto 36 parametrów. 18 notowanych parametrów zanotowało wzrost w stosunku do wartości bazowej, 4 spadek, a 7 osiągnęło taką samą wartość, 2 z nich notuje w całym badanym okresie wartość zero. W odniesieniu do 4 pozycji odnotowano brak danych, w przypadku 2 pozycji jest to brak danych bazowych, dla 2 wskaźników nie odnotowano zarówno danych bazowych, jak też danych w żadnym z okresów badanych. Trzy ze wskaźników nie dają możliwości porównania z wcześniejszymi danymi.

TABELA 64. ZBIORCZE ZESTAWIENIE DANYCH NA TEMAT REALIZACJI CELÓW STRATEGII

Cel strategiczny	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki	Wzrost	Spadek	Constans	Brak danych	Brak możliwości porównania
1	5	29	12	7	1	2	2	0
2	4	20	9*	3	1*	1	1	3
3	4	16	10	8	1	1	0	0
4	3	8	4	0	0	3	1	0
RAZEM	16	73	35*	18	3*	7	4	3

*Dodatkowe kryteria

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy danych wtórnych.

Na podstawie analizy danych wtórnych, jakimi były dokumenty:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Łębskiego na lata 2012 – 2020,
- Sprawozdanie z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim stan na 30.09.2016r.,
- Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku za rok 2016,
- Sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku za rok 2019 oraz zaobserwowanych prawidłowości można sformułować następujące wnioski końcowe z analizy danych wtórnych:
 - o odnotowano znacząco większą liczbę wskaźników rejestrujących wzrost niż spadek (ponad czterokrotnie) co oznacza poprawę w sferze społecznej powiatu łębskiego,
 - o występuje problem z interpretacją części wskaźników w zakresie charakteru ich zmian, czyli jaki kierunek zmiany (spadek/wzrost) uznać za zjawisko pożądane, co sugeruje, że w trakcie realizacji strategii należy na bieżąco analizować i modyfikować wskaźniki,
 - o w przypadku 4 wskaźników notuje się braki danych w różnych okresach,

Dwa wskaźniki zawarte w Strategii wykazują w całym dotychczasowym okresie wartości zerowe, wskazując jednoznacznie na brak realizacji działań, do których zostały przypisane.

W związku z przedstawionymi uwagami oraz na podstawie analizy zebranych danych dotyczących omówionych wskaźników do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2021-2027 rekomenduje się:

- kontynuowanie problematyki wsparcia rodziny w prawidłowym wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczej ze szczególnym uwzględnieniem sprawnego systemu reagowania w sytuacji kryzysowej w rodzinie oraz podejmowanie działań w oparciu o realizację programów edukacyjno-profilaktycznych i korekcyjno edukacyjnych o zasięgu powiatowym,
- propagowanie wśród społeczności lokalnej idei rodzinnych form pieczy zastępczej w celu pozyskiwania nowych kandydatów na rodziców zastępczych, rozbudowa systemu specjalistycznego wsparcia dla wychowanków i opiekunów pieczy zastępczej,
- kontynuowanie zadań z zakresu szeroko pojętego systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych, wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych m. in. poprzez różne formy aktywizacji zawodowej, tworzenie miejsc pracy w ramach środków PFRON,
- bieżącą standaryzację domów pomocy społecznej.

V.2.2. ANALIZA DANYCH PIERWOTNYCH

W celu zebrania danych pierwotnych przeprowadzono, na podbudowie kwestionariusza, indywidualne wywiady pogłębione z osobami odpowiedzialnymi za realizację Strategii. Dla potrzeb ankietyzacji osób odpowiedzialnych za realizację Strategii do udziału w badaniach zaproszono 20 jednostek pomocy społecznej z powiatu łębskiego realizujących zadania w zakresie czterech badanych priorytetów Strategii. Obszary działań wytypowanych do badań osób obrazuje poniższa tabela.

Jedną spośród badanych osób, będącą pracownikiem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku realizowała w latach 2012-2020 działania w trzech wybranych obszarach, pracownicy domów pomocy społecznej realizują działania w obszarach: niepełnosprawność i seniorzy. Pozostałe osoby działają w jednym obszarze pomocy społecznej.

TABELA 65. OBSZARY DZIAŁAŃ OSÓB WYTYPOWANYCH DO BADAŃ

Lp.	Priorytet	Ilość badanych osób
1.	Rodzina w środowisku lokalnym - społeczność	1
2.	Pieczą zastępczą	10
3.	Niepełnosprawność	10
4.	Seniorzy	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Przeprowadzono 20 indywidualnych wywiadów pogłębionych w oparciu o kwestionariusz zbudowany z 4 pytań dotyczących oceny realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Łębskiego na lata 2012 – 2020 oraz rekomendacji obszarów i kierunków działań w polityce społecznej powiatu łębskiego i na lata 2021-2027. Osobom badanym udostępniono kwestionariusz ankiety oraz wyciąg ze Strategii obejmujący poruszane zagadnienia wraz z prośbą o zapoznanie się

z dostarczonym materiałem. Na tej podstawie, odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu uzupełniano podczas wywiadu pogłębionego, dokonując rejestracji.

Pytanie 1. ankiety dotyczy oceny skuteczności przyjętych działań do realizacji celów, wpływu realizowanych działań na poprawę sytuacji w powiecie, efektywności realizowanych działań w stosunku do poniesionych nakładów, dostępności użytych wskaźników w okresach sprawozdawczych.

Skuteczność przyjętych działań w osiągnięciu założonych celów – czy ich realizacja przyczyniła się do realizacji celów? - wszystkie osoby oceniły pozytywnie, 3 dały odpowiedź - „zdecydowanie tak” i 17 – „raczej tak”. Wpływ realizowanych działań na poprawę sytuacji w sferze społecznej powiatu łębskiego – czy ich realizacja poprawiła sytuację w powiecie? – 19 osób oceniło pozytywnie, przy czym 4 dały ocenę „zdecydowanie tak”, a 15 „raczej tak”. Jedna spośród badanych osób „raczej nie” dostrzega poprawy w sferze społecznej. Na pytanie o efektywność podejmowanych działań – czy osiągnięte efekty są warte poniesionych nakładów? – 17 osób oceniło pozytywnie: w tym 3 osoby oceniły zdecydowanie pozytywnie, a 14 osób – „raczej tak”. Trzy osoby uważają, że osiągnięte efekty „raczej nie” są warte poniesionych nakładów. Dostępność użytych wskaźników 19 osób oceniło pozytywnie, w tym dwie „zdecydowanie tak” i 17 „raczej tak”. Jedna z badanych osób zdecydowanie negatywnie oceniła dostępność wskaźników w okresach sprawozdawczych.

TABELA 66. OCENA SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH W RAMACH REALIZACJI STRATEGII

Lp.	Zapisy	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie
1.	Skuteczność przyjętych działań w osiąganiu założonych celów – czy ich realizacja przyczyniła się do realizacji celów?	3	17	0	0
2.	Wpływ realizowanych działań na poprawę sytuacji w sferze społecznej powiatu łębskiego – czy ich realizacja poprawiła sytuację w powiecie?	4	15	1	0
3.	Efektywność podejmowanych działań – czy osiągnięte efekty są warte poniesionych nakładów?	3	14	3	0
4.	Dostępność użytych wskaźników – czy wskaźniki były możliwe do uzyskania w okresach sprawozdawczych?	2	17	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

W pytaniu 2. ankiety osoby badane poproszono o dokonanie oceny realizacji zadań zawartych w Strategii, a przede wszystkim dla obszarów ich działań. W tym celu osoby posługiwały się skalą od 0%-100%. Wśród ocen dominują zdecydowanie wartości na poziomie 60%-69,99% - 32 działania. Wobec 20 działań zastosowano ocenę w zakresie - 50%-59,99%, realizację 16 działań oceniono powyżej 70%, natomiast 5 - poniżej 50%. Zestawienie ocen realizacji działań według poziomu zaawansowania prezentuje poniższa tabela.

TABELA 67. LICZBA DZIAŁAŃ WEDŁUG ZAAWANSOWANIA

%	0 - 49,99	50,00 – 59,99	60,00 – 69,99	70,00 - 100	Razem
Liczba działań	5	20	32	16	73

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Średnią ocen zebranych z 20 wypełnionych kwestionariuszy dla poszczególnych kierunków działań przedstawiono w tabeli 9. Spośród wszystkich działań poddanych ocenie żadne nie uzyskało średniej ocen 100%. Najwyższa średnia ocena wyniosła 77,50%, natomiast najniższa 40,00%.

Najwyżej oceniono działania w następujących kierunkach:

- 1) zapewnienie nieodpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej (77,50%),
- 2) współpraca koordynatorów z ramienia organizatora rodzinnych form pieczy zastępczej z pedagogami, psychologami, asystentami rodziny z ramienia ośrodków pomocy społecznej, kuratorami, szkołą, policją, środowiskiem lokalnym (77,22%),
- 3) zapewnienie nieodpłatnej pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej, np.: szkolenia, spotkania edukacyjno – informacyjne dla rodziców (76,94%),
- 4) realizacja zadań i finansowanie pieczy zastępczej (76,11%).

Najniżej oceniono realizację w zakresie następujących kierunków działań:

- 1) rozwój poradnictwa społecznego dla osób starszych, szczególnie samotnych – promowanie działań organizacji pozarządowych i wolontariatu oraz tworzenie grup wsparcia i innych form aktywnego spędzania wolnego czasu osób starszych (40,00%),
- 2) przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia (46,11%),
- 3) praca nad zmianą mentalności społeczności lokalnej w podejściu do interwencji sąsiedzkiej w przypadkach przemocy w rodzinie - zmiana stereotypu problemu zamkniętego w „czterech ścianach”(46,25%),
- 4) inicjowanie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych (49,17%),
- 5) wspieranie inicjatyw realizowanych na rzecz osób starszych i przez osoby starsze (49,38%),
- 6) rozwój wolontariatu (50,00%),
- 7) zapewnienie wsparcia osobom starszym w ich środowisku zamieszkania (50,00%).

TABELA 68. OCENA REALIZACJI KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ZAWARTYCH W STRATEGII DLA POSZCZEGÓLNYCH PRIORYTETÓW

Kierunki działań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2012 – 2020			
Priorytet I - RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM - SPOŁECZNOŚĆ			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	0%-100%
I.1	Społeczność - współpraca społeczności lokalnej, w poczuciu odpowiedzialności i sprawczości, wszystkich pokoleń, instytucji i organizacji	1. Promocja i wspieranie aktywności i współpracy środowisk lokalnych, gospodarczych, pozarządowych i samorządowych na rzecz rozwoju społecznego,	63,89
		2. Projektowanie i wdrażanie nowych rozwiązań organizacyjnych oraz instrumentów i programów służących podniesieniu jakości świadczonych usług przez instytucje pomocy społecznej, w tym sprzyjanie tworzenia KIS/CIS czy podmiotów ekonomii społecznej np. spółdzielni socjalnych,	61,39
		3. Wspieranie działań na rzecz tworzenia aktywnych środowisk lokalnych,	53,89
		4. Rozwój wolontariatu.	50,00
I.2	Wsparcie rodzin w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec jej członków	1. Współpraca z asystentami rodziny z ramienia gminy,	67,50
		2. Edukacja, dostosowana do potrzeb i możliwości, w tym podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadr pomocy społecznej,	61,11
		3. Zapewnienie nieodpłatnej pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej, np. szkolenia, spotkania edukacyjno – informacyjne dla rodziców,	76,94
		4. Promowanie sportu jako alternatywy spędzania wolnego czasu.	58,33
I.3	Sprawny system reagowania w sytuacji kryzysowej w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w sytuacjach kryzysowych	1. Integracja działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,	61,88
		2. Praca nad zmianą mentalności społeczności lokalnej w podejściu do interwencji sąsiedzkiej w przypadkach przemocy w rodzinie - zmiana stereotypu problemu zamkniętego w „czterech ścianach”,	46,25
		3. Podejmowanie działań edukacyjno – korekcyjnych wobec sprawców przemocy,	57,22
		4. Zapewnienie funkcjonowania hostelu – miejsca dla matek z dziećmi lub w ciąży,	65,56
		5. Zapewnienie nieodpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej	77,50
		6. Podejmowanie działań profilaktycznych wśród młodzieży w placówkach oświatowych nt. przeciwdziałania przemocy,	56,25
		7. Szkolenie kadry jednostek pomocy społecznej w zakresie udzielania wsparcia rodzinom dotkniętym kryzysem,	56,88
		8. Opracowanie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i jego realizacja.	65,62
I.4	Przeciwdziałanie bezrobociu - inicjowanie działań na rzecz zaspokojenia podstawowych potrzeb rodzin, pobudzanie aktywności zawodowej rodzin znajdujących się	1. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w szczególności w zmianie kwalifikacji i kształceniu poprzez zapewnienie dostępu do odpowiednich informacji, zastosowanie instrumentów rynku pracy, włączanie sektora pozarządowego,	56,67
		2. Opracowanie i wdrażanie programów i działań aktywizujących,	59,44
		3. Przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków psychospołecznych bezrobocia,	46,11

	w trudnej sytuacji bytowej	4. Wdrażanie różnych form aktywizacji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych	56,67
		5. Zapewnienie bezpłatnej pomocy prawnej dla osób bezrobotnych	64,44
		6. Wspieranie idei samozatrudnienia i małej przedsiębiorczości oraz różnych form ekonomii społecznej	57,22
I.5	Współpraca instytucjonalna - dobrze poinformowane i sprawnie działające instytucje realizujące zadania polityki społecznej	1. Pogłębienie współpracy między instytucjami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz mieszkańców społeczności lokalnej – budowanie partnerskich relacji pomiędzy mieszkańcami, samorządem i instytucjami,	52,22
		2. Aktywizacja organizacji pozarządowych na rzecz wsparcia rodziny i dziecka	63,75
		3. Stworzenie i aktualizacja bazy danych o organizacjach pozarządowych działających na rzecz rodzin,	53,57
		4. Program bezpieczeństwa i porządku publicznego,	55,00
		5. Opracowanie i wdrażanie projektów i programów związanych z podnoszeniem jakości życia ,	65,29
		6. Wykorzystanie aktywności społecznej młodzieży poprzez zintensyfikowanie działań na rzecz rozwoju wolontariatu w powiecie,	51,11
		7. Inicjowanie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	49,17
II.1	Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej	1. Promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej,	65,83
		2. Zwiększenie liczby funkcjonujących zawodowych rodzin zastępczych, w tym o funkcji pogotowia rodzinnego i rodzinnych domów dziecka,	62,81
		3. Integracja środowiska rodzin zastępczych, w tym promowanie idei powstania grup wsparcia czy stowarzyszenia rodzin zastępczych ,	71,11
		4. System kwalifikacji, szkolenia podnoszenia kwalifikacji rodzin zastępczych,	70,62
		5. Zapewnienie wdrażania okresowych 3-letnich programów rozwoju pieczy zastępczej,	68,75
		6. Zapewnienie warunków sprawowania pieczy zastępczej,	70,00
		7. Realizacja zadań i finansowanie pieczy zastępczej.	76,11
II.2	Sprawnie funkcjonująca instytucjonalna piecza zastępcza	1. Utrzymanie funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej na poziomie zaspokajającym potrzeby umieszczania dzieci z terenu powiatu łębskiego,	74,12
		2. Standaryzacja placówek opiekuńczo – wychowawczych,	74,21
		3. Funkcjonowanie na terenie powiatu placówek wsparcia dziennego.	65,00
II.3	System wsparcia dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze i rodziny zastępcze	1. Realizacja programów usamodzielnienia wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze i rodziny zastępcze we współpracy z wychowankiem zgodnie z zasadą sprawczości, a także z jego opiekunem usamodzielnienia oraz osobami i instytucjami mogącymi mieć wpływ na skuteczność efektów realizacji tego procesu,	68,16
		2. Objęcie opieką i wsparciem psychologiczno-pedagogicznym, terapeutycznym, socjalnym	65,00

		i prawnym wychowanków w procesie usamodzielnienia,	
		3. Udzielanie pomocy dla usamodzielniających się wychowanków zgodnie z obowiązującymi przepisami np. na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, a także w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych czy zatrudnienia	70,26
		4. Zapewnienie funkcjonowania grup usamodzielnienia oraz mieszkania usamodzielnienia dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą ,	69,44
		5. Umożliwienie uczestnictwa wychowankom w projektach i programach aktywizujących i integrujących, w tym dofinansowanych ze środków UE.	68,82
II.4	Współpraca instytucjonalna - system współpracy i przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie	1. Współpraca koordynatorów z ramienia organizatora rodzinnych form pieczy zastępczej z pedagogami, psychologami, asystentami rodziny z ramienia ośrodków pomocy społecznej, kuratorami, szkołą, policją, środowiskiem lokalnym,	77,22
		2. Dążenie do uregulowania sytuacji dziecka – uwzględniające powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie dziecka do usamodzielnienia,	73,33
		3. Pomoc w usamodzielnianiu wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	71,67
		4. Stwarzanie warunków do tworzenia grup wsparcia dla pieczy zastępczej,	70,00
		5. Wsparcie działania wolontariatu w obszarze pieczy zastępczej.	60,56
Priorytet III – NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	0%-100%
III.1	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych	1. Programy integracji i aktywizacja społeczna oraz zawodowa osób niepełnosprawnych,	66,11
		2. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w projektach systemowych i konkursowych, także współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej (PCPR, PUP, Powiat, organizacje pozarządowe),	65,00
		3. Edukacja społeczna w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych, ich praw i uprawnień oraz opracowanie i rozpowszechnianie informatorów dotyczących lokalnych organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych,	56,67
		4. Wspieranie upowszechniania opieki przedszkolnej, szkolnictwa integracyjnego i specjalnego,	61,11
		5. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w działalności sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej,	65,79
		6. Promocja przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych.	58,33
III.2	System wsparcia dla osób niepełnosprawnych, wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych	1. Powiatowy Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych – przyjęcie i realizacja,	75,00
		2. Najpełniejsze wykonanie realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych w ramach algorytmu środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ,	65,00

		3. Wdrażanie programów celowych, w tym pilotażowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,	67,78
		4. Tworzenie warunków do rozwoju warsztatów terapii zajęciowej.	72,22
III.3	Upowszechnianie profilaktyki ochrony zdrowia	1. Wdrażanie programów prozdrowotnych, profilaktyki, szczepień, wczesnego wykrywania chorób i leczenia,	52,86
		2. Profilaktyka niepełnosprawności,	52,86
		3. Kampanie informacyjno – edukacyjne w zakresie ryzyka i profilaktyki uzależnień.	53,12
III.4	Współpraca instytucjonalna – systemowa współpraca instytucji i organizacji na rzecz osób niepełnosprawnych	1. Współpraca sektora publicznego z sektorem pozarządowym w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym,	64,44
		2. Postępujący rozwój infrastruktury dla osób niepełnosprawnych, dostosowanie miejsc użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych – likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w placówkach edukacyjnych, miejscach użyteczności publicznej, informatyzacja urzędów, nauka języka migowego przez urzędników,	69,72
		3. Wymiana informacji nt. konieczności wsparcia osób – mieszkańców powiatu z tytułu niepełnosprawności przez instytucje działając w obszarze pomocy społecznej.	63,33
Priorytet IV – SENIORZY			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	0%-100%
IV.1	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych	1. Zapewnienie wsparcia osobom starszym w ich środowisku zamieszkania,	50,00
		2. Rozwój poradnictwa społecznego dla osób starszych, szczególnie samotnych – promowanie działań organizacji pozarządowych i wolontariatu oraz tworzenie grup wsparcia i innych form aktywnego spędzania wolnego czasu osób starszych,	40,00
		3. Wspieranie inicjatyw realizowanych na rzecz osób starszych i przez osoby starsze.	49,38
IV.2	Standardy pomocy instytucjonalnej dla osób starszych	1. Zapewnienie funkcjonowania instytucjonalnej opieki dla osób starszych, somatycznie i psychicznie chorych,	68,33
		2. Dostosowywanie instytucjonalnej opieki dla osób wymagających tej formy wsparcia do potrzeb społeczności powiatu,	66,67
		3. Bieżąca standaryzacja usług świadczonych w domach pomocy społecznej	72,22
IV.3	Współpraca instytucjonalna na rzecz osób starszych wymagających pomocy	1. Wspieranie środowiska osób starszych przez instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz integracji i aktywizacji tej grupy społecznej powiatu,	63,33
		2. Rozwój współpracy instytucji pomocy społecznej oraz mieszkańców powiatu i ich rodzin w zakresie kierowania osób ubiegających się o przyjęcie do domu pomocy społecznej.	68,89

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Analizując realizację celów operacyjnych osoby biorące udział w badaniach najwyższe wskazanie nadały:

- 1) sprawnie funkcjonującej instytucjonalnej pieczy zastępczej (71,11%),
- 2) współpracy instytucjonalnej – systemowi współpracy i przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie (70,56%),
- 3) systemowi wsparcia dla osób niepełnosprawnych, wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych (70,00%).

Na najniższym poziomie oceniono realizację następujących celów operacyjnych:

- 1) zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych (46,46%),
- 2) upowszechnienie profilaktyki ochrony zdrowia (52,95%),
- 3) współpraca instytucjonalna – dobrze poinformowane i sprawnie działające instytucje realizujące zadania polityki społecznej (55,73%).

Szczegółowe zestawienie wartości oceny prezentuje poniższa tabela.

TABELA 69. OCENA REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH ZAWARTYCH W STRATEGII

Lp.	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Ocena w %
1.	AKTYWNOŚĆ CZŁONKÓW RODZIN W PRAWIDŁOWYM WYPEŁNIANIU RÓL SPOŁECZNYCH	1. Społeczność - współpraca społeczności lokalnej, w poczuciu odpowiedzialności i sprawczości, wszystkich pokoleń, instytucji i organizacji	57,29
		2. Wsparcie rodzin w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec jej członków	65,97
		3. Sprawny system reagowania w sytuacji kryzysowej w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w sytuacjach kryzysowych	60,90
		4. Przeciwdziałanie bezrobociu - inicjowanie działań na rzecz zaspokojenia podstawowych potrzeb rodzin, pobudzanie aktywności zawodowej rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej	56,76
		5. Współpraca instytucjonalna - dobrze poinformowane i sprawnie działające instytucje realizujące zadania polityki społecznej	55,73
2.	ZAPEWNIENIE OPIEKI I WYCHOWANIA DZIECIOM CAŁKOWICIE LUB CZĘŚCIOWO POZBAWIONYM OPIEKI RODZICÓW	1. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej	69,32
		2. Sprawnie funkcjonująca instytucjonalna piecza zastępcza	71,11
		3. System wsparcia dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze i rodziny zastępcze	68,34
		4. Współpraca instytucjonalna - system współpracy i przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie	70,56
3.	DĄŻENIE DO SAMODZIELNEGO I AKTYWNEGO ŻYCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych	62,17
		2. System wsparcia dla osób niepełnosprawnych, wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych	70,00
		3. Upowszechnianie profilaktyki ochrony zdrowia	52,95
		4. Współpraca instytucjonalna – systemowa współpraca instytucji i organizacji na rzecz osób niepełnosprawnych	65,83
4.	WSPARCIE OSÓB STARSZYCH W ICH ŚRODOWISKU ZAMIESZKANIA, AKTYWIZACJA SPOŁECZNA SENIORÓW	1. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych	46,46
		2. Standardy pomocy instytucjonalnej dla osób starszych	69,07
		3. Współpraca instytucjonalna na rzecz osób starszych wymagających pomocy	66,11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

W pytaniu 3 osoby badane poproszono o pisemną wypowiedź na temat zmian jakie dostrzegają w latach 2012-2020 w zidentyfikowanych w Strategii obszarach sfery społecznej powiatu, wymagających wsparcia. Zaobserwowane zmiany należało ocenić pozytywnie albo negatywnie. Osoby badane dokonały wnikliwej analizy zaobserwowanych modyfikacji w obszarze swojego działania i dodatkowo niektóre z nich zaopiniowały zmiany dla pozostałych priorytetów. Strategii. W sumie po 15 osób oceniło zmiany w 1 i 2 obszarze, 13 osób oceniło zmiany w pieczy zastępczej, a 17 z zakresu niepełnosprawności. Najwięcej pozytywnych opinii zaobserwowano w obszarze 2 – 36 opinii. Negatywne zmiany badani dostrzegają głównie w obszarach: 3 i 4, po 18 opinii. Dwie spośród badanych osób nie udzieliło w ogóle odpowiedzi na 3 pytanie. Szczegółowe dane zawarte są w poniższej tabeli.

TABELA 70. OPINIE DOTYCZĄCE ZMIAN

Lp.	Obszar	Liczba osób opiniujących	Liczba opinii pozytywnych	Liczba opinii negatywnych
1.	RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM - SPOŁECZNOŚĆ	15	30	11
2.	PIECZA ZASTĘPCZA	13	36	7
3.	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	17	31	18
4.	SENIORZY	15	19	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Zaobserwowane przez osoby badane pozytywne zmiany w latach 2012-2020 w zidentyfikowanych w Strategii obszarach sfery społecznej powiatu łębskiego zostały szczegółowo przedstawione w tabeli.

TABELA 71. POZYTYWNE ZMIANY W ZIDENTYFIKOWANYCH W STRATEGII OBSZARACH

Lp.	Obszar	Zaobserwowane zmiany	Liczba osób opiniujących
1.	RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM - SPOŁECZNOŚĆ	1. Wspieranie działań na rzecz aktywnych środowisk	5
		2. Współpraca z asystentem rodziny	4
		3. Podejmowanie działań korekcyjno-edukacyjnych wobec sprawców przemocy	4
		4. Podnoszenie kwalifikacji kadry pomocy społecznej	3
		5. Promowanie sportu jako alternatywy spędzania czasu wolnego	2
		6. Zapewnienie nieodpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej.	2
		7. Polepszenie sytuacji materialno-bytowej rodzin	2
		8. Wsparcie rodzin w ich funkcji opiekuńczo-wychowawczej w ramach realizacji zadań asystenta rodziny	1
		9. Zapewnienie bezpłatnej porady prawnej dla osób bezrobotnych	1
		10. Wsparcie finansowe rodzin 500+, 300+	1
		11. Wdrażanie różnych form aktywizacji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych	1
		12. Zwiększenie ofert wsparcia i pomocy rodzinom.	1
		13. Więcej rodzin wyjeżdża na wakacje	1
		14. Więcej rodzin chodzi do kina	1
		15. Aktywizacja i integracja społeczna	1
2.	PIECZA ZASTĘPCZA	1. Standaryzacja placówki opiekuńczo-wychowawczej	5
		2. Realizacja zadań i finansowanie pieczy zastępczej	3
		3. Powstanie mieszkania chronionego dla usamodzielnianych	3
		4. Zwiększenie oferty wsparcia i pomocy rodzinom zastępczym	3
		5. Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, prawne i socjalne dla usamodzielnianych	2
		6. Uczestnictwo wychowanków z rodzin zastępczych w projektach i programach aktywizujących	2
		7. Zapewnienie warunków promowania pieczy zastępczej, deinstytucjonalizacja	2
		8. Integracja środowiska rodzin zastępczych	2
		9. Zwiększenie usług (seksuolog, psychiatra dziecięcy) dla dzieci w rodzinach zastępczych.	2
		10. Kampanie społeczno-informacyjne	2
		11. Powołanie stowarzyszenia rodzin zastępczych	1
		12. Rozwój projektów dla rodzin zastępczych i ich wychowanków.	1
		13. Promowanie idei grup wsparcia rodzin zastępczych celem integracji środowiska zastępczego	1
		14. Współpraca koordynatorów z psychologiem i pedagogiem	1

		15. Utrzymanie funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej na poziomie zaspokajającym potrzeby umieszczenia dzieci z terenu powiatu łębskiego.	1
		16. Większa dostępność szkoleń dla rodzin zastępczych	1
		17. Zwiększenie współpracy z rodzinami zastępczymi.	1
		18. Organizacja czasu wolnego dla rodzin zastępczych.	1
		19. Rozwój form rodzin zastępczych	1
		20. Prawidłowe funkcjonowanie i nadzór nad bezpieczeństwem	1
3.	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	1. Tworzenie warunków do rozwoju WTZ	3
		2. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w działalności sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej.	3
		3. Rozwój infrastruktury, likwidacja barier architektonicznych i technicznych	3
		4. Możliwość składania wniosków przez system SOW	2
		5. Wzrost kwoty dofinansowania dla WTZ	2
		6. Rozszerzenie obszarów wsparcia w ramach programu „Aktywny samorząd”.	2
		7. Uczestnictwo osób niepełnosprawnych w projektach unijnych.	2
		8. Wspieranie upowszechnienia opieki przedszkolnej , szkolnictwa integracyjnego i specjalnego	2
		9. Dostosowanie miejsc użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych.	1
		10. Najpełniejsze wykorzystanie realizacji zadań z zakresu PFRON	1
		11. Promocja przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych.	1
		12. Rozwój programu integracji i aktywizacji społecznej oraz zawodowej osób niepełnosprawnych	1
		13. Rozwój organizacji pozarządowych wspierających osoby niepełnosprawne.	1
		14. Profilaktyka niepełnosprawności – „Program za życiem”	1
		15. Większe wsparcie dla osób niepełnosprawnych	1
		16. Programy pomocowe – dobrze rozwinięte i dostępne	1
		17. Dobrze funkcjonujące orzecznictwo	1
		18. Dostęp do szerokiej gamy zabiegów rehabilitacyjnych , zróżnicowany program terapii zajęciowej w DPS	1
		19. Działania integrujące na rzecz osób niepełnosprawnych	1
		20. Współpraca instytucji	1
4.	SENIORZY	1. Bieżąca standaryzacja usług świadczonych w DPS	5
		2. Wspieranie inicjatyw realizowanych na rzecz osób starszych	4
		3. Zapewnienie funkcjonowania instytucjonalnej opieki dla osób starszych, somatycznie i psychicznie chorych	3
		4. Rozwój poradnictwa społecznego dla osób starszych, szczególnie samotnych	2
		5. Współpraca z samorządem, organizacjami pozarządowymi	2

		6. Rozwój współpracy instytucji pomocy społecznej oraz mieszkańców powiatu i ich rodzin w zakresie kierowania osób ubiegających się o przyjęcie do DPS	1
		7. Dzielne domy pobytu – aktywizacja seniorów	1
		8. Dostęp do informacji	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Na uwagę zasługuje fakt, że niektóre zmiany zasygnalizowało zgodnie po kilka osób. W obszarze pierwszym wielokrotnie wymieniane były np.: wspieranie działań na rzecz aktywnych środowisk – podało 5 osób, współpraca z asystentem rodziny i podejmowanie działań korekcyjno-edukacyjnych wobec sprawców przemocy – po 4 osoby. Pozytywne zmiany dotyczyły głównie rozwoju poradnictwa na rzecz rodziny, wsparcia i form pomocy, poprawy sytuacji materialno-bytowej rodzin, aktywizacji i integracji społecznej. W obszarze 2 pozytywnie oceniono zmiany w zakresie standaryzacji instytucjonalnej pieczy zastępczej (5osób), inicjatywy na rzecz usamodzielnianych (powstanie mieszkania chronionego (3 osoby) i rozwój poradnictwa) oraz podejmowane działania na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej (m.in.: zwiększenie oferty wsparcia, integracja środowiska, powołanie stowarzyszenia, uczestnictwo w programach i projektach aktywizujących). W obszarze trzecim dostrzeżono utworzenie i rozwój działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz inne formy wsparcia i aktywizujące na rzecz osób niepełnosprawnych takie jak: rozwój infrastruktury, likwidacja barier architektonicznych, udział w programach unijnych aktywizujących i integrujących, możliwość składania wniosków przez system SOW, rozwój opieki przedszkolnej i szkolnictwa integracyjnego i specjalnego, itp. Wśród działań na rzecz seniorów pozytywnie oceniono zmiany związane z funkcjonowaniem domów pomocy społecznej: bieżącą standaryzację świadczonych usług (5 osób) oraz wspieranie inicjatyw realizowanych na rzecz osób starszych (4 osoby) i rozwój poradnictwa społecznego (2 osoby).

Zmiany negatywne jakie zostały dostrzeżone w latach 2012-2020 w zidentyfikowanych w Strategii obszarach sfery społecznej powiatu łębskiego zostały szczegółowo ujęte w tabeli 72. W przypadku zaobserwowanych zmian negatywnych również niektóre wytypowało po kilka osób. W obszarze pierwszym głównie zwrócono uwagę na następujące zjawiska: słabo rozwijający się wolontariat, małe zaangażowanie i brak integracji społeczeństwa oraz instytucji w rozwiązanie problemu przeciwdziałania i zwalczania przemocy w rodzinie, niedostateczna wykrywalność dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie i zbyt późna interwencja. W obszarze drugim zaobserwowano przede wszystkim spadek zainteresowania pełnieniem funkcji rodziny zastępczej. Zdaniem osób badanych wynika to z niewystarczającej promocji rodzinnej pieczy zastępczej, słabo rozwijającego się wolontariatu, małego zaangażowania i wsparcia ze strony ośrodków pomocy społecznej i kuratorów oraz braku przejrzystych perspektyw wzrostu wynagrodzeń dla rodzin zastępczych. Wśród negatywnych zmian zaobserwowanych przez osoby badane w obszarze 3 wskazano na niewystarczające działania w zakresie likwidacji barier architektonicznych (3 osoby), profilaktyki prozdrowotnej i dostępu do rehabilitacji niestacjonarnej. Uznano za niewystarczające w stosunku do potrzeb dofinansowanie osób niepełnosprawnych, a także wskazano na niski poziom współpracy instytucjonalnej. W obszarze czwartym wskazano problem wynikający z zapewnieniem wsparcia osobom starszym w ich środowisku, który podało 8 osób badanych. Zauważono słabo rozwijający się wolontariat, brak ciekawych ofert

wsparcia i propozycji aktywnego spędzania czasu wolnego dla osób starszych. W obszarze tym zasygnalizowano również problem z dostępnością do miejsc w domach pomocy społecznej.

Analizując wskazane przez osoby badane pozytywne i negatywne zmiany w zidentyfikowanych obszarach Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2012 – 2020 należy zauważyć brak spójności wśród osób badanych w ocenie niektórych działań, to samo przedsięwzięcie niektórzy postrzegali jako zmianę pozytywną, a inni ocenili negatywnie. W obszarze pierwszym działanie: promowanie sportu jako alternatywy spędzania czasu wolnego pozytywnie oceniły 2 osoby, a jedna oceniła to zadanie negatywnie. W 2 obszarze podobną niezgodność zauważono w stosunku do działania: zapewnienie warunków promowania pieczy zastępczej, deinstytucjonalizacja i kampanie społeczno – informacyjne (łącznie oceniły pozytywnie 4 osoby), natomiast podobne zadanie: promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej dwie osoby wskazały jako negatywne zmiany. W obszarze trzecim, w przypadku oceny czterech działań odnotowano brak jednomyślności. Są to: likwidacja barier architektonicznych (3 oceny pozytywne i 3 negatywne), wspieranie i upowszechnianie opieki przedszkolnej i szkolnictwa integracyjnego i specjalnego (2 oceny pozytywne i jedna negatywna), promocja przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych (jedna osoba oceniła pozytywnie i jedna negatywnie), współpraca instytucji na rzecz osób niepełnosprawnych (jedna osoba oceniła pozytywnie i dwie negatywnie).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021-2027

TABELA 72. NEGATYWNE ZMIANY W ZIDENTYFIKOWANYCH W STRATEGII OBSZARACH

Lp.	Obszary	Zaobserwowane zmiany	Liczba osób opiniujących
1.	RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPOŁECZNOŚĆ	1. Rozwój wolontariatu	2
		2. Działania dotyczące przekonań społecznych np.: przemocy w rodzinie	2
		3. Promowanie sportu jako alternatywnego spędzania czasu wolnego	1
		4. Przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków osób bezrobotnych	1
		5. Integracja działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1
		6. Zwiększenie liczby potomstwa w rodzinach dysfunkcyjnych	1
		7. Mniejsza wykrywalność dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie	1
		8. Zbyt późna interwencja w środowisko rodzinne	1
		9. Interwencja na rzecz przeciwdziałania przemocy.	1
2.	PIECZA ZASTĘPCZA	1. Promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej	2
		2. Wspieranie działania wolontariatu w obszarze pieczy zastępczej	1
		3. Mała ilość osób chcących sprawować pieczę zastępczą (kandydatów na rodzinę zastępczą)	1
		4. Brak systematycznego wzrostu wynagrodzeń rodzin zastępczych	1
		5. Niska chęć do współpracy MOPS, OPS, kuratorzy	1
		6. Dążenie do sprawnego uregulowania sytuacji dziecka	1
3.	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	1. Likwidacja barier architektonicznych	3
		2. Mała dostępność do rehabilitacji niestacjonarnej	2
		3. Współpraca instytucjonalna na rzecz osób niepełnosprawnych	2
		4. Zbyt mała ilość środków PFRON	2
		5. Wzrost liczby zadań przypadających na jednego pracownika	2
		6. Wdrażanie programów prozdrowotnych, profilaktycznych	2
		7. Słaba integracja ze środowiskiem lokalnym	1
		8. Promocja przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych	1
		9. Brak podjazdów dla wózków inwalidzkich, zła jakość chodników	1
		10. Ograniczona liczba miejsc na turnusach rehabilitacyjnych	1
		11. Wspieranie, upowszechnianie opieki przedszkolnej i szkolnictwa integracyjnego i specjalnego	1
4.	SENIORZY	1. Zapewnienie wsparcia osobom starszym w ich środowisku	8
		2. Promowanie wolontariatu	2
		3. Standaryzacja usług w DPS	2
		4. Mała dostępność do miejsc w DPS	1
		5. Niskie zaangażowanie w pomoc seniorom	1

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021-2027

		6. Brak ciekawych ofert wsparcia	1
		7. Rozwój poradnictwa społecznego dla osób starszych, na rzecz samotnych	1
		8. Słaba integracja ze środowiskiem lokalnym	1
		9. Promowanie działań organizacji pozarządowych i wolontariatu oraz tworzenie grup wsparcia i innych form aktywnego spędzania czasu wolnego osób starszych	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Wśród zmian zarejestrowanych przez osoby badane w obszarze 4 zauważono niezgodność w ocenie dwóch działań. Standaryzację usług świadczonych przez domy pomocy społecznej 5 osób umieściło wśród zmian pozytywnych, a 2 osoby wśród negatywnych. Rozwój poradnictwa społecznego dla osób starszych, na rzecz samotnych dwie osoby zasygnalizowały jako zmianę pozytywną, a jedna osoba jako zmianę negatywną.

W pytaniu 4 poproszono ankietowanych o wskazanie rekomendacji obszarów i kierunków działań w polityce społecznej powiatu łębskiego na lata 2021-2027. Na wspomniane pytanie odpowiedziało 16 ankietowanych wskazując w sumie 7 obszarów i 62 kierunków działań. Cztery osoby badane nie udzieliły odpowiedzi.

TABELA 73. LICZBA REKOMENDOWANYCH OBSZARÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ

Liczba rekomendowanych obszarów	Liczba rekomendowanych kierunków działań	Liczba osób rekomendujących
7	62	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Najwyższą rekomendację uzyskała piecza zastępcza – 11 osób spośród 16 udzielających odpowiedzi uznało, że jest to obszar wymagający dalszego doskonalenia. Drugim obszarem pomocy społecznej, nad którym należy pracować jest niepełnosprawność – ten temat wskazało 10 osób. Kolejne obszary działań wskazane do kontynuacji to: rodzina w środowisku lokalnym – społeczność oraz seniorzy – po 9 opinii. Inne obszary wskazane przez osoby badane to: system reagowania w sytuacji kryzysu – 2 osoby rekomendujące, rodziny zastępcze – 2 zgłoszenia i aktywność seniorów – jedno zgłoszenie. Należy zauważyć, że trzy obszary, które otrzymały najmniej rekomendacji mieszczą się w obszarze działań pozostałych czterech. Rekomendowane przez osoby badane obszary polityki społecznej przedstawia poniższa tabela.

TABELA 74. OBSZARY POLITYKI SPOŁECZNEJ WEDŁUG LICZBY REKOMENDACJI

Lp.	Rekomendowany obszar	Liczba osób rekomendujących
1.	Pieczą zastępczą	11
2.	Niepełnosprawność	10
3.	Rodzina w środowisku lokalnym - społeczność	9
4.	Seniorzy	9
5.	System reagowania w sytuacji kryzysu	2
6.	Rodziny zastępcze	2
7.	Aktywność seniorów	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Analizując rekomendowane kierunki działań należy zauważyć, że niektóre z nich zostały wskazane przez więcej niż jedną osobę badaną. W obszarze „Pieczy zastępczej” rekomendowane kierunki działań dotyczyły głównie: potrzeby zwiększenia środków na rzecz rodzin zastępczych (3 osoby), różnych form wsparcia i pomocy, szczególnie specjalistycznej, a także podnoszenie kompetencji opiekunów poprzez ich udział w szkoleniach, kursach (2 badanych) i ukierunkowanie polityki społecznej na efektywniejszą,

prowadzoną na szerszą skalę promocję rodzinnych form opieki zastępczej (2 osoby). Wskazano na potrzeby osób usamodzielnianych: dążenie do zwiększenia pomocy finansowej na kontynuowanie nauki (2 osoby), możliwość podnoszenia bądź zmiany przez nich kwalifikacji zawodowych oraz nawiązanie współpracy z burmistrzem w celu zapewnienia lokali mieszkalnych. Dostrzeżono również potrzebę poprawy współpracy z sądem (2 osoby) oraz objęcie rodziny biologicznej, której dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej, wsparciem asystenta (2 badanych).

Łącznie we wspomnianym obszarze zarekomendowano 14 kierunków działań.

W obszarze „Niepełnosprawność” osoby badane zaproponowały 12 kierunków działań. Dotyczą one przede wszystkim wsparcia działalności sportowej i kulturalnej prowadzonej przez organizacje pozarządowe na rzecz osób niepełnosprawnych (3 rekomendujących), rozszerzenie oferty działań wobec niepełnosprawnych w oparciu o nowe projekty (3 badanych i w związku z tym poszukiwanie środków spoza obszarów PFRON (2 osoby) oraz kampania informacyjna w celu upowszechnienia informacji na temat oferowanych form wsparcia. Bardzo ważnym zadaniem z punktu widzenia osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, na które wskazały osoby badane jest kontynuowanie likwidacji barier architektonicznych (2 osoby).

W kolejnym obszarze wskazanym przez ankietowanych – „Rodzina w środowisku lokalnym – społeczność” – zaproponowano 16 kierunków działań w polityce społecznej powiatu łębskiego na lata 2012-2020. Większość rekomendowanych kierunków działań dotyczy problemu przemocy w rodzinie (7 wskazań): sprawnego reagowania na przemoc w rodzinie, rozszerzenia działań na rzecz ofiar przemocy (m.in. zwiększenie działań na rzecz dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą rodzinną, zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy zgodnie z obowiązującymi standardami), a także poprawy współpracy instytucji w związku z kierowaniem sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym oraz udoskonalenie współdziałania z organizacjami pozarządowymi, kościołem, ośrodkami pomocy społecznej, szkołami w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie. Inne rekomendowane kierunki działań w omawianym obszarze odnoszą się do pracy z rodziną będącą w kryzysie o odmiennym podłożu. Sugestie osób badanych dotyczą np.: zwiększenia liczby asystentów rodziny, powołania ośrodków wsparcia dla dzieci z trudnych środowisk, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu zagrożonych rodzin, współpracy oraz wyższego poziomu zaangażowania ośrodków pomocy społecznej i kuratorów na rzecz szybkiej interwencji w środowiskach dysfunkcyjnych.

Analiza obszaru „Seniorzy” wykazała, że osoby ankietowane zarekomendowały 12 kierunków działań, które dotyczą głównie wsparcia i poprawy warunków życia oraz aktywizacji osób starszych. Wymieniono m.in.: zapewnienie wsparcia osobom starszym w ich miejscu zamieszkania (wskazały 3 osoby), rozwój wolontariatu (wskazane przez 2 osoby), organizację i zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego (2 osoby) oraz utworzenie dziennego domu pomocy (półotwartego)

i tworzenie miejsc sprzyjających alternatywnemu spędzaniu czasu wolnego. Dwa z wymienionych w omawianym obszarze kierunków działań dotyczą funkcjonowania istniejących w powiecie łębskim domów pomocy społecznej. Chodzi o zapewnienie miejsc w DPS - szczególnie dla osób psychicznie chorych i zapewnienie dodatkowych środków na podnoszenie standardów w obu jednostkach.

W obszarze „System reagowania w sytuacji kryzysu” osoby badane wskazały dwa kierunki działań dotyczące współpracy instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W rekomendowanym obszarze „Rodziny zastępcze” zwrócono uwagę na rozwój systemu wsparcia na rzecz rodzin zastępczych.

Ostatnim obszarem rekomendowanym przez osoby ankietowane jest „Aktywność seniorów”.

Wymienione tu kierunki działań dotyczą zdecydowanie szeroko rozumianej aktywizacji seniorów i promocji zdrowego stylu życia.

Szczegółowe dane dotyczące rekomendowanych obszarów i kierunków działań umieszczono w poniższej tabeli.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2021-2027

TABELA 75. REKOMENDOWANE OBSZARY I KIERUNKI DZIAŁAŃ W POLITYCE SPOŁECZNEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO NA LATA 2021-2027

Lp.	Rekomendowane obszary	Rekomendowane kierunki działań	Liczba osób rekomendujących
1.	PIECZA ZASTĘPCZA	1. Zwiększenie pomocy finansowej na rzecz rodzin zastępczych	3
		2. Większa promocja tworzenia pieczy zastępczej	2
		3. Zwiększenie pomocy finansowej na kontynuowanie nauki	2
		4. Objęcie wsparciem asystenta rodziny biologicznej, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej	2
		5. Poprawa współpracy z sądem	2
		6. Pozyskiwanie (efektywne) nowych rodzin zastępczych	2
		7. Kierowanie zawodowych rodzin zastępczych na kursy pedagogiczne i specjalistyczne (np. postępowanie z dziećmi z FAS)	2
		8. Zwiększenie środków na rozwój pieczy zastępczej w powiecie , co może przyczynić się do pozyskania nowych kandydatów na rodziców zastępczych	2
		9. Zwiększenie możliwości podnoszenia bądź zmiany kwalifikacji zawodowych przez osoby pełnoletnie	1
		10. Stała realizacja programów dedykowanych pieczy zastępczej finansowanych z różnych źródeł	1
		11. Deinstytucjonalizacja – stworzenie jak najbardziej domowych warunków do życia dla dzieci	1
		12. Utrzymanie wysokiego poziomu wsparcia dla pieczy zastępczej tj. Projekty(terapię, psychiatrę dziecięcą, itp.).	1
		13. Współpraca z burmistrzem w zakresie zapewnienia lokali mieszkalnych dla osób opuszczających pieczę.	1
		14. Udzielanie dodatkowego wsparcia finansowego na działania prowadzone przez placówkę opiekuńczo-wychowawczą w zakresie wychowania młodzieży i dzieci (spędzanie czasu wolnego, promowanie działań sprzyjających podnoszeniu samooceny wychowanków)	1
2.	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	1. Wspieranie organizacji pozarządowych w działalności sportowej i kulturalnej na rzecz osób niepełnosprawnych	3
		2. Rozszerzenie kierunków działań o kolejne programy	3
		3. Likwidacja barier architektonicznych	2
		4. Kontynuacja działań mających na celu pozyskiwanie środków z innych źródeł niż PFRON	2
		5. Wsparcie w zakresie pomocowym w załatwianiu spraw urzędowych i codziennych.	1
		6. Poprawa warunków życia w miejscu zamieszkania.	1
		7. Dalsze wspieranie osób niepełnosprawnych w zakresie aktywizacji społecznej	1
		8. Rozpowszechnienie informacji dotyczących oferowanych form wsparcia- spotkanie informacyjne dla osób niepełnosprawnych	2

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021-2027

		9. Udział i wsparcie inicjatyw realizowanych przez osoby niepełnosprawne	1
		10. Integracja ze środowiskiem lokalnym	1
		11. Zwiększenie kampanii społecznych.	1
		12. Rozbudowa promocji, edukacja na temat praw i uprawnień	1
3.	RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM - SPOŁECZNOŚĆ	1. Zwiększenie liczby asystentów rodziny	2
		2. Współpraca instytucji kierujących sprawców przemocy na program korekcyjno - edukacyjny, poprawa komunikacji	2
		3. Ośrodki wsparcia dla dzieci z trudnych środowisk	1
		4. Szanse w funkcjonowaniu dla rodzin z różnych środowisk	1
		5. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu zagrożonych rodzin	1
		6. Sprawne reagowanie na przemoc w rodzinie, na sytuacje kryzysowe	1
		7. Praca nad zmianą mentalności w społeczności lokalnej poprzez edukację, programy, wsparcie specjalistów (w związku z przemocą, niezaradnością, bezrobociem wyuczonym)	1
		8. Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, by rodzina mogła spędzić czas wspólnie na powietrzu	1
		9. Zwiększenie oferty, akcji społecznych, aby rodziny mogły spędzać wspólnie czas wolny	1
		10. Większy, lepszy przepływ informacji między instytucjami	1
		11. Wzrost zaangażowania MOPS, OPS, kuratorów na rzecz szybkiej interwencji w środowiskach dysfunkcyjnych	1
		12. Koordynacja współpracy podmiotów na rzecz pracy z rodziną.	1
		13. Zwiększenie udzielanej pomocy osobom doświadczającym przemocy	1
		14. Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy w powiecie zgodnie z obowiązującymi standardami, blisko miejsca zamieszkania.	1
		15. Zwiększenie działań na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą.	1
		16. Zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi, kościołem, OPS, szkołami w zakresie przeciwdziałania przemocy	1
4.	SENIORZY	1. Zapewnienie wsparcia osobom starszym w ich środowisku zamieszkania.	3
		2. Rozwój wolontariatu dla osób starszych (np. robienie zakupów, załatwianie formalności)	2
		3. Zapewnienie miejsc w DPS – szczególnie dla osób psychicznie chorych.	2
		4. Zachęcanie i organizacja czasu wolnego, zachęcanie do aktywnego spędzania czasu	2
		5. Aktywizacja seniorów	1
		6. Poprawa warunków życia w miejscu zamieszkania	1
		7. Utworzenie dziennego Domu Pomocy (forma półstacjonarna)	1
		8. Wspieranie inicjatyw realizowanych przez osoby starsze	1

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2021-2027

		9. Większe zainteresowanie i wsparcie	1
		10. Integracja ze środowiskiem lokalnym	1
		11. Tworzenie miejsc sprzyjających alternatywnemu spędzaniu czasu wolnego osób starszych	1
		12. Zapewnienie dodatkowych środków na podnoszenie standardów w DPS.	1
5.	SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU	1. Współpraca instytucji	1
		2. Integracja działań instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1
6.	RODZINY ZASTĘPCZE	1. Zwiększenie liczby pomocy, kontroli	2
		2. Integracja działań na rzecz rodzin zastępczych	1
7.	AKTYWNOŚĆ SENIORÓW	1. Organizacja eventów, klubów seniora, festynów dedykowanych osobom starszym	1
		2. Bezpłatne poradnictwo zdrowotne (edukacja prozdrowotna dla seniorów w ramach festynów organizowanych lokalnie)	1
		3. Inicjowanie wydarzeń sportowych dedykowanych szczególnie seniorom	1
		4. Bezpłatny dostęp do zabiegów rehabilitacyjnych, ćwiczeń fitness	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Wnioski z badania osób odpowiedzialnych za realizację Strategii

Skuteczności i efektywności działań podejmowanych w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Łębskiego na lata 2012 – 2020 osoby odpowiedzialne za jej realizację oceniły na poziomie 40% - 77,5%. Wynika stąd, że działania podejmowane w okresie realizacji powyższej Strategii nie zostały w pełni zrealizowane i należy je kontynuować w kolejnych latach.

Wśród obserwowanych w powiecie łębskim problemów, które wystąpiły lub nasiliły się w ostatnich latach, wymagających zdaniem osób badanych interwencji, wymieniano:

- słabo rozwijający się wolontariat,
- małe zaangażowanie i brak integracji społeczeństwa oraz instytucji w rozwiązanie problemu przeciwdziałania i zwalczania przemocy w rodzinie,
- niedostateczną wykrywalność dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie i zbyt późną interwencję,
- spadek zainteresowania pełnieniem funkcji rodziny zastępczej,
- niewystarczająca promocja rodzinnych form pieczy zastępczej,
- małe zaangażowanie i wsparcie ze strony ośrodków pomocy społecznej i kuratorów,
- braku przejrzystych perspektyw wzrostu wynagrodzeń dla rodzin zastępczych funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodziny,
- niewystarczające działania w zakresie likwidacji barier architektonicznych,
- nisko oceniona profilaktyka prozdrowotna,
- słaby dostęp do rehabilitacji niestacjonarnej,
- niewystarczające w stosunku do potrzeb dofinansowanie osób niepełnosprawnych,
- niski poziom współpracy instytucjonalnej na rzecz osób niepełnosprawnych,
- problem wynikający z zapewnieniem wsparcia osobom starszym w ich środowisku,
- brak ciekawych ofert wsparcia i propozycji aktywnego spędzania czasu wolnego dla osób starszych,
- problem z dostępnością do miejsc w domach pomocy społecznej.

Wśród rekomendacji kierunków działań zaplanowanych w przyszłym dokumencie, wskazywano, iż należałoby:

- zwiększyć środki na rzecz rodzin zastępczych, różnych form wsparcia i pomocy, szczególnie specjalistycznej, a także
- przeznaczyć większe środki na podnoszenie kompetencji opiekunów poprzez ich udział w szkoleniach, kursach, warsztatach,
- ukierunkować politykę społeczną na efektywniejszą, prowadzoną na szerszą skalę promocję rodzinnych form opieki zastępczej,

- dążyć do zwiększenia pomocy finansowej na kontynuowanie nauki,
- nawiązać współpracę z burmistrzem w celu zapewnienia lokali mieszkalnych dla osób usamodzielnianych,
- podjąć działania nad poprawą współpracy z sądem,
- objąć rodziny biologiczne, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej, wsparciem asystenta,
- wspierać działalność sportową i kulturalną prowadzoną przez organizacje pozarządowe na rzecz osób niepełnosprawnych,
- rozszerzyć ofertę działań wobec niepełnosprawnych w oparciu o nowe projekty i w związku z tym należy poszukiwać środków spoza obszarów PFRON,
- prowadzenie kampanii informacyjnej w celu upowszechnienia informacji na temat oferowanych form wsparcia,
- kontynuować likwidację barier architektonicznych,
- usprawnienie reagowania na przemoc w rodzinie,
- rozszerzenie działań na rzecz dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą rodzinną,
- zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy zgodnie z obowiązującymi standardami,
- usprawnić współpracę instytucji w związku z kierowaniem sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym,
- udoskonalić współdziałanie z organizacjami pozarządowymi, kościołem, ośrodkami pomocy społecznej, szkołami w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie,
- postulować o zwiększenie liczby asystentów rodziny,
- powołać ośrodek wsparcia dla dzieci z trudnych środowisk,
- przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu zagrożonych rodzin,
- wypracować wyższy poziom zaangażowania ośrodków pomocy społecznej i kuratorów na rzecz szybkiej interwencji w środowiskach dysfunkcyjnych,
- zapewnić wsparcie osobom starszym w ich miejscu zamieszkania,
- promować rozwój wolontariatu,
- organizować i motywować osoby starsze do aktywnego spędzania czasu wolnego,
- organizować imprezy sportowo-rekreacyjno-kulturalne dedykowanych osobom starszym,
- dążyć do utworzenia dziennego domu pomocy (półotwartego) i tworzenia innych miejsc sprzyjających alternatywnemu spędzaniu czasu wolnego np.: kluby seniora,
- zapewnić na bieżąco miejsca w DPS - szczególnie dla osób psychicznie chorych,
- na bieżąco dbać o podnoszenie standardów w obu domach pomocy społecznej.

Podsumowanie analizy pierwotnej i wtórnej

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Łębskiego na lata 2012 – 2020 sformułowano 4 cele strategiczne, 16 celów operacyjnych oraz 74 kierunki działań. Weryfikacji celów i kierunków działań posłużyło 35 wskaźników, w tym jeden posiadał dwa kryteria. Dla celów ewaluacji na podstawie Sprawozdań z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie dokonano zestawienia danych za rok 2012, 2016 i 2019. W 50% parametrów zanotowało wzrost, w 11,11% spadek, 19,45% osiągnęło wartość równą wartości bazowej, a 11,11% jest niemożliwych do zweryfikowania ze względu na brak danych. W przypadku 8,33% parametrów brak jest możliwości porównania.

Z uwagi na okres realizacji Strategii 2012 – 2020, charakter dokonywanej ewaluacji (ex-post) – na koniec jej trwania, zawiera rekomendacje uwzględniające zmiany w stosunku do treści obecnej Strategii. Zalecane uwagi dotyczące obszarów i kierunków działań powinny zostać uwzględnione w przyszłym dokumencie i powinny stanowić bazę do formułowania celów strategicznych i operacyjnych dla Strategii Rozwiązywania Problemów Pomocy Społecznej w Powiecie Łębskim na lata 2021-2027.

Ewaluacja ma na celu podnoszenie jakości prowadzonych działań poprzez zwiększenie ich skuteczności, adekwatności, efektywności, użyteczności oraz trwałości. Wyniki przeprowadzonego procesu ewaluacji pozwalają zaproponować rozwiązania umożliwiające skuteczniejsze przezwyciężanie i minimalizowanie problemów społecznych. Należy też zauważyć, że zdaniem osób badanych odpowiedzialnych za realizację Strategii stopień jej realizacji kształtuje się na poziomie od 40% do 77,5%, co sugeruje potrzebę kontynuowania podjętych działań. Wyniki ewaluacji ex-post źródeł wtórnych oraz pierwotnych, stanowią podbudowę do opracowania założeń kolejnej Strategii, zwłaszcza określenia jej obszarów – priorytetów. Wytypowano następujące priorytety:

Priorytet I – Rodzina w środowisku lokalnym - sprawny system reagowania w sytuacji kryzysu w rodzinie

Priorytet II – Niepełnosprawność

Priorytet III - Piecza zastępcza

Priorytet IV – Aktywizacja Seniorów

VI. ANALIZA STRATEGICZNA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, stąd też celowe jest strategiczne podejście do zagrożeń ze sfery polityki społecznej nie tylko na poziomie lokalnym – powiatu. Wyrazem tego procesu jest właśnie Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim została przygotowana przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku w oparciu o analizę danych wtórnych otrzymanych z ośrodków pomocy społecznej, Powiatowej Komendy Policji w Łęborku, Miejskich i Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych, danych ogólnodostępnych, sprawozdań i opracowań własnych jednostki oraz na podstawie danych pierwotnych uzyskanych metodą wywiadów pogłębionych przeprowadzonych z osobami biorącymi udział w projektowaniu i realizacji Strategii.

Uzyskane materiały stanowiły podstawę do sporządzenia diagnozy problemów społecznych powiatu łębskiego i rekomendacji dotyczących poprawy sytuacji w zdiagnozowanych problemowych obszarach. Te z kolei były bazą do opracowania analizy SWOT, tj. bilansu mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń występujących w obszarach polityki społecznej.

Na podstawie analizy SWOT zostały zaprogramowane cele strategiczne i cele operacyjne, z uwzględnieniem szczegółowych kierunków działań, których realizacja będzie dążyła do rozwiązania problemów społecznych.

Zastosowana analiza SWOT jest podstawowym narzędziem zarządzania strategicznego. Analizy dokonano się na podstawie :

- systematycznego gromadzenia i analizowania w/w danych i informacji dotyczących osiągniętych wyników działań,
- prognozowania powstających procesów i zjawisk w przyszłości,
- oceniania stwarzanych zagrożeń i szans uwzględniając wewnętrzne i zewnętrzne słabe i mocne strony powiatu łębskiego.

Mocne i słabe strony dotyczą wewnętrznych pozytywnych i wewnętrznych negatywnych stron pomocy społecznej w powiecie.

Szanse i zagrożenia działania tworzą czynniki zewnętrzne, niezależne od pomocy społecznej w powiecie. Są to czynniki, które zewnętrznie mobilizują pomoc społeczną do rozwoju lub przeciwnie – stanowią dla niej poważne bariery.

Nadrzędną dyrektywą wynikającą z analizy SWOT jest: rozwijać mocne strony, przezwyciężyć słabe strony, unikać zagrożeń, wykorzystać możliwości i szanse.

VI.1. OKREŚLENIE MOCNYCH I SŁABYCH STRON ORAZ SZANS I ZAGROŻEŃ W ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU ŁĘBORSKIEGO

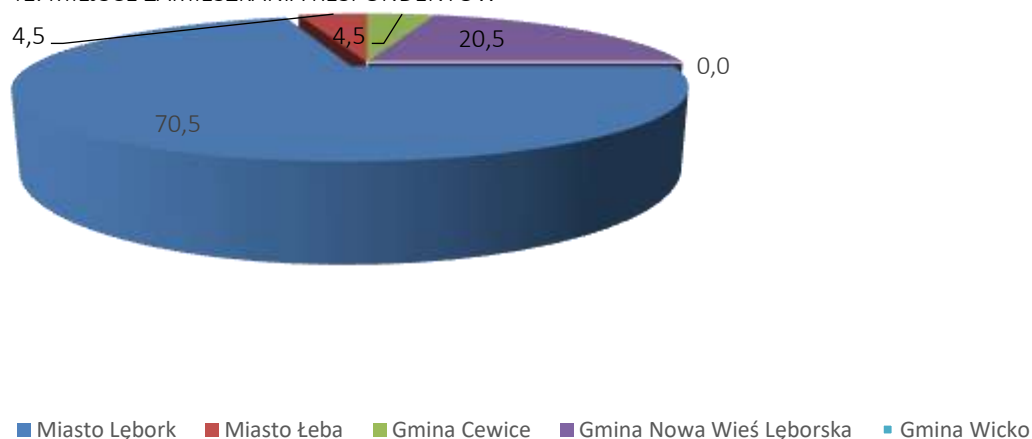
Zidentyfikowane kluczowe czynniki determinujące problemy społeczne w powiecie łębarskim - atuty i słabości skonfrontowano z aktualnymi i przyszłymi szansami oraz zagrożeniami. Wytypowania cech dokonał Zespół do spraw opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębarskim. Mieszkańcy powiatu łębarskiego mieli możliwość wypowiedzenia się w kwestii sytuacji społecznej wypełniając kwestionariusz anonimowej ankiety. Ankieta została udostępniona na stronie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku: www.pcprlebork.pl i stronie Powiatu Łębarskiego: www.powiat-lebork.com w miesiącu lipcu 2020 roku. Celem ankiety było zdiagnozowanie sytuacji społecznej poprzez dokonanie podziału czynników na mocne i słabe strony oraz wskazanie najistotniejszych szans i zagrożeń. Respondentów poproszono również o wskazanie działań jakie należy podjąć w celu poprawy sytuacji społecznej w powiecie łębarskim. Na ankietę odpowiedziało 44 mieszkańców powiatu, przy czym 31 ankiet wypełnili mieszkańcy Łęborka, 9 z gminy Nowa Wieś Łębarska, po 2 ankiety uzupełnili mieszkańcy Łeby i gminy Cewice. Z gminy Wicko nikt nie wypełnił kwestionariusza. Dane dotyczące respondentów obrazuje poniższa tabela i wykres.

TABELA 76. MIEJSCE ZAMIESZKANIA RESPONDENTÓW

Lp.	Miejsce zamieszkania	Liczba wypełnionych ankiet	Udział
1.	Miasto Łębork	31	70,5 %
2.	Miasto Łeba	2	4,5 %
3.	Gmina Cewice	2	4,5 %
4.	Gmina Nowa Wieś Łębarska	9	20,5 %
5.	Gmina Wicko	0	0 %
	Razem	44	100 %

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

WYKRES 41. MIEJSCE ZAMIESZKANIA RESPONDENTÓW

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

W pytaniu 2 ankiety mieszkańców powiatu łębarskiego poproszono o wyrażenie opinii na temat wskazanych 17 czynników mających wpływ na sytuację społeczną powiatu. Respondenci mieli

możliwość dokonania analizy poszczególnych czynników i zaznaczenia czy jest on „mocną stroną”, bądź „słabą stroną” polityki społecznej. Osoby niezdecydowane mogły wybrać odpowiedź „nie mam zdania”. Ankieta pozwoliła zidentyfikować słabe i mocne strony polityki rozwiązywania problemów społecznych w powiecie łębskim.

Wśród czynników mających wpływ na sytuację społeczną powiatu za najmocniejsze strony uznano:

- wykorzystanie funduszy unijnych jako dodatkowego źródła finansowania,
- profesjonalizm kadry pomocy społecznej,
- dostępność miejsc pieczy zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki i wychowania.

Za kluczowe najsłabsze strony polityki rozwiązywania problemów społecznych uznano:

- dostępność specjalistycznej opieki medycznej i rehabilitacji,
- poziom zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczne,
- infrastrukturę środowiskową – dostępność Klubów Seniora, Klubów Integracji Społecznej, Centrów Integracji Społecznej, Centrów Aktywizacji Społecznej, itp.,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia/ ośrodkach interwencji kryzysowej,
- dostępność pomocy specjalistycznej: psychologicznej, terapeutycznej, itp.,
- poziom likwidacji barier architektonicznych, dostępność do miejsc użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnością,
- promowanie rodzicielstwa zastępczego,
- działalność wolontariatu.

Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli i na wykresie.

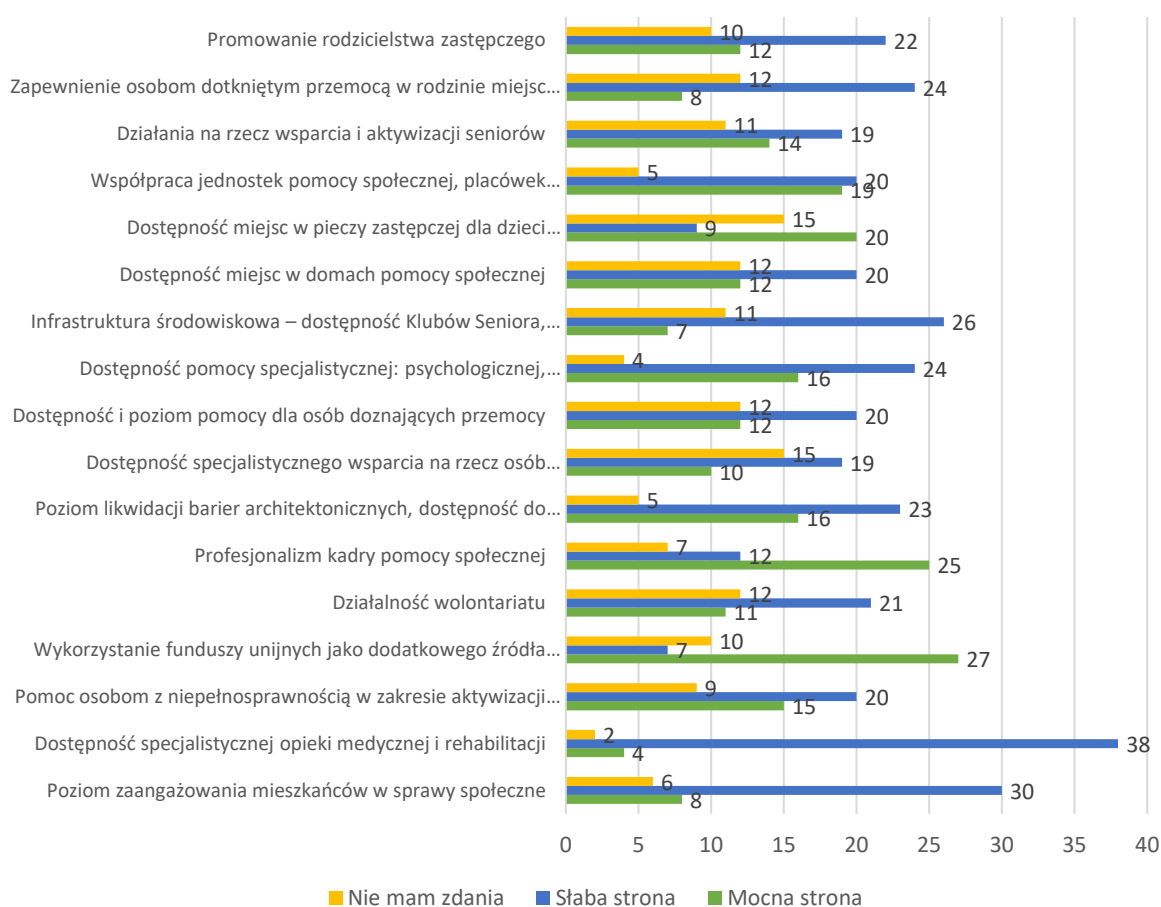
TABELA 77. OKREŚLENIE MOCNYCH I SŁABYCH STRON DETERMINUJĄCYCH PROBLEMY SPOŁECZNE W POWIECIE ŁĘBSKIM

Lp.	Czynniki	Mocna strona	Udział %	Słaba strona	Udział %	Nie mam zdania	Udział %
1.	Poziom zaangażowania mieszkańców w sprawy społeczne	8	18,2	30	68,2	6	13,6
2.	Dostępność specjalistycznej opieki medycznej i rehabilitacji	4	9,1	38	86,4	2	4,5
3.	Pomoc osobom z niepełnosprawnością w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej	15	34,1	20	45,5	9	20,4
4.	Wykorzystanie funduszy unijnych jako dodatkowego źródła finansowania	27	61,4	7	15,9	10	22,7
5.	Działalność wolontariatu	11	25	21	47,7	12	27,3
6.	Profesjonalizm kadry pomocy społecznej	25	56,8	12	27,3	7	15,9
7.	Poziom likwidacji barier architektonicznych, dostępność do miejsc użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnością	16	36,4	23	52,3	5	11,4
8.	Dostępność specjalistycznego wsparcia na rzecz osób doświadczających kryzysu	10	22,7	19	43,2	15	34,1

9.	Dostępność i poziom pomocy dla osób doznających przemocy	12	27,3	20	45,5	12	27,3
10.	Dostępność pomocy specjalistycznej: psychologicznej, terapeutycznej, itp.	16	36,4	24	54,5	4	9,1
11.	Infrastruktura środowiskowa – dostępność Klubów Seniora, Klubów Integracji Społecznej, Centrów Integracji społecznej, Centrów Aktywizacji Społecznej, itp.	7	15,9	26	59,1	11	25
12.	Dostępność miejsc w domach pomocy społecznej	12	27,3	20	45,5	12	27,3
13.	Dostępność miejsc w pieczy zastępczej dla dzieci pozbawionych opieki i wychowania	20	45,5	9	20,4	15	36,4
14.	Współpraca jednostek pomocy społecznej, placówek oświatowych, organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych na rzecz społeczności lokalnej	19	43,2	20	45,5	5	11,4
15.	Działania na rzecz wsparcia i aktywizacji seniorów	14	31,8	19	43,2	11	25
16.	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia/ ośrodkach interwencji kryzysowej	8	18,2	24	54,5	12	27,3
17.	Promowanie rodzicielstwa zastępczego	12	27,3	22	50	10	22,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

WYKRES 42. OKREŚLENIE MOCNYCH I SŁABYCH STRON DETERMINUJĄCYCH PROBLEMY SPOŁECZNE W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

W pytaniu 3 badania poproszono mieszkańców powiatu łębskiego o wskazanie, które z 12 czynników stanowią najistotniejsze szanse dla rozwoju sytuacji społecznej w powiecie. Każdy z badanych mógł wytypować po trzy zaproponowane czynniki oraz zaproponować inny wskaźnik.

Zdaniem badanych szanse w rozwiązywaniu problemów społecznych należy upatrywać w:

- możliwość korzystania ze środków funduszy europejskich (22 osoby),
- rozwiązywaniu problemów społecznych na zasadzie współpracy służb i instytucji (16 osób),
- budowaniu zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny (16 osób),
- podejmowanie działań mających na celu zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin (13 osób).

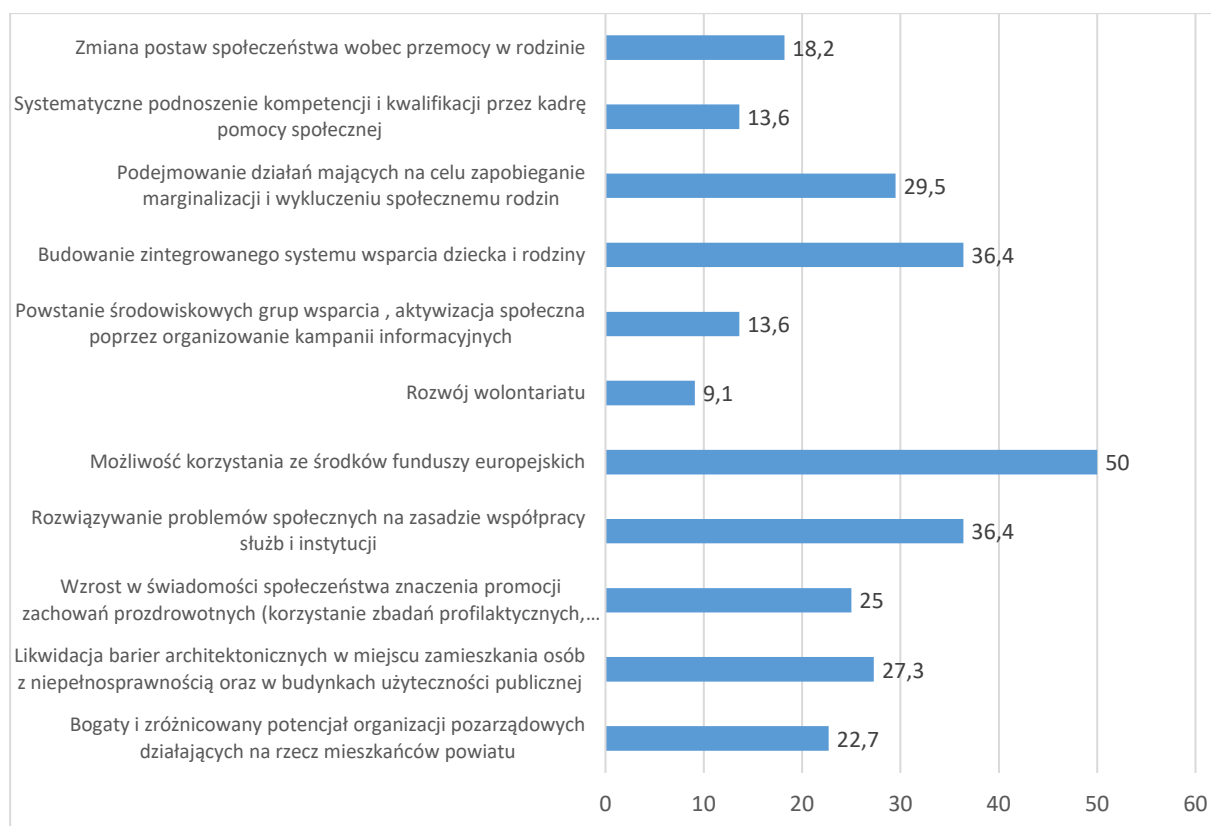
Szczegółowe wyniki zawiera poniższa tabela oraz wykres.

TABELA 78. OKREŚLENIE SZANS DLA ROZWOJU SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Lp.	Czynniki	Liczba wskazań	Udział %
1.	Bogaty i zróżnicowany potencjał organizacji pozarządowych działających na rzecz mieszkańców powiatu	10	22,7
2.	Likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnością oraz w budynkach użyteczności publicznej	12	27,3
3.	Wzrost w świadomości społeczeństwa znaczenia promocji zachowań prozdrowotnych (korzystanie z badań profilaktycznych, zachęcanie do zdrowego stylu życia, wczesne wykrycie chorób)	11	25
4.	Rozwiązywanie problemów społecznych na zasadzie współpracy służb i instytucji	16	36,4
5.	Możliwość korzystania ze środków funduszy europejskich	22	50
6.	Rozwój wolontariatu	4	9,1
7.	Powstanie środowiskowych grup wsparcia , aktywizacja społeczna poprzez organizowanie kampanii informacyjnych	6	13,6
8.	Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny	16	36,4
9.	Podejmowanie działań mających na celu zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin	13	29,5
10.	Systematyczne podnoszenie kompetencji i kwalifikacji przez kadrę pomocy społecznej	6	13,6
11.	Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie	8	18,2
12.	Aktywizacja zawodowa mieszkańców powiatu, w tym osób z niepełnosprawnością z programów celowych z PFRON, środków Funduszu Pracy, z UE oraz innych źródeł	12	27,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

WYKRES 43. OKREŚLENIE SZANS DLA ROZWOJU SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

W pytaniu 4 respondenci mogli wskazać, które z 12 rekomendowanych czynników stanowią największe zagrożenie dla rozwoju sytuacji społecznej w powiecie łębarskim. Każdy z badanych mógł wytypować po trzy czynniki. Za kluczowe zagrożenia w zakresie sytuacji społecznej mieszkańcy powiatu łębarskiego uznali:

- trudności finansowe – niewystarczające wsparcie finansowe pomocy społecznej (26 osób),
- dziedziczenie ubóstwa i bezrobocia (21 osób),
- zwiększającą się niewydolność wychowawczą rodziców, osłabienie znaczenia rodziny naturalnej (18 osób),
- mała liczba specjalistów do pracy z osobami wymagającymi ukierunkowanej terapii długoterminowej (17 osób),
- upadek autorytetu społecznego, nasilający się rozpad więzi społecznych i zanik kontroli społecznej (14 osób).

Szczegółowe dane zawarto w poniższej tabeli i na wykresie.

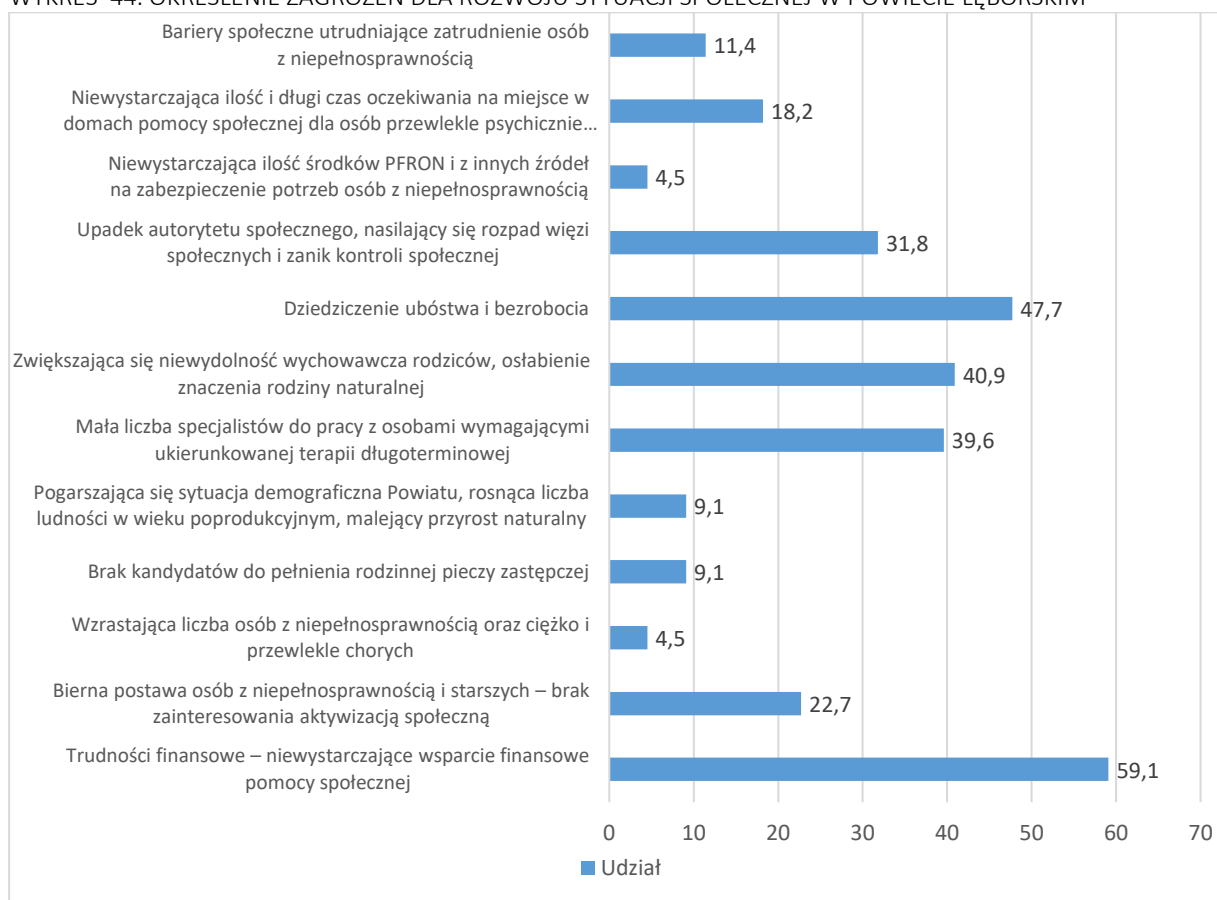
TABELA 79. OKREŚLENIE ZAGROŻEŃ DLA ROZWOJU SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Lp.	Czynniki	Liczba wskazań	Udział w %
1.	Trudności finansowe – niewystarczające wsparcie finansowe pomocy społecznej	26	59,1
2.	Bierna postawa osób z niepełnosprawnością i starszych – brak zainteresowania aktywizacją społeczną	10	22,7
3.	Wzrastająca liczba osób z niepełnosprawnością oraz ciężko i przewlekłe chorych	2	4,5
4.	Brak kandydatów do pełnienia rodzinnej pieczy zastępczej	4	9,1

5.	Pogarszająca się sytuacja demograficzna Powiatu, rosnąca liczba ludności w wieku poprodukcyjnym, malejący przyrost naturalny	4	9,1
6.	Mała liczba specjalistów do pracy z osobami wymagającymi ukierunkowanej terapii długoterminowej	17	38,6
7.	Zwiększająca się niewydolność wychowawcza rodziców, osłabienie znaczenia rodziny naturalnej	18	40,9
8.	Dziedziczenie ubóstwa i bezrobocia	21	47,7
9.	Upadek autorytetu społecznego, nasilający się rozpad więzi społecznych i zanik kontroli społecznej	14	31,8
10.	Niewystarczająca ilość środków PFRON i z innych źródeł na zabezpieczenie potrzeb osób z niepełnosprawnością	2	4,5
11.	Niewystarczająca ilość i długi czas oczekiwania na miejsce w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych	8	18,2
12.	Bariery społeczne utrudniające zatrudnienie osób z niepełnosprawnością	5	11,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

WYKRES 44. OKREŚLENIE ZAGROŻEŃ DLA ROZWOJU SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM

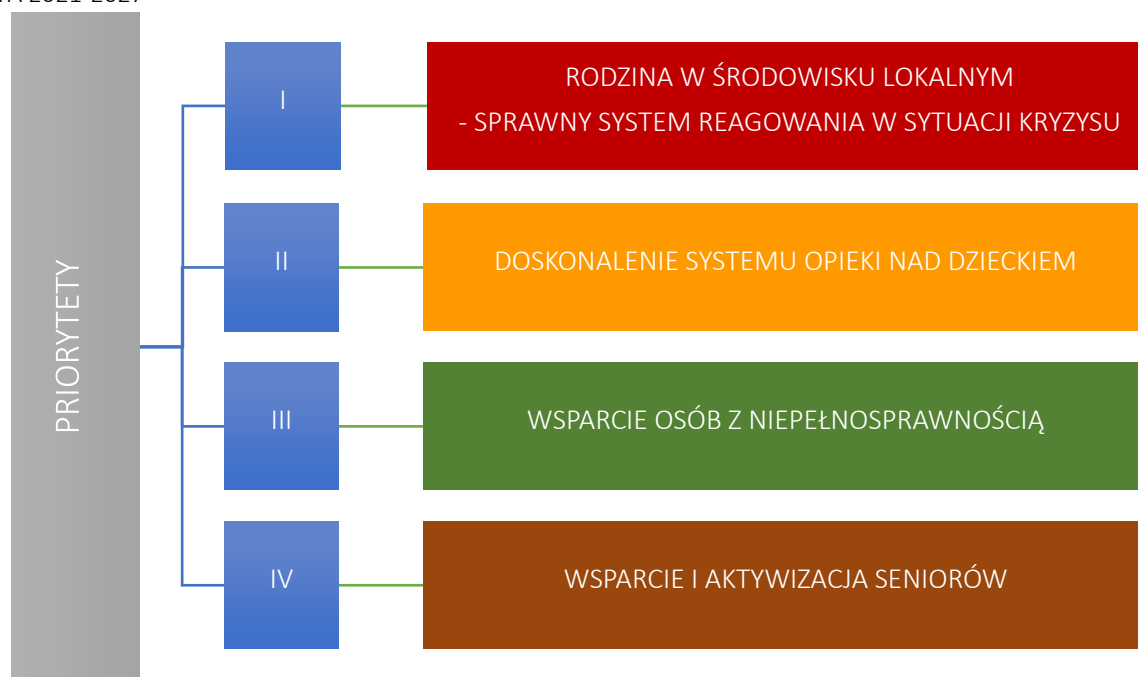
Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

VI.2. WSKAZANIE PRIORYTETÓW POLITYKI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Najczęściej spotykane problemy społeczne to te, które wynikają z dysfunkcji społeczeństwa kwalifikujących do udzielenia świadczeń z instytucji pomocy społecznej oraz te, które związane są ze zjawiskami demograficznymi, rynkiem pracy i infrastrukturą pomocową.

Na podstawie diagnozy, uzyskanych informacji, rekomendacji obszarów i kierunków działań, a także na podstawie analizy wskazanych czynników SWOT wygenerowano najważniejsze obszary problemowe – priorytety polityki społecznej ukierunkowane na rozwiązywanie problemów społecznych powiatu łębskiego:

WYKRES 48. PRIORYTETY STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBSKIM NA LATA 2021-2027

Źródło: opracowanie własne

PRIORYTET I - RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM - SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU

W wyniku przemian społecznych, kulturalnych czy gospodarczych rodziny coraz częściej przeżywają różnego rodzaju trudności i kryzysy, które niejednokrotnie wpływają na zaburzenie ich funkcjonowania. Przejawem tych zaburzeń mogą być problemy z komunikacją w rodzinie lub wypełnianiem przez nią nawet podstawowych funkcji wobec swoich członków.

W celu zapobiegania utrwalaniu niewłaściwych sposobów funkcjonowania rodziny konieczne jest edukowanie rodziców, szerokie promowanie pozytywnych wzorców, udzielanie specjalistycznego wsparcia, w tym poprzez terapię rodzinną czy mediacje rodzinne.

Duże znaczenie w reagowaniu na różnego rodzaju sytuacje trudne czy kryzysowe stanowi możliwość skorzystania przez osoby / rodziny z natychmiastowej fachowej pomocy i wsparcia, szczególnie psychologicznego, a w razie potrzeby także z miejsca czasowego schronienia. Biorąc

pod uwagę powyższe okoliczności konieczne jest podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia mieszkańcom dostępu do usług interwencji kryzysowej blisko ich miejsca zamieszkania.

Dzięki odpowiednio dobranym działaniom profilaktycznym, dostosowanej oraz szerokiej ofercie pomocy i wsparcia, a także skoordynowaniu działań różnych podmiotów i instytucji możliwe będzie przeciwdziałanie niektórym patologiom społecznym w powiecie łębskim, a w razie ich wystąpienia łagodzenie skutków.

DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM

PRIORYTET II - DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej samorząd powiatowy zobowiązany jest zapewnić pieczę zastępczą dla dzieci, które nie mogą wychowywać się w swoich rodzinach naturalnych oraz udzielać wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym różne formy pieczy zastępczej. Do zadań własnych powiatu w w/w zakresie należy także m.in.: tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, w tym diagnozowanie oraz organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka, organizowanie wsparcia dla istniejących rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, a także przyznawanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej oraz pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą.

W niniejszej Strategii, w priorytecie, kładzie się nacisk na rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej z uwzględnieniem zagwarantowania realizacji potrzeb umieszczenia starszych dzieci z terenu powiatu łębskiego w instytucjonalnej pieczy zastępczej (w placówkach opiekuńczo-wychowawczych).

PRIORYTET III - WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

Zadania samorządu powiatowego stanowią o zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych wynikającym z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ilość osób niepełnosprawnych mieszkańców powiatu łębskiego, a także zdiagnozowanie zjawiska niepełnosprawności jako jednego z głównych problemów społecznych wskazuje na zasadność podejmowania działań w tym obszarze. W Powiecie Łębskim od wielu lat realizowane są zadania ukierunkowane na integrację osób niepełnosprawnych z otoczeniem, jednak problem wykluczenia społecznego nadal istnieje, dlatego wymagane są dalsze zintegrowane działania mające na celu eliminację tego zjawiska.

Ważnym aspektem jest tu:

- najefektywniejsze wykorzystanie przyznawanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych środków w ramach algorytmu,
- zapewnienie realizacji wsparcia zagwarantowanego osobom niepełnosprawnym w przepisach prawnych regulujących ich ulgi i uprawnienia,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych,
- podejmowanie inicjatyw aktywizujących i integrujących w obszarze osób niepełnosprawnych np. przez wdrażanie programów PFRON czy rozwój ekonomii społecznej.

Ponadto z uwagi na występujące potrzeby koniecznym jest podjęcie działań mających na celu zwiększenie dostępu do kompleksowej wczesnej rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych od urodzenia, jak również objęcia wsparciem ich rodzin.

PRIORYTET IV – WSPARCIE I AKTYWIZACJA SENIORÓW

Z przeprowadzonej analizy sytuacji społecznej mieszkańców powiatu łębskiego wynika, iż stale zwiększa się udział osób starszych w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu. Zjawisko starzejącego się społeczeństwa powiatu wymaga bieżącego definiowania potrzeb osób starszych i tworzenia warunków, rozwiązań umożliwiających realizację obecnych i przyszłych potrzeb na jak najwyższym poziomie.

Celem tego priorytetu jest angażowanie osób starszych do działania na rzecz otoczenia, sprzyjanie rozwojowi wolontariatu osób starszych oraz podejmowanie inicjatyw opartych na współpracy międzypokoleniowej, a także poprawa jakości życia tych osób. Wskazane problemy społeczne w powiecie łębskim w tym priorytecie, w kontekście coraz liczniej powstających inicjatyw na rzecz tej grupy społecznej na szczeblu Unii Europejskiej i kraju, powodują konieczność podjęcia działań i wdrażania form wsparcia w tym obszarze.

VI.3. PROGNOZA ZMIAN SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM

Pomoc społeczna stanowi ważny element w lokalnej polityki społecznej. Problemy społeczne podlegają procesom zmian wynikających z heterogenicznych uwarunkowań – przemian demograficznych, przeobrażaniu systemów wartości, w szczególności wartości rodzinnych, migracji ludności, a także konsekwencji wynikających ze stanu zagrożenia dla zdrowia publicznego o zasięgu międzynarodowym, w wyniku rozprzestrzeniającej się obecnie epidemii COVID-19. Dynamiczne zmiany zachodzące w sferze społecznej wymagać będą umiejętności sprawnego, bieżącego i elastycznego reagowania służb społecznych, celem wczesnego rozpoznawania i rozwiązywania problemów.

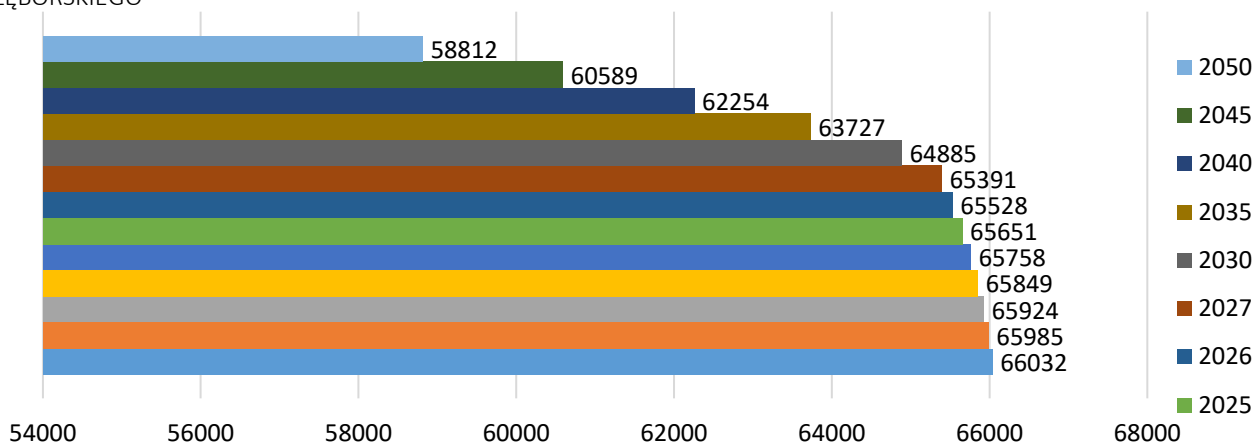
Prognoza zmian w zakresie objętym strategią obejmuje takie obszary jak prognozy demograficzne – opracowane przez GUS, ujęto w poniższej tabeli.

TABELA 80. PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI POWIATU ŁĘBORSKIEGO W LATACH 2020-2050

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2030	2035	2040	2045	2050
Ogółem	66032	65985	65924	65849	65758	65651	65528	65391	64885	63727	62254	60589	58812
przedprodukcyjny	12821	12775	12772	12717	12569	12409	12178	11926	11420	10762	10115	9659	9306
produkcyjny	41236	40896	40474	40142	39918	39729	39609	39537	39166	38490	37525	35395	32657
poprodukcyjny	11975	12314	12678	12990	13271	13513	13741	13928	14299	14475	14614	15535	16849

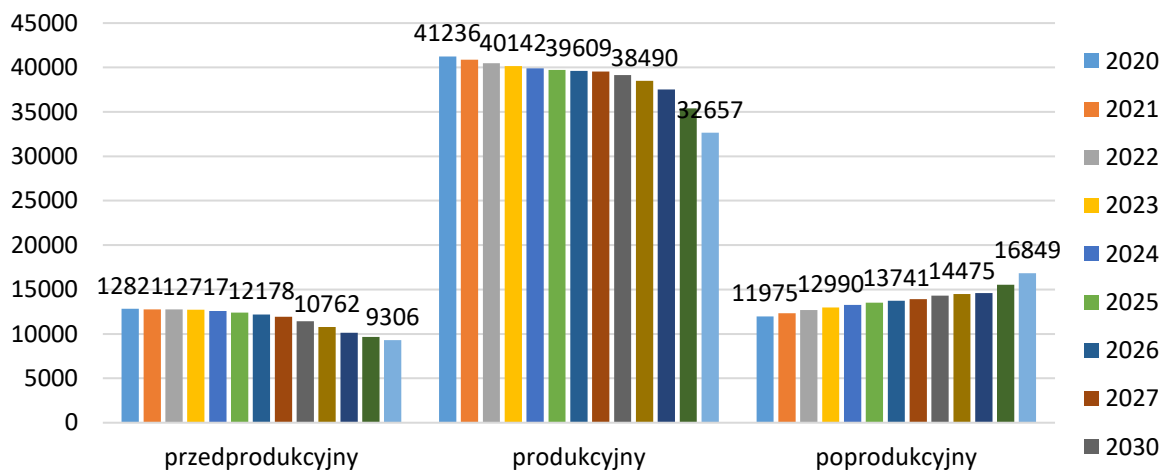
Źródło: GUS, Prognoza ludności – powiaty 2050

WYKRES 45. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA POWIATU ŁĘBORSKIEGO 2020-2050 – LUDNOŚĆ POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, Prognoza ludności – powiaty 2050

WYKRES 46. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA POWIATU ŁĘBORSKIEGO 2020-2050 – LUDNOŚĆ WG WIEKU

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS, Prognoza ludności – powiaty 2050

Należy przyjąć, że pomoc społeczna będzie podlegać dużym przemianom zarówno w układzie instytucjonalnym, jak i zadaniowym. Rozwój sytuacji społecznej na terenie powiatu będzie ściśle związany z rozwojem ekonomiczno – społecznym społeczności lokalnej. W dalszej części tego rozdziału przedstawiono zjawiska prognozowane na terenie powiatu łębskiego na lata 2021 – 2027 z uwzględnieniem dokonanego podziału na cztery priorytety:

TABELA 81. PROGNOZA ZJAWISK SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBSKIM

Lp.	Priorytet	PROGNOZA ZJAWISK SPOŁECZNYCH W PERSPEKTYWIE LAT 2021-2027
1.	RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE	– rozluźnienie więzi emocjonalnej pomiędzy członkami rodziny, – kryzys autorytetu rodzica, – malejący przyrost naturalny, – zwiększenie natężenia i ujawniania zjawiska uzależnienia i przestępczości, w szczególności wśród dzieci i młodzieży, – zwiększanie ujawniania zjawiska przemocy w rodzinie, – obniżanie się statusu materialnego rodzin, – wzrost ilości osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej i zabezpieczenia społecznego, – malejąca tendencja tworzenia podmiotów gospodarczych, w szczególności mikroprzedsiębiorstw, wobec rosnących kosztów zatrudniania i prowadzenia działalności gospodarczej, – zwiększanie się ilości mieszkań komunalnych i socjalnych, – wzrost działań (gminy) na rzecz pracy z rodziną, – zwiększanie się liczby dzieci objętych wychowaniem przed przedszkolnym i przedszkolnym, – ubożenie społeczeństwa w związku ze skutkami pandemii, powiększeniem się skali bezrobocia,
2.	DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM	– zwiększanie się liczby dzieci wymagających zapewnienia opieki i wychowania, w szczególności małoletnich z dysfunkcjami psychofizycznymi, – kierowanie do pieczy zastępczej małoletnich w starszym wieku, wymagających jednocześnie zintensyfikowanego specjalistycznego wsparcia, – zmniejszanie się liczby osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w szczególności dla starszych dzieci, – konieczność utrzymania ilości miejsc dla dzieci starszych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na obecnym poziomie, – znaczny wzrost nakładów finansowych powiatu na pieczę zastępczą, w szczególności wynikających z waloryzacji świadczeń i wynagrodzeń, – wzrost profesjonalizmu osób pełniących funkcję zawodowej rodziny zastępczej i RDD, ich otwartości na rozwój zawodowy i doskonalenie swoich umiejętności, – zwiększanie liczby specjalistów współpracujących z rodzinami i zapewniających im usługi specjalistycznego wsparcia, – zwiększanie ilości specjalistycznych szkoleń dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, – poprawa współpracy z sądami, kuratorami i policją, – wzrost przywilejów pracowniczych dla rodzin zastępczych zawodowych i RDD, m.in. w zakresie zapewnienia stałości umów, adekwatnego wynagrodzenia, praw pracowniczych, – częstsze korzystanie z tzw. rodzin pomocowych, – wzrost zapotrzebowania na mieszkania chronione dla osób opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze, ze szczególnym uwzględnieniem usamodzielnianych osób niepełnosprawnych,
3.	WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	– zwiększanie się liczby osób niepełnosprawnych, ilości wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, – rozwój usług społecznych na rzecz osób z niepełnosprawnością, – poszerzenie oferty środowiskowego wsparcia i aktywizacji osób z niepełnosprawnością, – zmniejszanie się ilości miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, – samo izolowanie się osób niepełnosprawnych od pozostałych członków społeczności,

		– nowelizacja przepisów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych, w szczególności ulg i uprawnień dla tych osób, – wzrost wysokości świadczeń dla osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów, – rozwój czynnie działających organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych, – likwidacja barier architektonicznych i psychologicznych w miejscach publicznych, – rozwój programów ochrony zdrowia, w tym ochrony zdrowia psychicznego, – niewystarczająca ilość miejsc w domach pomocy społecznej dla osób psychicznie chorych, – zwiększanie się wydatków na pomoc dla osób niepełnosprawnych oraz na funkcjonowanie PZOON-u, – zwiększone zapotrzebowanie na miejsca w środowiskowych domach samopomocy lub innych placówkach wsparcia dziennego,
4.	WSPARCIE I AKTYWIZACJA SENIORÓW	– wzrost ilości osób w wieku poprodukcyjnym, – wydłużanie się średniej życia społeczeństwa, – wzrost aktywności osób starszych i zapotrzebowania na działania integracyjne i aktywizujące, – poszerzenie ofert wsparcia dla osób starszych, w szczególności dzięki organizacjom pozarządowym, – zwiększenie zakresu usług opiekuńczych dla osób starszych w środowisku miejsca zamieszkania, – starzejące się społeczeństwo spowodowane migracją osób w wieku produkcyjnym oraz niskim przyrostem naturalnym, – niewystarczająca opieka medyczna i specjalistyczna, – zwiększanie się liczby osób starszych wymagających zapewnienia całodobowej opieki, – wzrost kosztów utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej, – niewystarczające środki finansowe gmin na opłacenie pobytu w domach pomocy społecznej, – wzrost skali trudności finansowych osób starszych dla zabezpieczenia w szczególności warunków bytowych, mieszkaniowych, zdrowotnych i bieżącej opieki, – powstawanie inicjatyw na rzecz osób starszych na szczeblu krajowym oraz w ramach programów współfinansowanych z Unii Europejskiej, – wzrost aktywności osób w wieku poprodukcyjnym, – rosnąca izolacja samotnych osób starszych, – zwiększanie się zapotrzebowania na bezpłatne usługi medyczne oraz na pracę wolontariuszy w ramach opieki nad osobami starszymi, – powstawanie prywatnych inicjatyw na rzecz osób starszych, w tym tworzenie domów pomocy społecznej i pobytu dziennego,

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie konsultacji Zespołu ds. opracowania Strategii

Dla realizacji wskazanych parytetów planowania i projektowania ukierunkowanej polityki społecznej zastosowano partycypacyjny charakter określania priorytetowych działań na rzecz poprawy sytuacji społecznej w powiecie łębskim. Mieszkańców powiatu łębskiego poproszono o wskazanie, jakie ich zdaniem należy podjąć działania w celu poprawy sytuacji społecznej w powiecie. Propozycje mieszkańców przypisano poszczególnym priorytetom, które przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 82. REKOMENDOWANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW POWIATU ŁĘBSKIEGO DZIAŁANIA W CELU POPRAWY SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBSKIM

Lp.	Priorytet	Rekomendowane działania
-----	-----------	-------------------------

1.	RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE	1. Zwiększyć ofertę propozycji zagospodarowania czasu wolnego promującego zdrowy styl życia dla mieszkańców powiatu
		2. Zmniejszenie biurokracji
		3. Zwiększenie dostępu do specjalistycznej opieki medycznej
		4. Stała współpraca wszystkich służb zajmujących się pomocą na rzecz rodziny
		5. Informowanie społeczeństwa o podjętych działaniach, o przysługujących prawach (dotarcie przede wszystkim do mieszkańców wsi)
		6. Stałe podnoszenie kwalifikacji przez pracowników zajmujących się poprawą sytuacji społecznej, profesjonalna kadra
		7. Odpowiednie wynagrodzenie dla pracowników pomocy społecznej
		8. Zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie narkomanii, uzależnień od tzw. dopalaczy.
		9. Zwiększenie działań służb poprzez uniemożliwienie rozprowadzania środków odurzających
		10. Ograniczenie dotowania osób biernych zawodowo
		11. Udzielanie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy ukierunkowanej na odzyskanie niezależności
		12. Zwiększenie nadzoru społecznego i szybsze reakcje na nieprawidłowości
		13. Edukacja emocjonalno-społeczna
		14. Pozyskiwanie środków finansowych z innych źródeł
		15. Tworzenie miejsc pracy
		16. Zwiększenie nakładu finansowego na pomoc społeczną
		17. Zaktywizować beneficjentów 500+ do podjęcia pracy
		18. Zwiększenie propozycji transportu publicznego na terenach wiejskich powiatu
		19. Edukacja rodziców w zakresie wypełniania zadań opiekuńczo-wychowawczych
		20. Warsztaty autoprezentacji, wizerunku dla osób bezrobotnych, praca z doradcą zawodowym w celu przywrócenia na rynek pracy
		21. Zwiększenie działań profilaktycznych szeroko rozumianych, szczególnie dla młodzieży
		22. Zwiększenie środków finansowych na rzecz rodzin ubogich
		23. Aktywizacja społeczna
		24. Praca nad zmianą mentalności mieszkańców.
		25. Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców, zwłaszcza ludzi młodych
		26. Zwiększenie pomocy terapeutycznej, psychologiczno-pedagogicznej
		27. Całodobowa dostępność punktów pomocowych
2.	DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM	1. Edukacja i promocja rodzicielstwa zastępczego
3.	WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	1. Zwiększyć dostępność do zabiegów rehabilitacyjnych, skrócić czas oczekiwania na zabiegi
		2. Zwiększyć liczbę specjalistów z dziedziny niepełnosprawności
		3. Otwarcie się pracodawców na osoby z niepełnosprawnością
		4. Dzienny dom dla osób niepełnosprawnych
		5. Rozwój wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnością
		6. Dotarcie do osób z niepełnosprawnością z informacją o podjętych działaniach, o przysługujących prawach, itp.
4.	WSPARCIE I AKTYWIZACJA SENIORÓW	1. Podjąć działania na rzecz wsparcia i aktywizacji seniorów, np.: utworzyć dzienny dom pomocy społecznej, inicjować kluby seniora, itp.

		2. Rozwój wolontariatu na rzecz seniorów.
		3. Aktywizacja seniorów poprzez organizowanie imprez adresowanych do nich, szczególnie do osób samotnych
		4. Aktywizacja osób starszych poprzez tworzenie miejsc, gdzie mogliby uzyskać fachową pomoc i wsparcie w codziennym życiu i rozwiązywaniu problemów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

VII. WIZJA, MISJA I CELE STRATEGICZNE PROJEKTOWANYCH ZMIAN

Wizja to wyobrażenie przedstawiające obraz rzeczywistości w najbliższej lub dalszej perspektywie czasowej, sytuacja, w jakiej chcielibyśmy się znaleźć wskutek realizacji misji i celów strategicznych. Powiat Łębski realizując Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych przyjmuje następującą wizję:

POMOC SPOŁECZNA SPÓJNYM I EFEKTYWNYM ELEMENTEM ROZWOJU POWIATU ŁĘBORSKIEGO

Koncypując definicje wywodzące się z teorii zarządzania i przenosząc je na grunt samorządności można określić, że misja to ogólna filozofia lokalnego samorządu, rola, która jest zasadniczym powodem jego istnienia i podstawą działalności – pokazuje ogólny kierunek, w którym samorząd zmierza. Osiągnięcie ww. stanu możliwe jest poprzez podtrzymywanie procesów i zjawisk o charakterze pozytywnym, wprowadzenie zmian w procesach i zjawiskach niepożądanych. Misja strategii opiera się na dążeniu do wypracowania w powiecie łębskim form rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierania zintegrowanych działań instytucji i organizacji pozarządowych, funkcjonujących w sferze lokalnej polityki społecznej, celem świadczenia wysokiej jakości usług w obrębie realizowanych zadań, szczególnie w obszarze pomocy społecznej, integracji i aktywizacji społecznej.

Opierając się na powyższym, określono w zakresie rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu łębskiego **misję**:

ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBSKIM CELEM PODNIESIENIA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Cele strategiczne to cele określone w szerszej perspektywie funkcjonowania polityki społecznej powiatu. Odnoszą się do rezultatów, jakie mają być osiągnięte w wyniku realizacji określonych zadań i są ściśle związane z wizją i misją. Zgodność z wizją i misją to jedno z kryteriów organizacyjnych poprawności celów, kolejne z nich to kryterium stymulujące, zgodnie z którym cele stanowią wyzwanie rozwojowe oraz kryterium osiągalności, uwzględniające możliwości, zasoby i środki. Dobrze wyznaczone cele spełniają również kryteria technicznej poprawności sformułowania, co oznacza, że są sformułowane prosto i są konkretne (mieralne). Określono następujące cele strategiczne projektowanych zmian:

Priorytet I - RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE:

Budowanie sprawnego i skutecznego systemu działań wzmacniających funkcjonowanie rodzin, szczególnie rodzin znajdujących się w kryzysie

Priorytet II - DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM:

Rozwój systemu pieczy zastępczej

Priorytet III - WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ:

Wsparcie osób z niepełnosprawnością w dążeniu do samodzielnego i aktywnego życia

Priorytet IV - AKTYWIZACJA SENIORÓW:

Wsparcie i rozwijanie działań na rzecz osób starszych w celu ich aktywizacji społecznej.

WYKRES 47. WIZJA, MISJA I CELE STRATEGICZNE

Źródło: opracowanie własne

VIII.1. CELE OPERACYJNE

Sformułowane cele operacyjne Strategii opracowano, uszczegóławiając kierunki projektowanych zmian dla każdego ze wskazanych celów strategicznych, przypisując je dla priorytetów:

Priorytet I - RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE:

Budowanie sprawnego i skutecznego systemu działań wzmacniających funkcjonowanie rodzin, szczególnie rodzin znajdujących się w kryzysie

Priorytet II - DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM:

Rozwój systemu pieczy zastępczej

Priorytet III - WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ:

Wsparcie osób z niepełnosprawnością w dążeniu do samodzielnego i aktywnego życia

Priorytet IV - AKTYWIZACJA SENIORÓW:

Wsparcie i rozwijanie działań na rzecz osób starszych w celu ich aktywizacji społecznej.

TABELA 83. CELE OPERACYJNE STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM

CELE OPERACYJNE STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM			
PRIORYTET I	PRIORYTET II	PRIORYTET III	PRIORYTET IV
RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE	DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM	WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ	WSPARCIE I AKTYWIZACJA SENIORÓW

Budowanie sprawnego i skutecznego systemu działań wzmacniających funkcjonowanie rodzin, szczególnie rodzin znajdujących się w kryzysie	Rozwój systemu pieczy zastępczej	Wsparcie osób z niepełnosprawnością w dążeniu do samodzielnego i aktywnego życia	Wsparcie i rozwijanie działań na rzecz osób starszych w celu ich aktywizacji społecznej.
1. Wspieranie rodziny we właściwym pełnieniu jej funkcji. 2. Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej. 3. Podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy. 4. Ograniczenie zjawiska bezrobocia poprzez odpowiednią politykę rynku pracy w powiecie. 5. Współpraca instytucjonalna – prawidłowa komunikacja i podnoszenie jakości usług świadczonych przez instytucje realizujące zadania polityki społecznej.	1. Promocja i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej. 2. Podnoszenie standardu usług w istniejącej instytucjonalnej pieczy zastępczej. 3. System wsparcia dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą. 4. Współpraca instytucjonalna – budowanie systemu współpracy i komunikacji pomiędzy instytucjami i organizacjami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie.	1. Zwiększenie aktywności społecznej osób z niepełnosprawnością. 2. Wzrost aktywności osób z niepełnosprawnością na rynku pracy. 3. Ochrona i przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnością. 4. Współpraca instytucjonalna – systemowa współpraca instytucji i organizacji na rzecz osób z niepełnosprawnością.	1. Zwiększenie aktywności społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu osób w wieku senioralnym. 2. Rozwój pomocy instytucjonalnej dla osób w wieku senioralnym. 3. Współpraca instytucjonalna na rzecz osób w wieku senioralnym wymagających pomocy.

Źródło: Opracowanie własne

VIII.2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ

Cele strategiczne i operacyjne stanowią podstawę do wyznaczania koniecznych działań podejmowanych w nadchodzących latach. Zapewniając efektywność projektowanych zadań przyjmuje się katalog wskaźników powiązanych z poszczególnymi kierunkami działań, których celem jest okresowa ocena ich skuteczności. Wszelkie wysiłki ukierunkowane są na osiągnięcie celów i działań strategicznych w powiązaniu z misją i wizją. Realizatorami ich są wszystkie podmioty bezpośrednio zaangażowane w dążenie do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2021-2027

TABELA 84. KIERUNKI I WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ W RAMACH STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBSKIM NA LATA 2021-2027

Priorytet I - RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji działań
I.1.	Wspieranie rodziny we właściwym pełnieniu jej funkcji	1. Integracja środowiska rodzin poprzez zapewnienie rodzinom i jej członkom dostępu do poradnictwa specjalistycznego i terapii.	– ilość osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego, w szczególności poradnictwa specjalistycznego w zakresie opieki i wychowania (poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne, rodzinne, itp.), – ilość osób korzystających z terapii w związku z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi,.
		2. Uczestnictwo rodzin w integracyjnych przedsięwzięciach edukacyjnych, kulturalno -artystycznych i sportowych jako alternatywa aktywnego i pożądanego spędzania czasu wolnego.	– ilość osób biorących udział w przedsięwzięciach edukacyjnych, kulturalno-artystycznych i sportowych organizowanych dla rodzin na terenie powiatu łębskiego,
		3. Realizacja programów/projektów z zakresu wsparcia dziecka i rodziny.	– ilość realizowanych programów/projektów z zakresu wsparcia dziecka i rodziny, – ilość osób uczestniczących w projektach/programach wsparcia rodziny, – wartość środków finansowych wykorzystanych na rzecz wspierania rodzin powiatu łębskiego,
		4. Działania profilaktyczne oraz edukacyjno-informacyjne dla rodziców z zakresu kształtowania prawidłowych postaw rodzicielskich.	– ilość działań z zakresu profilaktyki opiekuńczo-wychowawczej skierowanych do mieszkańców powiatu, – ilość osób biorących udział w działaniach profilaktycznych oraz edukacyjno-informacyjnych z zakresu profilaktyki opiekuńczo-wychowawczej,
I.2.	Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej	1. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w tym zapewnienie bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa.	– ilość osób zgłaszających się po pomoc do OIK (z uwzględnieniem kategorii problemu), – ilość osób korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (socjalnego, psychologicznego, prawnego, mediacji), – ilość osób korzystających z terapii, – ilość osób, którym zapewniono pobyt w hostelu – domu dla matek (ojców) z dziećmi lub kobiet w ciąży,
		2. Szkolenie kadry jednostek pomocy społecznej w zakresie udzielania wsparcia rodzinom i osobom dotkniętym kryzysem.	– ilość przeprowadzonych szkoleń, – ilość osób biorących udział w szkoleniach,
		3. Integracja instytucji i organizacji pozarządowych w celu budowania systemu skutecznej pomocy na rzecz rodziny i osób znajdujących się w kryzysie	– ilość partnerów, z którymi podjęto współpracę, – ilość zawartych porozumień,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021-2027

			– ilość osób, wobec których podjęto działania oparte na porozumieniu lub współpracy, – ilość wdrożonych projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych ukierunkowanych na wsparcie mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
		4. Podejmowanie inicjatyw popularyzujących działania OIK	– ilość inicjatyw popularyzujących działania OIK, – ilość i rodzaj materiałów informacyjnych,
I.3.	Podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy	1. Dookonalenie systemu profesjonalnej pomocy oraz wsparcia ofiar przemocy w rodzinie poprzez: a) Wdrażanie form wsparcia specjalistycznego, b) dookonalenie i poprawa infrastruktury pomocowej dla osób dotkniętych przemocą i sytuacją kryzysową	– ilość dostępnych form wsparcia specjalistycznego, – ilość osób korzystających ze wsparcia w zakresie przemocy w rodzinie, – ilość szkoleń, konferencji i osób w niej uczestniczących - kadry pomocy społecznej o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
		2. Zapewnienie dostępnego dla mieszkańców powiatu bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego oraz możliwości uczestnictwa w terapii specjalistycznej	– ilość osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego (socjalnego, psychologicznego, prawnego, rodzinnego itp.), – liczba osób korzystających z terapii specjalistycznej krótkoterminowej,
		3. Zapewnienie schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i sytuacją kryzysową	– ilość dostępnych miejsc zapewnienia schronienia dla osób dotkniętych przemocą i sytuacją kryzysową – liczba osób , którym zapewniono schronienie, w tym liczba dzieci
		4. Podejmowanie działań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych na rzecz osób stosujących przemoc.	– ilość osób biorących udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie, – ilość osób biorących udział w programie psychologiczno-terapeutycznym dla sprawców przemocy w rodzinie,
		5. Organizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnych w celu zmiany mentalności społeczności lokalnej w postrzeganiu zjawiska przemocy w rodzinie.	– ilość zorganizowanych kampanii, – liczba partnerów, z którymi podjęto współpracę, w celu realizacji kampanii,
		6. Podejmowanie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży na rzecz przeciwdziałania przemocy.	– ilość podejmowanych działań, – ilość placówek objętych działaniami, – ilość materiałów wykorzystywanych do działań o charakterze profilaktycznym, – ilość realizowanych programów edukacyjno-profilaktycznych o zasięgu powiatowym,
I.4.	Ograniczenie zjawiska bezrobocia poprzez odpowiednią politykę rynku pracy w powiecie	1. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez zapewnienie dostępu do odpowiednich informacji, zastosowanie instrumentów rynku pracy.	– ilość osób bezrobotnych w powiecie, – wskaźnik bezrobocia w powiecie, – ilość ofert pracy,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2021-2027

			– ilość programów i działań aktywizujących dla osób bezrobotnych,
		2. Przeciwdziałanie i eliminowanie negatywnych skutków bezrobocia.	– ilość osób objętych pomocą finansową z tytułu bezrobocia, – ilość podejmowanych inicjatyw w celu wsparcia osób zagrożonych bezrobociem, ubóstwem,
		3. Wdrażanie różnych form aktywizacji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych	– ilość osób korzystających z różnych form aktywizacji zawodowej, – ilość osób z niepełnosprawnością objętych rehabilitacją zawodową
		4. Wspieranie idei samozatrudnienia oraz wsparcie osób rozpoczynających działalność gospodarczą.	– ilość przeprowadzonych szkoleń, – ilość osób podejmujących z powodzeniem działalność gospodarczą,
I.5.	Współpraca instytucjonalna – prawidłowa komunikacja i podnoszenie jakości usług świadczonych przez instytucje realizujące zadania polityki społecznej	1. Pogłębienie współpracy między instytucjami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz mieszkańców społeczności lokalnej – budowanie partnerskich relacji pomiędzy mieszkańcami, samorządem i instytucjami.	– ilość inicjatyw podejmowanych w celu pogłębienia współpracy,
		2. Bieżące prowadzenie bazy danych o organizacjach pozarządowych działających w powiecie łębskim, w tym na rzecz rodzin.	– ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin,
		3. Opracowanie i wdrażanie projektów i programów związanych z podnoszeniem jakości życia.	– ilość projektów/programów związanych z podnoszeniem jakości życia w powiecie łębskim,
		4. Inicjowanie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.	– ilość zorganizowanych kampanii tematycznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2021-2027

Priorytet II - DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji działań
II.1.	Promocja i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej	1. Wzmacnianie rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej - – pozyskiwanie i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych i prowadzenia rodzinnych domów dziecka i promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej	– ilość dzieci w rodzinach zastępczych (umieszczonych i przebywających), – ilość rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, – ilość kampanii promujących rodzinne formy pieczy zastępczej, – ilość wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, z uwzględnieniem powodów,
		2. Wspieranie, wzmacnianie i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych.	– ilość szkoleń i osób biorących udział w szkoleniach, skierowanych do rodzinnej pieczy zastępczej, – ilość spotkań grupy wsparcia, – ilość spotkań superwizji dla rodzin zastępczych i liczba opiekunów biorących w nich udział.
		3. Zapewnienie warunków sprawowania pieczy zastępczej.	– ilość miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej, – ilość dzieci umieszczonych w rodzinach adopcyjnych, – ilość dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej, – ilość programów i wielkość środków finansowych uzyskanych ze źródeł zewnętrznych na finansowanie rodzinnej pieczy zastępczej, – ilość osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego, w szczególności poradnictwa specjalistycznego w zakresie opieki i wychowania (poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, psychiatryczne, socjalne, rodzinne, itp.),
		4. Podnoszenie kwalifikacji, umiejętności i rozwój działalności kadry systemu wsparcia rodzin na rzecz pieczy zastępczej	– ilość osób biorących udział w superwizji, kursach, szkoleniach oraz innych formach rozwoju zawodowego
II.2.	Podnoszenie standardu usług w istniejącej instytucjonalnej pieczy zastępczej	1. Utrzymanie funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej na poziomie zaspokajającym potrzeby umieszczenia dzieci z terenu Powiatu Łębskiego.	– ilość miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Powiatu, – ilość dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
		2. Zapewnienie usług na poziomie obowiązujących standardów.	– ilość pracowników w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, – ilość osób biorących udział w szkoleniach i formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych, – ilość spotkań superwizji i liczba osób biorących w nich udział, – ilość wychowanków opuszczających pieczę zastępczą, z uwzględnieniem powodów,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2021-2027

			– ilość wychowanków korzystających ze specjalistycznego wsparcia i pomocy w placówce i na zewnątrz,
		3. Funkcjonowanie na terenie powiatu placówek wsparcia dziennego.	– ilość placówek (miejsc) wsparcia dziennego na terenie powiatu łębskiego, – ilość osób korzystających z placówek wsparcia dziennego na terenie powiatu,
II.3.	System wsparcia dla wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	1. Realizacja programów usamodzielnienia.	– ilość wychowanków usamodzielnianych z rodzinnej pieczy zastępczej, – ilość wychowanków usamodzielnianych z placówek opiekuńczo-wychowawczych,
		2. Objęcie usamodzielnianych wychowanków wsparciem specjalistycznym - psychologiczno-pedagogicznym, socjalnym i prawnym.	– ilość usamodzielnianych wychowanków objętych wsparciem specjalistycznym - psychologicznym, – ilość usamodzielnianych wychowanków objętych wsparciem pedagogicznym,
			– ilość wychowanków usamodzielnianych objętych wsparciem socjalnym, – ilość usamodzielnianych wychowanków objętych pomocą prawną,
		3. Udzielanie pomocy usamodzielniającym się wychowankom zgodnie z obowiązującymi przepisami np.: na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, a także w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych czy zatrudnienia.	– ilość usamodzielniających się wychowanków otrzymujących pomoc na kontynuowanie nauki oraz kwota wypłaconych środków, – ilość usamodzielniających się wychowanków, którym wypłacono pomoc na kontynuowanie nauki oraz kwota wypłaconych środków, – ilość usamodzielniających się wychowanków, którym wypłacono pomoc na zagospodarowanie oraz kwota udzielonej pomocy, – ilość usamodzielniających się wychowanków, którym udzielono pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz zatrudnienia,
		4. Zapewnienie wsparcia poprzez zapewnienie miejsc w mieszkaniu treningowym i w mieszkaniu chronionym dla wychowanków usamodzielnianych z pieczy zastępczej.	– ilość mieszkań chronionych w tym treningowych oraz liczba w nich miejsc, – ilość usamodzielnianych wychowanków korzystających z mieszkań chronionych,
		5. Umożliwienie uczestnictwa wychowankom w projektach i programach aktywizujących i integrujących, w tym dofinansowywanych ze środków UE.	– ilość wychowanków biorących udział w projektach i programach aktywizujących i integrujących, w tym dofinansowywanych ze środków UE,

II.4.	Współpraca instytucjonalna - budowanie systemu współpracy i komunikacji pomiędzy instytucjami i organizacjami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie	1. Współpraca z gminami, jednostkami organizacyjnymi gminnymi i powiatowymi na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.	– ilość kontaktów z przedstawicielami gminnych i powiatowych jednostek organizacyjnych w celu pogłębienia współpracy na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej,
		2. Współpraca koordynatorów z ramienia organizatora rodzinnych form pieczy zastępczej z pedagogami, psychologami, asystentami rodziny z ośrodków pomocy społecznej, kuratorami, szkołą, policją, środowiskiem lokalnym.	– ilość kontaktów koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej z pedagogami, psychologami, asystentami rodziny, kuratorami, szkołą, policją, itp. (w tym udział w Zespołach)
		3. Współpraca na rzecz zapewnienia pełnej pomocy i wsparcia w usamodzielnianiu wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.	– ilość kontaktów z przedstawicielami gminnych i powiatowych jednostek organizacyjnych w celu zapewnienia wszechstronnej pomocy i wsparcia w usamodzielnianiu wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lęborskim na lata 2021-2027

Priorytet III - WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji działań
III.1.	Zwiększenie aktywności społecznej osób z niepełnosprawnością	1. Realizacja programów z zakresu integracji i aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnością.	– ilość programów realizowanych z zakresu integracji i aktywizacji społecznej osób z niepełnosprawnością, – wysokość środków finansowych zaangażowanych na rehabilitację społeczną i zawodową osób z niepełnosprawnością,
		2. Uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w projektach systemowych i konkursowych, a także współfinansowanych ze środków UE, PFRON	– ilość osób z niepełnosprawnością, biorących udział w projektach systemowych i konkursowych, współfinansowanych z UE – wysokość środków finansowych zaangażowanych na formy wsparcia osób z niepełnosprawnością i ich rodzin,
		3. Najpełniejsze wykorzystanie realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnością.	– ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania uczestnictwa na turnusach rehabilitacyjnych i kwota dofinansowań, – ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz kwota dofinansowań, – ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania do likwidacji barier – w komunikowaniu, technicznych i architektonicznych oraz kwota dofinansowania, – ilość osób przebywających w domach pomocy społecznej ze względu na chorobę
		4. Zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w działalności sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej.	– ilość osób z niepełnosprawnością objętych dofinansowaniami sportu, kultury, rekreacji i turystyki, – wysokość środków finansowych udzielonego dofinansowania,
III.2.	Wzrost aktywności osób z niepełnosprawnością na rynku pracy	1. Działania na rzecz podwyższenia poziomu wykształcenia, kwalifikacji zawodowych osób z niepełnosprawnością w ramach programu Aktywny Samorząd.	– ilość osób z niepełnosprawnością korzystających ze szkoleń, dofinansowań do studiów, do kursu prawa jazdy, itp.
		2. Objęcie osób z niepełnosprawnością instrumentami i usługami na rynku pracy.	– ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z doradztwa zawodowego, – ilość osób korzystających z dofinansowania instrumentów rynku pracy, w szczególności do stażu oraz kwota dofinansowań, – ilość osób z niepełnosprawnością korzystających z dofinansowania do utworzenia działalności gospodarczej oraz kwota dofinansowań,

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2021-2027

		3. Wspieranie i aktywizowanie działań pracodawców tworzących miejsca pracy dla osób z niepełnosprawnością.	– ilość zakładów pracy chronionej na terenie powiatu łębskiego, – wysokość środków finansowych na dofinansowania do utworzenia stanowisk pracy – liczba utworzonych stanowisk pracy i kwota dofinansowań,
III.3.	Ochrona i przestrzeganie praw osób z niepełnosprawnością	1. Rozpowszechnianie informacji z zakresu praw i uprawnień osób z niepełnosprawnością.	– ilość udzielonych porad prawnych na rzecz osób z niepełnosprawnością, – ilość orzeczeń wydanych przez PZOON w Łęborku, – ilość wydanych legitymacji dla osób z niepełnosprawnością, – ilość wydanych kart parkingowych,
III.4.	Współpraca instytucjonalna – systemowa współpraca instytucji i organizacji na rzecz osób z niepełnosprawnością	1. Współpraca sektora publicznego z sektorem pozarządowym na rzecz osób z niepełnosprawnością	– ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością objętych wsparciem, – wysokość środków finansowych udzielonego wsparcia organizacjom pozarządowym działającym na rzecz osób z niepełnosprawnością z terenu powiatu, – ilość osób biorących udział w WTZ,
		2. Wspieranie działań podejmowanych w zakresie likwidacji barier architektonicznych w przestrzeni publicznej.	– ilość złożonych wniosków i wysokość pozyskanych środków,
		3. Wspieranie i propagowanie wydarzeń sportowych, kulturalnych, informacyjnych na rzecz osób z niepełnosprawnością.	– ilość imprez kierowanych do osób niepełnosprawnych,
		4. Rozwój wolontariatu na rzecz osób z niepełnosprawnością	– ilość wolontariuszy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2021-2027

Priorytet IV – WSPARCIE I AKTYWIZACJA SENIORÓW			
Lp.	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki realizacji działań
IV.1.	Zwiększenie aktywności społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu osób w wieku senioralnym.	1. Kształtowanie i rozwijanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób w wieku senioralnym.	– ilość projektów realizowanych na rzecz seniorów, – wartość środków finansowych na przedsięwzięcia realizowane na rzecz osób starszych, – ilość kampanii,
		2. Wzmacnianie aktywności społecznej i integracji seniorów poprzez uwzględnienie w ofercie wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych ich potrzeb.	– ilość wydarzeń skierowanych dla osób starszych, – ilość seniorów biorących udział w zajęciach wsparcia dziennego, – ilość miejsc w domach pomocy społecznej, – ilość miejsc w klubach seniora, placówkach wsparcia dziennego,
		3. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w wieku senioralnym.	– ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w wieku senioralnym,
		4. Udzielanie informacji seniorom o ich prawach i uprawnieniach.	– ilość osób korzystających z poradnictwa prawnego i socjalnego, mediacji,
		5. Rozwój wolontariatu na rzecz osób w wieku senioralnym.	– ilość wolontariuszy
IV.2	Rozwój pomocy instytucjonalnej dla osób w wieku senioralnym	1. Zapewnienie funkcjonowania instytucyjnej opieki dla osób starszych, somatycznie i psychicznie chorych w ramach domów pomocy społecznej i dostosowanie liczby miejsc do potrzeb społeczności powiatu.	– ilość miejsc w domach pomocy społecznej na terenie powiatu łębskiego, – ilość mieszkańców domów pomocy społecznej, w tym z powiatu łębskiego, – ilość osób oczekujących na przyjęcie do domu pomocy społecznej,
		2. Bieżąca standaryzacja usług świadczonych w domach pomocy społecznej.	– ilość szkoleń dla pracowników domów pomocy społecznej i liczba osób w nich uczestnicząca, – ilość środków przeznaczonych na utrzymanie i podnoszenie standardów świadczonych usług,
		3. Tworzenie i promowanie miejsc i instytucji przyjaznych seniorom.	– ilość utworzonych instytucji i miejsc, form proponowanej pomocy,
IV.3.	Współpraca instytucjonalna na rzecz osób w wieku senioralnym wymagających pomocy	1. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w wieku senioralnym.	– ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz osób w wieku senioralnym oraz form świadczonego wsparcia,
		2. Rozwój współpracy instytucji pomocy społecznej oraz mieszkańców powiatu i ich rodzin w zakresie kierowania osób ubiegających się o przyjęcie do domu pomocy społecznej.	– ilość decyzji kierujących wydanych osobom ubiegającym się o przyjęcie do domu pomocy społecznej, – ilość osób powracających do środowiska rodzinnego,

Źródło: opracowanie własne

VIII. SPOSÓB REALIZACJI STRATEGII ORAZ JEJ RAMY FINANSOWE

Zapewnienie synergii działań i realizacja aktywnej polityki społecznej powiatu łębskiego wymaga współpracy z samorządami gmin i województwa. Skuteczność funkcjonowania systemu wdrażania Strategii weryfikowana będzie poprzez prowadzony monitoring i ewaluację. Samorząd powiatowy jest odpowiedzialny za kreowanie polityki społecznej w powiecie. Natomiast podmiotem odpowiedzialnym za koordynację i organizację procesu realizacji Strategii jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku, które wykonuje zadania samorządu powiatu w zakresie polityki społecznej, a także zadań powierzonych na podstawie innych przepisów, porozumień i umów.

Strategię realizować będzie samorząd powiatu oraz gmin, w szczególności jednostki organizacyjne pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej oraz inne podmioty zaangażowane w realizację polityki społecznej. Głównym koordynatorem realizacji strategii z ramienia powiatu łębskiego i realizatorem kierunków działań będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku. Kluczowa rola dla realizacji zadań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, oparta jest na współpracy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej samorządów powiatowego, gminnych i wojewódzkiego oraz sektora pozarządowego.

Monitoring Strategii odbywać się będzie w oparciu o określone wskaźniki. Źródłem pozyskiwania danych na potrzeby organizacji procesu monitoringu będą dane z oceny zasobów pomocy społecznej, sprawozdań z działalności jednostek pomocy społecznej z powiatu łębskiego oraz statystyk publicznych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie będzie raz w roku przekazywało sprawozdania obejmujące realizację Strategii w poprzednim roku budżetowym do Zarządu Powiatu Łębskiego, z uwzględnieniem wskaźników realizacji działań.

TABELA 85. ETAPY WDRAŻANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM NA LATA 2021 – 2027

ETAP I	Rada Powiatu przyjmuje w formie uchwały Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2021-2027 jako wyznacznik kierunków rozwoju społecznego powiatu łębskiego.
ETAP II	Niniejszy dokument, po uchwaleniu przez Radę Powiatu powinien być opublikowany na stronie internetowej powiatu łębskiego, a ponadto przekazany uczestnikom procesu wdrażania działań - jednostkom i instytucjom, których działalność może przyczynić się do realizacji Strategii.
ETAP III	Następuje szczegółowe opracowanie i realizacja poszczególnych kierunków działań w ramach celów operacyjnych i strategicznych.
ETAP IV	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie dokonuje bieżącej oceny realizacji kierunków działań w zakresie stopnia osiągania rezultatów strategicznych.
ETAP V	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku - sprawozdania okresowe (roczne) z realizacji strategii – monitoring i ewaluacja oparta na dokonywaniu corocznych przeglądów celów strategicznych i operacyjnych, kierunków działań oraz postępów i trudności w realizacji Strategii.

	Przekazanie sprawozdania do Zarządu Powiatu Łębskiego - do końca drugiego kwartału za poprzedni rok budżetowy.
ETAP VI	W przypadku stwierdzenia konieczności dokonania zmian w dokumencie – aktualizacja Strategii.
ETAP VII	Ocena realizacji Strategii na koniec okresu jej obowiązywania – z udziałem przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu łębskiego oraz podmiotów działających w obszarach polityki społecznej powiatu.

Źródło: opracowanie własne

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Zakłada się, że ramy finansowe „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Łębskim na lata 2021-2027” będą realizowane w sposób ciągły w celu osiągnięcia zdefiniowanych celów strategicznych i operacyjnych. Podejmowane w tym kierunku działania odbywać się będą w ramach współpracy z samorządami gminnymi i wojewódzkim, organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ekonomii społecznej. Charakter Strategii integrującej działania istotne z punktu widzenia zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej regionu powoduje, że realizacja założonych przedsięwzięć nie może być finansowana wyłącznie z jednego źródła. Przewiduje się, że realizacja proponowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- budżet powiatu łębskiego,
- budżet państwa,
- budżety samorządów gminnych (w tym, w zakresie pieczy zastępczej - zgodnie z art. 19 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- budżety innych powiatów, w tym - zgodnie z art. 191 ust. 4 w/w ustawy,
- odpłatności rodziców biologicznych w zakresie pieczy zastępczej,
- programy, w szczególności w ramach środków z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej,
- projekty w ramach środków z Unii Europejskiej,
- środki z algorytmu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
- środki w ramach programów, w tym pilotażowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- prywatni sponsorzy, indywidualne wkłady osób - uczestników działań.

Sprecyzowanie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest możliwe ze względu na długofalowość realizacji dokumentu (7 letni okres obowiązywania), długookresowe źródła finansowania oraz różnorodność jednostek i organizacji realizujących zadania strategiczne. Ponadto zakłada się, że cele i działania wskazane w Strategii mają wyznaczać kierunki finansowania polityki społecznej powiatu i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu w kolejnych latach.

Ze względu na ograniczoność środków dostępnych na finansowanie polityki społecznej kluczowe znaczenie ma podejmowanie starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych przez podmioty odpowiedzialne za realizację zadań strategicznych. Na lata 2020-2023 Powiat Łębski pozyskał środki

finansowe na realizację projektu pn. Centrum Usług Społecznych w powiecie łębskim o wartości 9.805.396,52 zł, w którym wartość w poszczególnych obszarach działań przedstawia poniższa tabela:

TABELA 86. PODMIOTY REALIZUJĄCE PROJEKT POWIATU ŁĘBORSKIEGO NA LATA 2020-2023 – OBSZARY DZIAŁAŃ

Podmiot realizujący	Nr zadania	Wartość działania (w zł)	Obszary działań (wg priorytetów Strategii)
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku	1	2.541.564,53	Priorytet I RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE Priorytet II DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM Priorytet III WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ Priorytet IV WSPARCIE I AKTYWIZACJA SENIORÓW
Polskie Towarzystwo Psychotraumatologii	2	1.664.217,00	Priorytet I RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE Priorytet II DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM
Stowarzyszenie EDUQ	3	1.577.585,00	Priorytet I RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE Priorytet III WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ Priorytet IV WSPARCIE I AKTYWIZACJA SENIORÓW
Fundacja Regionalne Centrum Młodzieży	4	286.740,80	Priorytet I RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE Priorytet II DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM
Fundację Łębskie Hospicjum Stacjonarne	5	600.650,00	Priorytet I RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE Priorytet III WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ Priorytet IV WSPARCIE I AKTYWIZACJA SENIORÓW
Dom dla Dzieci „Zakątek” i „Siedlisko”	6	424.200,00	Priorytet I RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE Priorytet II DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM
Starostwo Powiatowe w Łęborku	7	2.201.685,00	Priorytet I RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM – SPRAWNY SYSTEM REAGOWANIA W SYTUACJI KRYZYSU W RODZINIE Priorytet II DOSKONALENIE SYSTEMU OPIEKI NAD DZIECKIEM Priorytet III WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ Priorytet IV WSPARCIE I AKTYWIZACJA SENIORÓW

Źródło: opracowanie własne na podstawie umowy nr RPPM.06.02.02-22-0048/20-00

IX. MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowanie stanu zaawansowania realizacji Strategii i zgodności z postawionymi celami i kierunkami działań. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i w jakim stopniu zostało wykonane, a także modyfikowanie dalszych działań. Przygotowanie merytorycznej oceny realizacji Strategii dokonywane będzie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku po zakończeniu roku kalendarzowego i przekazywana w postaci sprawozdania okresowego (rocznego) z realizacji Strategii do Zarządu Powiatu Łębskiego wraz ze sprawozdaniem z działalności jednostki. Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działań w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Ogólnym celem ewaluacji jest zapewnienie optymalnego stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Strategii. Strategia jest także otwarta na społeczną dyskusję oraz wszelkie konstruktywne uwagi i wnioski. Aktualizacji dokumentu można dokonać także w wyniku monitoringu zjawisk społecznych oraz jako reakcję na zaistniałe potrzeby i aktualną sytuację mieszkańców powiatu. Bierze się tu pod uwagę, że ma ona długoterminowy charakter planowania strategicznego w zakresie problematyki społecznej, co wymaga stałej obserwacji zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględnienia w strategii. W przypadku stwierdzenia konieczności dokonania zmian w dokumencie, tut. Centrum przygotowuje propozycję zapisów i konsultacji z przedstawicielami instytucji, jednostek organizacyjnych oraz sektora pozarządowego celem wdrożenia aktualizacji strategii.

Ewaluacja końcowa będzie przeprowadzona po zakończeniu realizacji Strategii, to jest w roku 2027, podsumuje i oceni jej efekty oczekiwane i nieoczekiwane, a także efektywność. Określone w niej zostaną czynniki wpływające na sukces lub niepowodzenie podjętych działań, a także trwałość i oddziaływanie rezultatów, dając tym samym asumpt do projektowania przyszłych dokumentów strategicznych.

X. SPIS TABEL

TABELA 1. STRUKTURA WIEKU MIESZKAŃCÓW WEDŁUG GMIN W POWIECIE ŁĘBORSKIM	8
TABELA 2. PÓŁROCZNY PRZYROST NATURALNY W GMINACH POWIATU ŁĘBORSKIEGO	8
TABELA 3. BILANS LICZBY MIEJSC I MIESZKAŃCÓW W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO	19
TABELA 4. PRZYJĘCIA OSÓB DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM.....	20
TABELA 5. WYCHOWANKOWIE INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM	23
TABELA 6. SKIEROWANIA DZIECI DO INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO	23
TABELA 7. LICZBA DZIECI OPUSZCZAJĄCYCH INSTYTUCJONALNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ	24
TABELA 8. ILOŚĆ DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ WG GMIN POCHODZENIA	26
TABELA 9. ILOŚĆ RODZIN ZASTĘPCZYCH I DZIECI W NICH UMIESZCZONYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM.....	27
TABELA 10. ILOŚĆ RODZIN ZASTĘPCZYCH I DZIECI W NICH UMIESZCZONYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM	27
TABELA 11. ILOŚĆ RODZIN ZASTĘPCZYCH I DZIECI W NICH UMIESZCZONYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM	28
TABELA 12. LICZBA DZIECI OPUSZCZAJĄCYCH RODZINNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	28
TABELA 13. WYKAZ ŚWIADCZEŃ I WYNAGRODZEŃ POWIATU ŁĘBORSKIEGO ZREALIZOWANYCH NA RZECZ RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2019 ROKU	29
TABELA 14. WYKAZ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE POWIATU ŁĘBORSKIEGO W SFERZE POMOCY SPOŁECZNEJ, PIECZY ZASTĘPCZEJ I NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	32
TABELA 15. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PFRON DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	34
TABELA 16. UCZESTNICY WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ WG MIEJSCA ZAMIESZKANIA	35
TABELA 17. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W LATACH 2013-2019	44
TABELA 18. POWODY PRYZNANIA POMOCY SPOŁECZNEJ RODZINOM W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	45
TABELA 19. NAJCZĘSTSZE PRZYCZYNY PRYZNAWANIA ŚWIADCZEŃ W POWIECIE ŁĘBORSKIM	46
TABELA 20. WARTOŚĆ MINIMUM EGZYSTENCJI W 2019 ROKU W PLN	47
TABELA 21. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	49
TABELA 22. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	50
TABELA 23. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU UBÓSTWA W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	50
TABELA 24. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	54
TABELA 25. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	55
TABELA 26. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	56
TABELA 27. ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZĘKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	57
TABELA 28. PODZIAŁ ORZECZEŃ WYDANYCH PRZEZ PZOON W ŁĘBORKU	58
TABELA 29. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ..	59
TABELA 30. RODZAJE ZADAŃ REALIZOWANYCH ZE ŚRODKÓW PFRON	60
TABELA 31. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	61
TABELA 32. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	62
TABELA 33. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO.....	63
TABELA 34. LICZBA BEZROBOTNYCH W KRAJU, WOJEWÓDZTWIE I POWIECIE ŁĘBORSKIM.....	65
TABELA 35. ILOŚĆ OSÓB BEZROBOTNYCH W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU ŁĘBORSKIEGO	65
TABELA 36. WSKAŹNIK ILOŚCI OSÓB BEZROBOTNYCH W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	66

TABELA 37. ZESTAWIENIE - STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE ŁĘBORSKIM, W ODNIOESIENIU DO STOPY BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM ORAZ KRAJU	67
TABELA 38. LICZBA BEZROBOTNYCH KOBIET Z POWIATU ŁĘBORSKIEGO	68
TABELA 39. LICZBA BEZROBOTNYCH KOBIET I MĘŻCZYZN W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	68
TABELA 40. LICZBA ZAREJESTROWANYCH OSÓB BEZROBOTNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH	69
TABELA 41. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH Z PRAWEM DO ZASIŁKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM	69
TABELA 42. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	70
TABELA 43. OSOBY BEZROBOTNE WEDŁUG WIEKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM	71
TABELA 44. LICZBA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA W POWIECIE ŁĘBORSKIM	72
TABELA 45. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZROBOCIA W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	73
TABELA 46. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZROBOCIA W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	74
TABELA 47. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU BEZROBOCIA W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	74
TABELA 48. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	78
TABELA 49. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZRADNOŚCI W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	78
TABELA 50. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU OCHRONY MACIERZYŃSTWA W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	79
TABELA 51. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU POTRZEBY OCHRONY MACIERZYŃSTWA W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	80
TABELA 52. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU ALKOHOLIZMU I NARKOMANII W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	81
TABELA 53. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU ALKOHOLIZMU W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	82
TABELA 54. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZDOMNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	83
TABELA 55. LICZBA OSÓB WOBEC KTÓRYCH ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJĄ PRZEMOC DOMOWĄ NA TERENIE POWIATU ŁĘBORSKIEGO	85
TABELA 56. LICZBA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE Z POWIATU ŁĘBORSKIEGO	85
TABELA 57. STOSOWANIE PROCEDURY NIEBIESKIEJ KARTY PRZEZ UPRAWNIONE PODMIOTY W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH POWIATU ŁĘBORSKIEGO	86
TABELA 58. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU PRZEMOCY W RODZINIE W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	87
TABELA 59. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH O NAJNIŻSZYM WSKAŹNIKU W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	87
TABELA 60. ANALIZA DANYCH WTÓRNYCH DLA PRIORYTETU I - RODZINA W ŚRODOWISKU LOKALNYM - SPOŁECZNOŚĆ - WSKAŹNIKI I WARTOŚCI W LATACH: 2011, 2016, 2019	89
TABELA 61. ANALIZA DANYCH WTÓRNYCH DLA PRIORYTETU II - PIECZA ZASTĘPCZA - WSKAŹNIKI I WARTOŚCI W LATACH: 2011, 2016, 2019	92
TABELA 62. ANALIZA DANYCH WTÓRNYCH DLA PRIORYTETU III - NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ - WSKAŹNIKI I WARTOŚCI W LATACH: 2011, 2016, 2019	94
TABELA 63. ANALIZA DANYCH WTÓRNYCH DLA PRIORYTETU IV - SENIORZY - WSKAŹNIKI I WARTOŚCI W LATACH: 2011, 2016, 2019	96
TABELA 64. ZBIORCZE ZESTAWIENIE DANYCH NA TEMAT REALIZACJI CELÓW STRATEGII	97
TABELA 65. OBSZARY DZIAŁAŃ OSÓB WYTYPOWANYCH DO BADAŃ	98
TABELA 66. OCENA SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH W RAMACH REALIZACJI STRATEGII	99
TABELA 67. LICZBA DZIAŁAŃ WEDŁUG ZAAWANSOWANIA	100

TABELA 68. OCENA REALIZACJI KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ZAWARTYCH W STRATEGII DLA POSZCZEGÓLNYCH PRIORYTETÓW.....	101
TABELA 69. OCENA REALIZACJI CELÓW OPERACYJNYCH ZAWARTYCH W STRATEGII	105
TABELA 70. OPINIE DOTYCZĄCE ZMIAN	106
TABELA 71. POZYTYWNE ZMIANY W ZIDENTYFIKOWANYCH W STRATEGII OBSZARACH.....	107
TABELA 72. NEGATYWNE ZMIANY W ZIDENTYFIKOWANYCH W STRATEGII OBSZARACH.....	112
TABELA 73. LICZBA REKOMENDOWANYCH OBSZARÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ	114
TABELA 74. OBSZARY POLITYKI SPOŁECZNEJ WEDŁUG LICZBY REKOMENDACJI.....	114
TABELA 75. REKOMENDOWANE OBSZARY I KIERUNKI DZIAŁAŃ W POLITYCE SPOŁECZNEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO NA LATA 2021-2027.....	117
TABELA 76. MIEJSCE ZAMIESZKANIA RESPONDENTÓW	124
TABELA 77. OKREŚLENIE MOCNYCH I SŁABYCH STRON DETERMINUJĄCYCH PROBLEMY SPOŁECZNE W POWIECIE ŁĘBORSKIM.....	125
TABELA 78. OKREŚLENIE SZANS DLA ROZWOJU SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM	127
TABELA 79. OKREŚLENIE ZAGROŻEŃ DLA ROZWOJU SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM	128
TABELA 80. PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI POWIATU ŁĘBORSKIEGO W LATACH 2020-2050.....	133
TABELA 81. PROGNOZA ZJAWISK SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM.....	134
TABELA 82. REKOMENDOWANE PRZEZ MIESZKAŃCÓW POWIATU ŁĘBORSKIEGO DZIAŁANIA W CELU POPRAWY SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM	136
TABELA 83. CELE OPERACYJNE STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM.....	140
TABELA 84. KIERUNKI I WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ W RAMACH STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM NA LATA 2021-2027.....	141
TABELA 85. ETAPY WDRAŻANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	150
TABELA 86. PODMIOTY REALIZUJĄCE PROJEKT POWIATU ŁĘBORSKIEGO NA LATA 2020-2023 – OBSZARY DZIAŁAŃ	152

XI. SPIS WYKRESÓW

WYKRES 1. LICZBA MIESZKAŃCÓW POWIATU ŁĘBORSKIEGO	6
WYKRES 2. STRUKTURA LUDNOŚCI W GMINACH POWIATU ŁĘBORSKIEGO	7
WYKRES 3. LUDNOŚĆ WEDŁUG WIEKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM NA DZIEŃ 30.06.2019 ROK	7
WYKRES 4. STRUKTURA LUDNOŚCI W POWIECIE ŁĘBORSKIM.....	7
WYKRES 5. PÓŁROCZNY PRZYRÓST NATURALNY W POWIECIE ŁĘBORSKIM	8
WYKRES 6. PRZYJĘCIA OSÓB DO DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM	20
WYKRES 7. SKIEROWANIA DZIECI DO INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ POWIATU ŁĘBORSKIEGO	24
WYKRES 8. RODZINNE FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ	26
WYKRES 9. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PFRON DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	35
WYKRES 10. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ	44
WYKRES 11. STRUKTURA MINIMUM EGZYSTENCJI WEDŁUG RODZAJU WYDATKÓW I GOSPODARSTW	48
WYKRES 12. WYSOKOŚĆ MINIMUM EGZYSTENCJI RAZEM I NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWIE	48
WYKRES 13. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	49
WYKRES 14. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	50
WYKRES 15. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU UBÓSTWA W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	51
WYKRES 16. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	54
WYKRES 17. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	55
WYKRES 18. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	56

WYKRES 19. ILOŚĆ WYDANYCH ORZECZEŃ PRZEZ POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	57
WYKRES 20. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	59
WYKRES 21. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO.....	61
WYKRES 22. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	62
WYKRES 23. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU DŁUGOTRWAŁEJ LUB CIĘŻKIEJ CHOROBY W 2019 ROKU W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO.....	63
WYKRES 24. WSKAŹNIK ILOŚCI OSÓB BEZROBOTNYCH W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	66
WYKRES 25. STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE ŁĘBORSKIM, W ODNIESIENIU DO STOPY BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE POMORSKIM ORAZ KRAJU	67
WYKRES 26. STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG WOJEWÓDZTW – 31 GRUDZIEŃ 2019 R. POLSKA.....	67
WYKRES 27. STOPA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE WEDŁUG POWIATÓW – 31 GRUDNIA 2019 R. WOJEWÓDZTWO POMORSKIE	67
WYKRES 28. LICZBA BEZROBOTNYCH KOBIET I MĘŻCZYZN W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	68
WYKRES 29. LICZBA ZAREJESTROWANYCH OSÓB BEZROBOTNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH	69
WYKRES 30. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH Z PRAWEM DO ZASIŁKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM	70
WYKRES 31. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	70
WYKRES 32. OSOBY BEZROBOTNE WEDŁUG WIEKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM	71
WYKRES 33. STRUKTURA OSÓB BEZROBOTNYCH WEDŁUG WIEKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM	71
WYKRES 34. LICZBA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA W POWIECIE ŁĘBORSKIM	72
WYKRES 35. STRUKTURA OSÓB BEZROBOTNYCH WEDŁUG WIEKU W POWIECIE ŁĘBORSKIM	72
WYKRES 36. LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZROBOCIA W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	73
WYKRES 37. WSKAŹNIK RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU BEZROBOCIA W STOSUNKU DO LICZBY LUDNOŚCI W GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	74
WYKRES 38. STRUKTURA RODZIN POBIERAJĄCYCH ŚWIADCZENIA Z POWODU BEZROBOCIA W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH Z TERENU POWIATU ŁĘBORSKIEGO	75
WYKRES 39. LICZBA PRZYPADKÓW PRZEMOCY W RODZINIE ODNOTOWANYCH PRZEZ POLICJĘ NA TERENIE POWIATU ŁĘBORSKIEGO	84
WYKRES 40. RODZAJE PRZEMOCY ODNOTOWANE PRZEZ POLICJĘ NA TERENIE POWIATU ŁĘBORSKIEGO	86
WYKRES 41. MIEJSCE ZAMIESZKANIA RESPONDENTÓW.....	124
WYKRES 42. OKREŚLENIE MOCNYCH I SŁABYCH STRON DETERMINUJĄCYCH PROBLEMY SPOŁECZNE W POWIECIE ŁĘBORSKIM.....	126
WYKRES 43. OKREŚLENIE SZANS DLA ROZWOJU SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM	127
WYKRES 44. OKREŚLENIE ZAGROŻEŃ DLA ROZWOJU SYTUACJI SPOŁECZNEJ W POWIECIE ŁĘBORSKIM.....	129
WYKRES 48. PRIORYTETY STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE ŁĘBORSKIM NA LATA 2021-2027	130
WYKRES 45. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA POWIATU ŁĘBORSKIEGO 2020-2050 – LUDNOŚĆ POWIATU ŁĘBORSKIEGO	133
WYKRES 46. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA POWIATU ŁĘBORSKIEGO 2020-2050 – LUDNOŚĆ WG WIEKU.....	133
WYKRES 47. WIZJA, MISJA I CELE STRATEGICZNE	139